"ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ : ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ"

(ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಫಿಲ್. ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಾದರ ಪಡಿಸಿದ ನಿಬಂಧ)

ಸಂಶೋಧಕ

ಮಹದೇವ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಪ್ರೊ. ಹೆಚ್. ಎಲ್. ಮಹಾದೇವ

ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಮಹಿಳಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜು

ಮಂಡ್ಯ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ (ರಿ). ಮಂಡ್ಯ.

...ಂ. ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠೇಶಗೌಡ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ

(ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ. ಹಂಪಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ)

2007-08

"ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ : ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ"

(ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಫಿಲ್. ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಾದರ ಪಡಿಸಿದ ನಿಬಂಧ)

<u>ಸಂಶೋಧಕ</u>

ಮಹದೇವ

<u>ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು</u>

ಪ್ರೊ. ಹೆಚ್.ಎಲ್. ಮಹಾದೇವ

ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಮಹಿಳಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜು

ಮಂಡ್ಯ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ (ರಿ), ಮಂಡ್ಯ.

ಎಂ. ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠೇಶಗೌಡ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ

(ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ. ಹಂಪಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ)

2007-08

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ

ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಫಿಲ್.ಪದವಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದ ಮಹದೇವ ಅವರು ನನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ **''ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ:ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ'** ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ನಿಬಂಧವನ್ನು ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಲು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ನಿಬಂಧವನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆ ಭಾಗಶಃವಾಗಲೀ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿಯಾಗಲೀ, ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಪದವಿ, ಡಿಪ್ಲೊಮೊ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

10/9/8

ದಿನಾಂಕ : 10-09-2008
ಸ್ಥಳ : ಮಂಡ್ಯ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು
ಪ್ರೊ.॥ ಹೆಚ್.ಎಲ್. ಮಹಾದೇವ
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಮಹಿಳಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜು
ಮಂಡ್ಯ

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಘೋಷಣಾ ಪತ್ರ

ಹಂಪಿಯ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿರುವ ಮಂಡ್ಯದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘವು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಎಂ.ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠೇಶಗೌಡ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ 2007-08ನೇ ಸಾಲಿಗೆ **ಕನ್ನಡ ಎಂ. ಫಿಲ್.** ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಿ ನಾನು ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದಿರುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಎಂ.ಫಿಲ್ ಅಧ್ಯಯನದ ಅಂಗವಾಗಿ ಸಂಶೋಧನಾ ನಿಬಂಧ ರಚಿಸಲು ***"ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ: ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ"*** ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದ **ಪ್ರೊ|| ಹೆಚ್.ಎಲ್. ಮಹಾದೇವ**, ಮಹಿಳಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಮಂಡ್ಯ ಇವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ಈ ನಿಬಂಧವನ್ನು ರಚಿಸಿರುತ್ತೇನೆ.

ಈ ನಿಬಂಧವನ್ನಾಗಲೀ ನಿಬಂಧದ ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನಾಗಲೀ, ಬೇರೆ ಯಾವ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹಾಗೂ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ನೀಡುವ ಎಂ.ಫಿಲ್. ಪದವಿಗಾಗಿ ಈ ನಿಬಂಧವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮಹದೇವ
ನಿಬಂಧಕಾರರು
2007-08ನೇ ಸಾಲಿನ ಎಂ.ಫಿಲ್. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ
ಎಂ.ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠೇಶಗೌಡ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ
ಮಂಡ್ಯ

ದಿನಾಂಕ : 10-09-2008
ಸ್ಥಳ : ಮಂಡ್ಯ

ಪರಿವಿಡಿ

5. ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ
6. ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ
7. ಆಳುವವರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ
8. ಸಮೂಹ ಸಂವಹನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಂದ

ಇ. ಭಾಷಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ತಂತ್ರಗಳು

ಅ. ಪ್ರಧಾನ ತಂತ್ರಗಳು

1. ಧ್ವನಿ ಬದಲಾವಣೆ
2. ಭಾಷಾ ಸ್ವೀಕರಣೆ
3. ಶಬ್ದ ಸ್ವೀಕರಣೆ
4. ರೂಪಾಂತರ ಸ್ವೀಕರಣೆ
5. ಭಾಷಾಂತರ ಸ್ವೀಕರಣೆ
6. ಸ್ಥಾನಂತರ ಸ್ವೀಕರಣೆ
7. ಮಿಶ್ರ ಸ್ವೀಕರಣೆ
8. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವೀಕರಣೆ

ಆ. ಅಪ್ರಧಾನ ತಂತ್ರಗಳು

1. ಶಬ್ದ ಸಾಹಚರ್ಯ
2. ಸಾದೃಶ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ
3. ಅದಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
4. ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಪರಿವರ್ತನೆ
5. ಸಾದೃಶಾಕ್ಷರ ಲೋಪ
6. ವರ್ಣ ಪಲ್ಲಟ
7. ಸಮರೂಪ ಧಾರಣೆ
8. ತಾಲವ್ಯೀಕರಣ
9. ಹ್ರಸ್ವೀಕರಣ
10. ದ್ವಿರುಕ್ತಿ
11. ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಪದಗಳು
12. ಶಬ್ದಾರ್ಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸ

ಇ. ಅರ್ಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳು

1. ಅರ್ಥ ವಿಸ್ತಾರ
2. ಅರ್ಥ ಸಂಕೋಚ
3. ಹೀನಾರ್ಥ ಪ್ರಾಪ್ತಿ
4. ಉತ್ತಮಾರ್ಥ ಪ್ರಾಪ್ತಿ
5. ಅರ್ಥಾಂತರ

ಅಧ್ಯಾಯ -5

ಅಧ್ಯಾಯ-1

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಅಧ್ಯಯ-1

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಅ. ಪೀಠಿಕೆ :

ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನದಿಂದ ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು 1956ರ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ರಚನೆಯಾಗುವವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಭೌಗೋಳಿಕ ಇತಿಹಾಸದ ಜೊತೆಜೊತೆಯಲ್ಲಿ, ಅದರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಬಾಹ್ಯವಾದ ಸ್ವರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಗಳಿದ್ದರೂ ಅದರ ನಿಜವಾದ ಅಂತಃ ಸತ್ವ ವೆನಿಸುವ ಅಂತಃಸತ್ವವಾದ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮೂಲ ಜಯಮಾನವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡತನವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರ ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ಆಡುನುಡಿಯಲ್ಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ - ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಭಾಷೆಗೂ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಜನರಿಗೂ, ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೂ ಸಾವಯವ ಸಂಬಂಧಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ, ಕನ್ನಡ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ, ಅಸ್ತಿತ್ವವಿದೆ.

ಆ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಗ್ರೀಕ್ ಪ್ರಹಸನ, ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನ ಮತ್ತು ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದಂತಹ ಪ್ರಾಚೀನ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಖಚಿತವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದಾಖಲೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತ - ತಮಿಳು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಉಳಿದ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ನಂತರದ ಸ್ಥಾನ. ಈ ವಾಸ್ತವತೆಯು ಕನ್ನಡವು ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಗೊಂಡು ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಸಿಗುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದಲೇ ಆ ಭಾಷೆಗೊಂದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜನರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬದುಕಿನ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಜನಾಂಗವು ಭಾಷಿಕವಾಗಿ ಏಕ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು

ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಮಾಜವೂ ಕೂಡ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಹೊರತಾಗಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೇಶಿಯತೆ ಇದೆ.

ಆ. ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಂತ ಭಾಷೆಗೂ ಮೌಖಿಕವಾದ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಂಥಿಕವಾದ ವಿಕಾಸಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಕಾಸದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ, ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಸಂಸರ್ಗ ಉಂಟಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಅಂತಹ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಒಂದು ಭಾಷೆಯು ತನ್ನ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ಭಾಷೆಗಳ ಜೊತೆ ಕೊಡು-ಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಬೆಳೆಯದ ಭಾಷೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಬೆಳೆದಿರುವ ಭಾಷೆ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗೆ ತನ್ನ ಪದಸಂಪತ್ತನ್ನು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು.

ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ಹಲವಾರು ಭಾಷೆಗಳು, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಪೋಷಿಸಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಕ್, ಪ್ರಾಕೃತ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಮರಾಠಿ, ಪಾರಸಿ, ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಫ್ರೆಂಚ್, ಉರ್ದು, ಅರಬ್ಬಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಬಹುದು. ಈ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಪದ ಸಂಪತ್ತು ವಿಪುಲಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಕನ್ನಡದ ಜೊತೆ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳು ಕನ್ನಡದ ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಿರುವ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನಷ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಆಗಿರುವ ಪ್ರಯೋಜನವೇ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದೇ ನನ್ನ ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸಿರುವ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಭಾಷಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

■

ಅಧ್ಯಾಯ-2

ಭಾಷೆಯ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ

ಅಧ್ಯಾಯ -2

ಭಾಷೆಯ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ

ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೀತಿಯ ವಿಕಾಸಗಳನ್ನು ನಾವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಗುರಿತಿಸಬಹುದು. ಒಂದು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಕಾಸ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು ಸಹಜ ವಿಕಾಸವಾಗಿದ್ದರೆ ಎರಡನೆಯದು ಕಲಿಕೆಯಿಂದಾದ ವಿಕಾಸ. ಆದಿಮಾನವ ನೆಲೆಯಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಮಾನವನವರೆಗಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಕಾಸದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳ ಮಾನವನ ಸಮೂದಾಯಗಳ ಉಗಮ, ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾದದ್ದು.

ಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತಾರ ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ಬಹುರೂಪಿಯಾದದ್ದು, ಮಾನವನ ಬದುಕಿಗೆ ಭೂಮಿಯೇ ನೆಲೆಗಟ್ಟು. ವಿವಿಧ ಜನಾಂಗಗಳಾಗಿ ಬೇರ್ಪಟ್ಟು, ವಿವಿಧ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಂತು ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿರುವ ಮಾನವನ ಸಾಧನೆ ಅದ್ಭುತವಾದದ್ದು. ಅದರಲ್ಲೂ ಮಾನವ ಸಮಾಜ ನಾಗರೀಕವಾದದ್ದು ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವಾಗ ಬೆಂಕಿ, ಭಾಷೆ, ಬಟ್ಟೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಮೂಲತಃ ಪ್ರಾಣಿಯಾದ ಮಾನವನನ್ನು ಪ್ರಾಣಿ ಸಮಾಜದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ 'ಭಾಷೆ' ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾಷೆ ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಬಲ ಅಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲೊಂದು. ವ್ಯಕ್ತಿ-ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ, ವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಮಾಜದ ಸಂಬಂಧದ ಸ್ವರೂಪ ಬಹುಪಾಲು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವುದು ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯ ಮೂಲಕ. ಭಾಷೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹಸನುಗೊಳಿಸಬಲ್ಲದು, ಹದಗೆಡಿಸಬಲ್ಲದು. ಉಪನಿಷತ್ತಿನ,ಗಾದೆಯ, ಶರಣರ, ದಾಸರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತಿನ ಮಹತ್ವದ ಬಗೆಗಿನ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. 'ನುಡಿದರೆ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರದಂತಿರಬೇಕು' 'ಮಾತೆಂಬುದು ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ' 'ಮಾತಿನಿಂ ಸರ್ವಸಂಪದವು' 'ಮಾತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ' ಇಂಥ ಮಾತುಗಳು ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಎಚ್ಚರವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಭಾಷೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಧನ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೂ ಹೌದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಭಾಷೆ ಸಮಾಜವನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುವ ಅಥವಾ ಹೊಡೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳಂತಹದ್ದು. ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಾವು ದಿನನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವಾಗ ಅದರ ಶಕ್ತಿ - ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿದ್ದರೆ ನಾವಾಡುವ ಭಾಷೆ ಹೆಚ್ಚು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾತು ಮತ್ತು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡನು. ನಂತರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತನ್ನ ವಿಚಾರವಂತಿಕೆ ಹಾಗೂ ವಿಕಾಸದ ಸಾಧನವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡನು. ಸಂಘಜೀವನ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಲು ಭಾಷೆ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯರ ನಡುವೆ ಕೊಡು-ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ವಿಚಾರ-ವಿನಿಮಯ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತರ ಸಂಬಂಧಗಳು ಬೆಳೆದಿವೆ. ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿ, ಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದಿವೆ. ಭಾಷೆಯ ಅರಿವೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಭಾವನೆ, ಆಲೋಚನೆ, ಕನಸು, ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಜೀವ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಈ ರೀತಿ ಮನುಷ್ಯರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ.

ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಹಲವು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು :

ಅವಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕೆಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು.

ಮಾರ್ಟಿ ''ಒಂದು ಚಿತ್ತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಧ್ವನಿಗಳ ಉಚ್ಚಾರದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದೇ ಭಾಷೆ'' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ಫ್ರಾಂರ್ಝ್ ಬೋಅಸ್ (Fronz Boas) "Language is only articulate speech that is communication by means of group of sounds produced by articulatory organs" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಸಿ.ಎಲ್. ಬಾರ್ಬರ್ (C.L. Barbar) "Human language is a signalling system" ಎಂದಿದ್ದಾನೆ.

ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಸಪಿರ್ (Edward Sapir) "Language is purely human, non-instinctive method of communicating ideas, emotion and desirs by a system of voluntarily produced symbols" ನಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಸಂವಹನೆ ಮಾಡಲೆಂದು ಇರುವ ಸ್ವಭಾವ ಸಿದ್ಧವಲ್ಲದ ಹಾಗೂ ಮಾನವನಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾದ ಸ್ವಪ್ರೇರಿತ ಉಚ್ಚಾರಿತ ಸಂಕೇತಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಭಾಷೆ''.

ಈ ಹೆಚ್. ಸ್ಟುರ್ಟಿವಾಂಟ್ (E.H. Sturtevaunt) "Languages is a system of arbitrary vocal symbols by which members of a society act and react"[1]

---

೧. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಲೋಕ : ಎನ್.ಎಂ. ಗಿರಿಜಾಪತಿ, ಪುಟ ೩-೪

"ಬ್ಲಾಕ್ ಮತ್ತು ಟ್ರೇಗರ್ (Bloch and Trager) " Language is system of arbitrary vocal symbols by which a social group co-operates"[2] ಸ್ಟುರ್ಟೆವಾಂಟ್‌ನ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಸುಸಂಬದ್ಧವಾಗಿ ಇವನ ನಂತರ ಬಂದ ಬ್ಲಾಕ್ ಮತ್ತು ಟ್ರೇಗರ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ - "ಭಾಷೆ ಎಂಬುದು ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮೌಖಿಕ ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತಗಳ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ : ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ವ್ಯವಹರಣೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ" ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ -

ಅ. ಭಾಷೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಆ. ಅದು ಸಂಕೇತಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಇ. ಈ ಸಂಕೇತಗಳು ಮೌಖಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಈ. ಇವು ಯಾದೃಚ್ಛಿಕವೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ.

ಉ. ಭಾಷೆಯ ಉದ್ದೇಶ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಹರಣೆ.

ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿವರಿಸಬಹುದು.

ಅ. ಭಾಷೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ :

ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಭಾಷೆ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಂತೆ ಎನಿಸಿದರೂ ಅದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬೀಡಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿ (Phone), ಧ್ವನಿಮಾ (Phoneme), ಆಕೃತಿ (Morph), ಆಕೃತಿಮಾ (Morphome) ಪದ (Word), ಪದಪುಂಜ (phrase), ವಾಕ್ಯಖಂಡ (Clause), ಈ ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಬಂದು ವಾಕ್ಯ ರಚನೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯ ಯಾವುದೇ ರಚನೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದರೂ ಅಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಆ. ಭಾಷೆ ಸಂಕೇತಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ :

ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಶಬ್ದಗಳೇ ಸಂಕೇತಗಳು. ಧ್ವನಿಗಳು ಒಂದರನಂತರ ಒಂದು ಬಂದು ಅರ್ಥವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ರೂಪಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಶಬ್ಧಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ

ಅ + ದ್ + ಉ = ಅದು

ಗ್ + ಇ + ಡ್ + ಅ = ಗಿಡ

ಪ್ + ಉ + ಸ್ + ತ್ + ಅ + ಕ್ + ಅ = ಪುಸ್ತಕ

೨. Bloch and trager (1942) : An outline of Ligustic Analysis. Baltimore: Liguistic society of America

ಶಬ್ದಗಳು ಹೊಂದಿರುವ ಧ್ವನಿಗಳಿಗೂ ಅವು ಪಡೆದಿರುವ ಅರ್ಥಕ್ಕೂ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸಂಬಂಧವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಧ್ವನಿ ಮೊತ್ತ ಒಂದೊಂದು ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಬ್ದಗಳೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಸಂಕೇತಗಳು. ಈ ಸಂಕೇತಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಜೋಡಣೆಯೇ ಭಾಷೆ.

ಇ. ಈ ಸಂಕೇತಗಳು ಮೌಖಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ :

ಸಂವಹನೆಯು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ 1. ದೃಶ್ಯ ಸಂಕೇತಗಳು, 2. ಶ್ರವ್ಯ ಸಂಕೇತಗಳು. ನೋಡಿ ಅರ್ಥೈಸುವ ಸಂಕೇತಗಳು ದೃಶ್ಯ ಸಂಕೇತಗಳು, ಉದಾ : ಶ್ವೇತ ವರ್ಣ ಶಾಂತಿಯ ಸಂಕೇತ, ಹಸಿರು ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಸಂಕೇತ. ಕೇಳಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಕೇತಗಳು ಶ್ರವ್ಯ ಸಂಕೇತಗಳು. ಉದಾ: ಶಾಲಾ ಘಂಟೆಗಳು, ಸೈರನ್ ಕೂಗುಗಳು, ಕಂಡಕ್ಟರ್‌ನ ಸಿಳ್ಳುಗಳು ಶ್ರವ್ಯ ಸಂಕೇತಗಳು.

ಈ. ಈ ಸಂಕೇತಗಳು ಯಾದೃಚ್ಛಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ :

ಭಾಷಾ ಸಂಕೇತಗಳು ಅನುಕೂಲಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಲೀ, ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನಾಗಲೀ, ವಿಚಾರವನ್ನಾಗಲೀ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಇದೇ ಧ್ವನಿರೂಪದಿಂದ ಗುರುತಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆಯಾ ಭಾಷೆಯವರು ತಮತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದಂತೆ ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನೋ, ವಿಷಯವನ್ನೋ, ವಿಚಾರವನ್ನೋ, ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನೋ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕತೆ ಅಥವಾ ಅನುಕೂಲತೆ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು 'ನಾಯಿ' ಎಂದರೆ ಕರೆದರೆ ಅದೇ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಡಾಗ್' ಎಂದೂ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ 'ಕುತ್ತಾ' ಎಂದೂ, ಜರ್ಮನ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಹುಂಟ್' ಎಂದೂ, ಇಟಾಲಿಯನ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಕೇನ್' ಎಂದೂ, ರಷ್ಯನ್‌ದಲ್ಲಿ 'ಸಬಾಕಾ' ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಉ. ಭಾಷೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಹರಣೆ :

ಮೊದಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳು ಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರುಹಿದರೆ ಐದನೆಯದು ಭಾಷೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನರಹುತ್ತಿದೆ. ಭಾಷೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಸಮಾಜದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಪರ್ಕ ಏರ್ಪಡಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆಯಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆಯನ್ನು ಆ ಭಾಷೆ ಬಲ್ಲ ಇತರರಿಗೆ ಅರುಹಬಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಭಾಷೆಯಿಂದಲೇ ಇತರರ ಅನಸಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬಲ್ಲ. ಭಾಷೆಯಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ಅರಿವು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಣೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ನಾವು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಮಾನವನ ಪ್ರಮುಖ ಸಂವಹನ ಸಾಧನವಾಗಿರುವ ಭಾಷೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಮೌಖಿಕ ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತಗಳಿಂದಾದ

ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯರ ವ್ಯವಹಾರ ಇದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಸುದ್ದಿ ವಾಹಕವಾಗಿರದೇ ಸಮುದಾಯದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ,ನಾಗರೀಕತೆ, ಸೃಜನ ಶಕ್ತಿ, ಬುದ್ಧಿ ಭಾವಗಳು ಸಂಲಗ್ನಗೊಂಡ ಬದುಕಿನ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಭಾವಕೋಶ, ಜ್ಞಾನ ಕೋಶಗಳ ಸರಿಯಾದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಭಾಷೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಧನ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೃದಯಕ್ಕೆ, ರಕ್ತಕ್ಕೆ, ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಉಪಮತಿ 'ನನ್ನ ರಕ್ತ ಕನ್ನಡ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಕನ್ನಡ' ಎಂದು ಕವಿಗಳು ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪ :

''ಭಾಷೆ ಮಾನವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದಾಗ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನಿಸಿಕೆಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮಾರ್ಗವೇ ಇಲ್ಲ' ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಯಿ ಬೊಗಳುವಿಕೆಯಿಂದ,ಆನೆ ಘೀಳಿಡುವಿಕೆಯಿಂದ, ಪಕ್ಷಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಲರವದಿಂದ ಸಂವಹನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ನಾಯಿ ತನ್ನ ಮಾಲೀಕನನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಬೊಗಳುವ ರೀತಿ ಒಂದು ತೆರನಾಗಿದ್ದರೆ, ಆಗಂತುಕನನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಬೊಗಳುವ ರೀತಿ ಮತ್ತೊಂದು ತೆರನಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ನೋವಾದಾಗ ಅದು ಊಳಿಡುವ ರೀತಿ ಒಂದು ತೆರನಾಗಿದ್ದರೆ, ಹರ್ಷವಾದಾಗ ಕೆನೆಯುವ ರೀತಿ ಮತ್ತೊಂದು ತೆರನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂವಹನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯಾದರೂ ಈ ಸಂವಹನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಭಾಷೆಯಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕವಾದುದಲ್ಲ.[3] ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಶತಮಾನದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿ ನೋಮ್ ಚೋಮಸ್ಕಿ (Noam Chomsky) ಹೇಳಿದ ಮಾತು *" The most stupid men learn how to talk while even the most brillient monkeys never learn"[4] ಎಂಥ ಮೂರ್ಖ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ಕೂಡ ಹೇಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಕಲಿಯಬಲ್ಲರು. ಆದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಜಾಣ ಮಂಗಗಳು ಹಾಗೂ ಕಲಿಯಲಾರವು ಅಕ್ಷರಶಃ ಸತ್ಯ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆ ಮಾನವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮತವಾದುದು ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ. ''ಸಿ.ಎಫ್. ಹಾಕೆಟ್'' ಎಂಬ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಭಾಷೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಏಳು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೋ ಎರಡೋ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಅಥವಾ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಂವಹನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದೆಂದು ಆತ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮಾನವ ಭಾಷೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳೆಂದು ಆತ ಗುರುತಿಸುವ ಏಳು ಲಕ್ಷಣಗಳೆಂದರೆ.[4]

1. ದ್ವಿವಿಧತೆ
2. ಉತ್ಪಾದಕತೆ
3. ಯಾದೃಚ್ಛಿಕತೆ

---

೩. C.F. Hucket Chapter. 64
೪. Inid, P-574

4. ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯ

5. ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಮಯ

6. ಸ್ಥಾನಪಲ್ಲಟತೆ

7. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಾಹಕತೆ

ದ್ವಿವಿದತೆ (Duality)

ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಶಬ್ದಗಳು ಎರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಧ್ವನಿ ಮತ್ತೊಂದು ಅರ್ಥ. ಇವು ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾಹ್ಯ ರೂಪವನ್ನೂ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂತಃರೂಪವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನೇ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ (Expression) ಮತ್ತು ಆಶಯ (Content) ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಭಾಷೆ ಹೀಗೆ ಎರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ದ್ವಿವಿಧತೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಥಮ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ : 'ಕೋಲು' ಎಂಬ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಕ್,ಓ,ಲ್,ಉ ಎಂಬ ಧ್ವನಿಗಳಿದ್ದು ಇವು ಶಬ್ದದ ಧ್ವನಿರೂಪವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ.

ಉತ್ಪಾದಕತೆ : (Productivity)

ಯಾವುದೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಆದಂತೆಲ್ಲ ಅವುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಹೊಸ ಹೊಸ ಶಬ್ದಗಳು ಆ ಜನರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಪರಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಆ ಕುರಿತ ಶಬ್ದಗಳಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಭಾಷೆಯಿಂದ ನೇರವಾಗಿಯೋ ಇಲ್ಲವೇ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹಳೆಯ ರೂಪಗಳು ಹೊಸ ಅರ್ಥ ಪಡೆದು ಬಳಕೆಯಾಗುವುದೂ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ವಸ್ತು, ವಿಷಯ, ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಲು ಹೊಸ ಹೊಸ ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳೂ ಆಗುವುದಿದೆ. ಹೊಸ ಶಬ್ದಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೊಸ ಧ್ವನಿಗಳೂ ಭಾಷೆಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇದು ಜೀವಂತ ಭಾಷೆಯ ಗುಣವಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆ ಹೀಗೆ ಶಬ್ದ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪಡೆದಿರುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಅದರ ಉತ್ಪಾದಕ ಗುಣ ಎಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗೆ ಗಣಕಯಂತ್ರ, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್‌ಗೆ ಅಂತರ್‌ಜಾಲ, ಟೆಲಿವಿಷನ್‌ಗೆ ದೂರದರ್ಶನ, ಮೊಬೈಲ್‌ಗೆ ಜಂಗಮವಾಣಿ ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿವೆ.ಹೀಗೆ ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದಾಗಲೆಲ್ಲ ಹೊಸ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಠಿಸುವ ಭಾಷೆಯ ಶಕ್ತಿಯೇ ಉತ್ಪಾದಕತೆ.

ಯಾದೃಚ್ಛಿಕತೆ (Arbitrariness)

ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥ ರೂಢಿಗತವಾಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಅರ್ಥಗಳಿಂದಲೇ ಶಬ್ದಗಳ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ವಸ್ತುಗಳನ್ನು, ಶಾಬ್ದಿಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು

ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಆಯಾ ಜನಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ 'ಕಲ್ಲು' ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಸ್ಟೋನ್', ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ 'ಪಥ್ಥರ್', ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ 'ದಗಡ್' ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ 'ಶಿಲಾ' ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳವೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪದಗಳು ಬಳಕೆಯಾಗಲು ಕಾರಣ ಭಾಷೆ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕವಾಗಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ.

ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯ (Specialization)

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ, ನಿಖರವಾದ ರಾಚನಿಕ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟಕವೂ ರಚನೆಯ ನಿಯಮಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಬಂದು ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸ್ವಭಾಷೆಯಾಗಿ ಹೊಂದಿದವನು ಅದನ್ನು ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಮಾತನಾಡುವವನಾಗಿ, ಕೇಳುಗನಾಗಿ ಆತ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಾವೀಣ್ಯ ಗಳಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಓದಲು, ಬರೆಯಲು ಬಾರದ ನಿರಕ್ಷರಿಗೂ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ಇಂಥ ಜ್ಞಾನ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯ ಎಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಮಯ (Interchangeability)

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಡುವೆ ಅನಿಸಿಕೆಗಳ ಅಥವಾ ವಿಚಾರಗಳ ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಮಯ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಭಾಷಿಗನೋರ್ವ ಮಾತನಾಡುವವನಾಗಿ, ಕೇಳುಗನಾಗಿ ತನ್ನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಲ್ಲ ಮತ್ತೋರ್ವ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಬಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಮಯ ಶಕ್ತಿ ಭಾಷೆಗಿದೆ.

ಸ್ಥಾನ ಪಲ್ಲಟತೆ (Displacement)

ಭಾಷೆ ವ್ಯವಹಾರದ ನೇರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬಳಕೆಯಾಗುವುದಲ್ಲ. ಆ ಸಂದರ್ಭ ಅಥವಾ ವಸ್ತು ಕಣ್ಣೆದುರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ನಾವದನ್ನು ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿದ್ದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆವು. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಕಾಲ ಘಟ್ಟದಿಂದ ಅಥವಾ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಅಥವಾ ಸಂದರ್ಭದಿಂದ ಅನುಭವಗಳನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಹೇಳುವುದು ಹಾಗೂ ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಸ್ಥಾನಪಲ್ಲಟತೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಾಹಕತೆ (Cultural Transmission)

ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ, ತಿಳುವಳಿಕೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಾಗುವುದು ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ. ಭಾಷೆ ಕೇವಲ ಪದಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಒಳಗೊಂಡಿರದೆ ಆ ಪದಗಳ ಹಿಂದಿನ, ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಜನರ ಬದುಕು ಹಾಗೂ ಜೀವನ

ಕ್ರಮದ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಭಾಷೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಪದಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರ ಎನಿಸಿದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದಾಖಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳು ಒಂದು ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ಅದರ ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರೆ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಅದು ನುಡಿಯಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಲಿಪಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಇತಿಹಾಸ, ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಬದುಕಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ನಮಗೆ ನೀಡುತ್ತಿವೆ. ಭಾಷೆಯಿಂದಾಗಿ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪೀಳಿಗೆಯಿಂದ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ರವಾನಿಸುತ್ತಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಾಹಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗೈಯುತ್ತಿದೆ.

ಸಮಾಜದ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಾಗೂ ಮನುಷ್ಯರ ಸಕಲ ಚಿಂತನೆಗೂ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೂ ಭಾಷೆ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನವರು ತಮ್ಮ ಪರಿಸರದ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮಾನವರ ಸ್ವಯಂ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಭಾಷೆ ಮಾನವರು ಕಲಿತದ್ದರಿಂದ, ಕಲಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ನೆರವಿನಿಂದ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಭಾಷೆ ಒಂದು ಧ್ವನಿ ಪ್ರಪಂಚವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷೆಗೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಧ್ವನಿಮಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಆಕೃತಿಮಾಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ಪದ, ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಭಾಷೆಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಭಾಷೆಗೆ ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ಕ್ಲಿಷ್ಟತೆಯಂದ ಸರಳತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣವಿದೆ. ಮಾನವರು ಉಚ್ಚಾರದಲ್ಲಿ ಕ್ಲಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಬಯಸದ ಕಾರಣ ಭಾಷೆ ಸರಳತೆಯತ್ತ ಚಲಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಬೆಳೆದಂತೆ, ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಅವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಪ್ರೌಢತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಿದ್ದರೂ ಯಾವುದೇ ಜೀವಂತ ಭಾಷೆಗೂ ಅಂತಿಮ ಸ್ವರೂಪ ಎಂಬುದು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನವರು ಬಳಸುವವರೆಗೂ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷೆಗೂ ಅಂತಿಮ ಸ್ವರೂಪ ಎಂಬುದು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನವರು ಬಳಸುವವರೆಗೂ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷೆ ಅವರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬಳಕೆ ಆಗುವ, ಬೆಳೆಯುವ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮುಕ್ತಾಯ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆಡೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಜೀವಂತ ಭಾಷೆ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಕೈಗೊಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡೂ ತಾನೂ ಬೆಳೆದು, ತನ್ನನ್ನೂ ಬಳಸುವವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ನಾಗರೀಕತೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೂ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

■

ಅಧ್ಯಾಯ-3

ಭಾಷೆಯ ಪರಿವಾರಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ -3

ಅ. ಭಾಷಾ ಪರಿವಾರಗಳು

"ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 7,000 ಭಾಷೆಗಳಿದ್ದುವೆಂದೂ ಈಗ ಸುಮಾರು 3,000 ಭಾಷೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳ ಜನಗಣತಿಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಸುಮಾರು 5000 ದಿಂದ 6000 ಭಾಷೆಗಳಿವೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ."[1] ಅಮೇರಿಕಾದ ಇಂಡಿಯಾನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮಾನವಿಕಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗವು, ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಭಾಷೆಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸುಮಾರು 10,000 ಭಾಷೆ ಉಪಭಾಷೆಗಳಿವೆ ಎಂದಿದೆ. ಆದರೂ ಪ್ರಪಂಚಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆ, ಉಪಭಾಷೆಗಳ ಮಾಹಿತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ.

ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಜೀವಂತ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೃತ ಭಾಷೆಗಳು ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಜನರು ಇಂದಿಗೂ ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವುಗಳನ್ನು 'ಜೀವಂತ ಭಾಷೆ'ಗಳು ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳು, ಮಲೆಯಾಳಂ, ತುಳು, ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇತ್ಯಾದಿ. ಯಾವ ಭಾಷೆಗಳು ಕೇವಲ ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿವೆಯೋ ಅಥವಾ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ನಿರ್ಗಮಿಸಿವೆಯೋ, ಅಂಥ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು 'ಮೃತ ಭಾಷೆ'ಗಳು ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಲ್ಯಾಟಿನ್, ಹಳೆಯ ಪ್ರಷ್ಯಿಯನ್, ಡಾಲ್ಮಟಿಯನ್ ಇತ್ಯಾದಿ. ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಭಾಷೆಗಿಂತ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ದೂರವಾಗುತ್ತಿರುವ ಭಾಷೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನವು ಇಂದು ತುಂಬ ಮುಖ್ಯ ಮತ್ತು ಜರೂರಿನ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವಂತ ಮತ್ತು ಮೃತಭಾಷೆಗಳು ಎಂಬ ವಿಂಗಡಣೆಯಂತೆಯೇ ಚಾಕ್ಷುಷ ಭಾಷೆಗಳು - ಶ್ರಾವಣ ಭಾಷೆಗಳು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷೆಗಳು - ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಗಳು - ಶ್ರಾವಣ ಭಾಷೆಗಳು, ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವೂ ಇದೆ.

ಆ. ಭಾಷಾ ವರ್ಗೀಕರಣ

ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಹೀಗೆ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಸಂಖ್ಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ಅಥವಾ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ಭಾಷಾ ವರ್ಗೀಕರಣ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸುವಾಗ ಕೆಲವು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಭಾಷಾ ವರ್ಗೀಕರಣದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಕುರಿತಂತೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಡೆದಿರುವ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ

---

೧. ಡಾ. ಕೆ. ಕೆಂಪೇಗೌಡ : ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ

ಪ್ರಧಾನವಾದ ನಾಲ್ಕು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.ಅವುಗಳೆಂದರೆ :

1. ಭೌಗೋಳಿಕ ವರ್ಗೀಕರಣ
2. ಜನಾಂಗೀಕ ವರ್ಗೀಕರಣ
3. ರಾಚನಿಕ ವರ್ಗೀಕರಣ
4. ವಾಂಶಿಕ ವರ್ಗೀಕರಣ

ಭೌಗೋಳಿಕ ವರ್ಗೀಕರಣ :

ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಅವು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿರುವ ಭೂಖಂಡಗಳ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವುದನ್ನು ಈ ವರ್ಗೀಕರಣವು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಏಷ್ಯಾಖಂಡದ ಭಾಷೆಗಳು, ಯುರೋಪ್ ಖಂಡದ ಭಾಷೆಗಳು, ಅಮೇರಿಕಾ ಖಂಡದ ಭಾಷೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಬಗೆಯ ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವೆಂದು ಕರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ದೇಶಗಳ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದ್ದೂ ಇದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ಭಾರತದ ಭಾಷೆಗಳು, ರಷ್ಯಾದ ಭಾಷೆಗಳು, ಚೀನಾದ ಭಾಷೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು 'ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆ'ಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಭಾಷಾ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ, ತುಳು, ಕೊಡವ, ಉರ್ದು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಕೊಂಕಣಿ, ಮಲೆಯಾಳ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲದೆ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳ ಆಂತರಿಕ ಸ್ವರೂಪಗಳು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಂದ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದವರು ಮಾತ್ರ ಇಂಥ ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನು ಒಪ್ಪಬಹುದು ಎಂಬುದು ಒಂದು ವಾದವಾದರೆ, ಒಂದು ಭೂಪ್ರದೇಶದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಮಾನ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನು ಸರಿ ಎಂದು ವಾದಿಸುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ.

ಜನಾಂಗಿಕ ವರ್ಗೀಕರಣ :

ಭಾಷೆಗಳನ್ನು .ಭೌಗೋಳಿಕ ಆಧಾರದಿಂದ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪದವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಜನರ ಜನಾಂಗ, ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವ ತತ್ವವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಜನಾಂಗವನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆರ್ಯ ಭಾಷೆಗಳು, ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು, ಸಿಮೆಟಿಕ್ ಭಾಷೆಗಳು, ಸಿರಿಯನ್ ಭಾಷೆಗಳು, ನೀಗ್ರೋ ಭಾಷೆಗಳು, ಮಂಗೋಲಿಯನ್ ಭಾಷೆಗಳು, ಎಂದು

[illegible]

ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದ್ದೂ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಜನಾಂಗಿಕ ವರ್ಗೀಕರಣದಲ್ಲೂ ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇದೆ.

ರಾಚನಿಕ ವರ್ಗೀಕರಣ :

ಭಾಷಾ ವರ್ಗೀಕರಣವು ಹೆಚ್ಚು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸಾಗಿದಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಧ್ವನಿ, ಪದ, ವ್ಯಾಕರಣ, ವಾಕ್ಯರಚನೆ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಒದಗಿತು. ಈ ವರ್ಗೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಐದು ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅ. ವಿವಕ್ತ ಭಾಷಾ ವರ್ಗ :

ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಪ್ರಕೃತಿ ರೂಪ ಶಬ್ದಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದಲೇ ಕೂಡಿರುವ ಭಾಷೆಗಳೆ, ವಿವಕ್ತ ಭಾಷೆಗಳು. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪದ ಭಾಷಾ ವರ್ಗವೆಂದು ಕರೆದ ಈ ಭಾಷೆಗಳು ಕೇವಲ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಬಳಸುವ ಚೀನಿ ಭಾಷೆ ವಿವಕ್ತ ಭಾಷಾ ವರ್ಗದ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ.

ಆ. ಅಂಟು ಭಾಷಾವರ್ಗ :

ಯಾವ ಭಾಷೆಗಳ ಪದಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪದಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೇಯೋ ಆ ಭಾಷೆಗಳೇ ಅಂಟು ಭಾಷೆಗಳು. ಪದಗಳಿಗೆ ಸೇರುವ ಪ್ರತ್ಯೇಯಗಳ ಕೂಡುವಿಕೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬಿಡಿಸಿ ತೋರಿಸಬಹುದು. ಸೇರಿಸಿದ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಿಂದಾಗಿ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿನ ಪದಗಳ ಸಂಬಂಧಾರ್ಥ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಶಬ್ದಗಳೇ ಆಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳೆರಡೂ ತಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಧಾನವಾಗುತ್ತವೆ. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು, ಟರ್ಕಿಷ್ ಭಾಷೆಗಳು, ಈ ವರ್ಗದ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಟರ್ಕಿ	ಕನ್ನಡ	
ev	ಮನೆ	ಮನೆ
ev+ler	ಮನೆಗಳು	ಮನೆ + ಗಳು
ev -im	ನನ್ನ ಮನೆ	ನನ್ನ + ಮನೆ
ev-ler-im	ನನ್ನ ಮನೆಗಳು	ನನ್ನ+ಮನೆ+ಗಳು
ev-den	ಮನೆಯಿಂದ	ಮನೆ +ಇಂದ

ಕನ್ನಡ 'ಗೆ<ಕೆಯ್, ಒಳ್<ಒಳಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪದಗಳಾಗಿದ್ದವು. ರಾಮಂ ಕೆಯ್, ರಾಮಂ ಕೆಯ್ ಪಣ್ ಕೊಟ್ಟಂ (ರಾಮನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಎಂದರ್ಥ) 'ಒಳ್', 'ಅಲ್ಲಿ' ಇಂದಿಗೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪದಗಳಾಗಿಯೂ ಪ್ರಯೋಗವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಷಷ್ಠಿಯ 'ಅ' ಪ್ರತ್ಯಯ 'ಅದು' ಎಂಬುದರ ಸವೆದ ರೂಪ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಇಂದು ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಪ್ರಾತ್ಯಾಯಿಕ ಭಾಷಾ ವರ್ಗ (Inflevtional Languages):

ಅಂಟು ಭಾಷಾ ವರ್ಗದಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲೂ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಹತ್ತುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವೆರಡೂ ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಹೋಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂದರೆ, ಅಂಟು ಭಾಷಾ ವರ್ಗದಂತೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಗುಂಪಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮುಂತಾದ ಇಂಡೋ ಆರ್ಯನ್, ಲ್ಯಾಟಿನ್, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮುಂತಾದ ಇಂಡೋ-ಯುರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಮೆಟಿಕ್ ಭಾಷೆಗಳು. ಉದಾ : ಅರೆಬಿಕ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ Qatala= ಅವನು ಕೊಂದನು.

Qatila= ಅವನು ಕೊಂದನು.

Qatil= ಕೊಲೆ

Qitl= ಶತ್ರು

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ Qtl= ಕೊಲ್ಲು ಎಂಬುದು ಮೂಲರೂಪ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲರೂಪವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಯದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ತೋರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅದರ ಅರ್ಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ.

ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

foot (ಪಾದ) - foot (ಪಾದಗಳು)

tooth (ಹಲ್ಲು) - teeth (ಹಲ್ಲುಗಳು)

ಈ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುವಚನ ಪ್ರತ್ಯಯವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಬಹುಪದಯುಕ್ತ ಭಾಷಾವರ್ಗ (Poly-Synthetic Language):

ಬಹುಪದಯುಕ್ತ ಭಾಷೆಗಳು ಒಂದು ಶಬ್ದದಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ (ಎಂದರೆ ನಾಮಪದ, ಕ್ರಿಯಾಪದ, ಕರ್ಮಪದ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಪೂರಕ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳನ್ನು) ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಗ್ರೀನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಭಾಷೆಯ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ 'aulisariartorasuarpok' = he hastens to go fishing (ಅವನು ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು ಹೋಗಲು ಆತುರನಾಗಿದ್ದಾನೆ) ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಈ

ವಾಕ್ಯವೆಂಬ ಶಬ್ದವು ಹಲವು ಘಟಕಗಳಿಂದ ರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ aulisar (to fish) peartor (to be engaged in), ಮತ್ತು Pinnesurpok (he hastens) ಎಂಬ ಘಟಕಗಳಿವೆ. ಹೀಗೆ ಬಹುಪದಯುಕ್ತ ಭಾಷಾವರ್ಗದಲ್ಲು 'ವಾಕ್ಯ-ಶಬ್ದ'ಗಳ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಪದಗಳನ್ನು ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸುವಾಗ ಪ್ರತಿ ಘಟಕದಿಂದ ಒಂದು ಅಥವಾ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದು ಪ್ರಧಾನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ವಾಂಶಿಕ ವರ್ಗೀಕರಣ

ಬಾಹ್ಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಂದರಿಂದ ಒಂದು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವ ಕೆಲವು ಭಾಷೆಗಳು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಕಟಸಂಪರ್ಕ ಪಡೆದಿದ್ದು ಒಂದೇ ಮೂಲದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಆ ಮೂಲಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಜನ ಹಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಚದುರಿಹೋಗಿ, ತದನಂತರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಂದಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿರಬಹುದು. ಮೂಲ ಭಾಷಾ ಬೇರು ಕಣ್ಮರೆಯಾದರೂ ಅದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಭಾಷೆಗಳು ಒಂದೇ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸಂಬಂಧಿ ಭಾಷೆಗಳೇ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅಂತರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಆಧಾರಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಪರಿವಾರದ ಕೆಲವು ಭಾಷೆಗಳ ಶಬ್ಧಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು.

ಕನ್ನಡ	ತಮಿಳು	ಮಲೆಯಾಳಂ	ತೆಲುಗು	ಸಂಸ್ಕೃತ
ಕಣ್	ಕಣ್	ಕಣ್	ಕನ್ನು	ನೇತ್ರ
ತಲೆ	ತಲೈ	ತಲೈ	ತಲ	ಶಿರಸ್
ಒಂದು	ಒನ್ರು	ಒನ್ರು	ಒಕಟ	ಏಕ
ಪುಲಿ	ಪುಲಿ	ಪುಲಿ	ಪುಲಿ	ವ್ಯಾಘ್ರ
ಪಾವು	ಪಾಂಬು	ಪಾಂಬು	ಪಾಮು	ಸರ್ಪ
ನಾನು	ಯಾನ್	ಇಾನ್	ನೇನು	ಅಹಂ

ಇಂಡೋ-ಯುರೋಪಿಯನ್ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಆರ್ಯನ್ ಭಾಷೆಯಾದ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಶಬ್ದಗಳಿಗೂ ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಸಂಬಂಧಿ ಭಾಷೆಗಳ ಶಬ್ದಗಳಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದು ಮೇಲ್ನೋಟದಲ್ಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟ. ದ್ರಾವಿಡವರ್ಗ ಸಂಬಂಧಿ ಭಾಷೆಗಳ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಕನಿಷ್ಟವಾದ ಧ್ವನಿವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಮ್ಯತೆ ಇರುವುದು ಸುಸ್ಪಷ್ಟ. ಕೆಲವು ಭಾಷೆಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ನಿತ್ಯೋಪಯೋಗಿ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಸ್ವಿಕರಸಬಹುದು

ಇಂಡೋ-ಯುರೋಪಿಯನ್ ವರ್ಗಕ್ಕೇ ಸೇರಿದ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಮಿಟಿಕ್ ವರ್ಗದ ಅರೆಬಿಕ್ ಶಬ್ದಗಳಿವೆ. ಒಂದು ವರ್ಗದ ಭಾಷೆಗಳ ಸಾಮ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ದ್ರಾವಿಡ ವರ್ಗದ ಭಾಷೆಗಳ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು.

ಕನ್ನಡ	ತಮಿಳು	ಮಲೆಯಾಳ	ತೆಲುಗು
ಕಿವಿ	ಚೆವಿ	ಚೆವಿ	ಚೆವಿ
ಕರು	ಚಿರು	ಚಿರು	ಚಿರು
ಕೆದರು	ಚಿತರು	ಚಿತರುಕ	ಚೆದರು
ಕೇರಿ	ಚೇರಿ	ಚೇರಿ	ಚೇರಿ
ಕಣ್	ಕಣ್	ಕಣ್	ಕನ್ನು

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಕ' ಕಾರದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುವ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ 'ಕ' ಮುಂದೆ 'ಎ' ಸ್ವರವಿದ್ದಾಗ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಕ' ಕಾರವೇ ಉಳಿದರೆ, ತಮಿಳು ತೆಲುಗಗಳಲ್ಲಿ 'ಚೆ' ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಧ್ವನ್ಯನುರೂಪತೆ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದೆರಡು ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ಆಕಸ್ಮಿಕವೆನ್ನಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದು ನೂರಾರು ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಮೂಲಭಾಷೆಯ ಪದಗಳು ಆ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಹೊರಟು, ಹೀಗೆ ಅದರ ಕವಲು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ವರೂಪ ತಾಳಿವೆ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಭಾಷಾವಂಶವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಧ್ವನಿಯಮಗಳೂ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ.

ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ವಂಶಿಕ ವರ್ಗೀಕರಣದ ಈ ಸೂತ್ರಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಹಲವು ವಂಶಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದು. ಒಂದೊಂದು ಪರಿವಾರದಲ್ಲೂ ಮೂಲಭಾಷೆ, ಆದರಿಂದ ಜನ್ಯಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಕವಲೊಡೆದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದೆ. ಇಂದು ಮೂಲ ಭಾಷೆ ಇರದಿದ್ದರೂ, ಅದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸೇರಿಸಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವರು. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ಹಲವು ಭಾಷಾ ಪರಿವಾರಗಳಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಪರಿವಾರವೂ ಒಂದು.

ಇ. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಪರಿವಾರ :

"ಇಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ೨೭ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದೆ"[2]. ಉಳಿದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳೆಂದರೆ ತಮಿಳು, ಮಲೆಯಾಳಂ, ತೆಲುಗು, ತುಳು, ಕೋತ, ತೋದ, ಕೊಡಗು, ಕೊರಗ, ಬಡಗ, ಇರುಡ, ಸವರ, ಗೊಂಡಿ, ಕೋಯ, ಕೊಂಡ, ಕುಬಿ, ಪೆಂಗೋ, ಮಂಡಾ, ಕುಯಿ, ಕುವಿ/ಖೊಂಡ, ಕೊಲಾಮಿ, ನಾಯ್ಕಿ, ಪರ್ಜಿ, ಗದಬ, ವಲ್ಲಾರಿ, ಕುರುಖ್ / ಒರಾವೋನ್, ಮಾಲ್ತೋ, ಬ್ರಾಹೂಯಿ, ದಕ್ಷಿಣ

೨. ಡಾ. ಸಂಗಮೇಶ ಸವದತ್ತಿ ಮಠದವರು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ೬೧ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷೆಗಳು, ೪೪ ಉಪಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ "ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸ್ವರೂಪ", ಪು. ೨೪ (೨೦೦೭)

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುವ ಒಂಬತ್ತು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ದಕ್ಷಿಣ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ಎಂದರೆ ತಮಿಳು, ಇರುಳು, ಮಲೆಯಾಳಂ, ಕೊಡಗು, ಬಡಗ, ತೋದ, ಕೋತ, ತುಳು, ಲಿಪಿ ಹೊಂದಿದ ನಾಲ್ಕು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವೂ ಒಂದು. ಉಳಿದ ಲಿಪಿ ಹೊಂದಿದ ಭಾಷೆಗಳೆಂದರೆ ತಮಿಳು, ಮಲೆಯಾಳಂ, ತೆಲುಗು. ಲಿಖಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಮೃದ್ಧ ಭಾಷೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಭಾರತದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಲಿಖಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನುಳ್ಳ ತೃತೀಯ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಎಂಬ ಹೆಮ್ಮೆ ನಮಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವುದು ಸಂಸ್ಕೃತವಾದರೆ, ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ತಮಿಳು. ಒಟ್ಟು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಮೃದ್ಧತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುವುದು ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನ.

ಈ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವ

ಕನ್ನಡ 'ಕರ್ನಾಟಕ' ಶಬ್ದಗಳು ಭಾಷೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಜನಾಂಗ, ಜನಪದ ಹಾಗೂ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪಳಿಗನ್ನಡ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಇದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರೆ,

'ಕಾವೇರಿಯಿಂದಮಾ ಗೋದಾವರಿವರಮಿರ್ದ
ನಾಡದಾ ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದಂ',
'ವಕ್ಕುಂದದ ನಡುವಣ ನಾಡೇ ಕನ್ನಡದ ತಿರುಳ್'[3],
ಹಾಗೂ 'ಕನ್ನಡವೆನಿಪ್ಪಾ ನಾಡು ಚೆಲ್ವ'[4]

ಎಂಬಲ್ಲಿ 'ಕನ್ನಡ' ಪ್ರದೇಶ ಸೂಚಿಯಾಗಿ ಇದೆ. ಇದು 'ಕನ್ನಡ' ಎಂಬುದು ಭಾಷೆಯನ್ನು 'ಕರ್ನಾಟಕ' ಎಂಬುದು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು, 'ಕನ್ನಡಿಗರು' ಎಂಬುದು ಜನಾಂಗವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಉಳಿದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಎಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕಗೊಂಡಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಭಾಷೆಯ ಬಗೆಗೆ ದೊರೆಯುವ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು. ಕನ್ನಡದ ವಿಷಯವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಲಿಖಿತ ರೂಪ ದೊರೆಯುವುದು ಹಲ್ಮಿಡಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ. ಇದರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. 420 ರಿಂದ 450 ಎಂದು ಸಂಶೋಧಕರು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಐದನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಎನ್ನಲಾಗದು. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಭಾಷೆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಪ್ರೌಢವಾಗಿರಬೇಕು. ಭಾಷೆ ಪ್ರೌಢಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಲುಪದೇ ಬರಹಕ್ಕಿಳಿಯದು. ಅಂದರೆ ಅದು ಐದನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿತ್ತೆಂದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಪ್ರಬುದ್ಧಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಲುಪಿತ್ತು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಎಷ್ಟು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ

೩. ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ : ಶ್ರೀವಿಜಯ
೪. ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ : ಆಂಡಯ್ಯ

ಬಗೆಗೆ ಇರುವ ಉಲ್ಲೇಖಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡದ ಉಗಮ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳು ಆಧಾರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವ 'ಮಹಾಭಾರತ'ದ ಭೀಷ್ಮ ಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ 'ಕರ್ಣಾಟ' ಎಂಬ ಶಬ್ದವಿದೆ. ಈ ಕೃತಿಯ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಮೂರನೇ ಶತಮಾನ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಒಂದನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಮಾರ್ಕಡೇಯ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ 'ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಒಂದಾಗಿದೆ'[5] ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಕ್ರಿ.ಪೂ. 2ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1ನೇಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ 'ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ' ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಇದೂಕೂಡ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕವೇ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾತ್ರ 'ಕರ್ಣಾಟಕ'ದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಛಾಂದೋಗ್ಯ ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ (ಚಂದ್ರ), ಮಿಟಚಿ (ಮಿಡತೆ), ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳು ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ.

''ಪ್ರಾಕೃತ ಕಾವ್ಯ 'ಗಾಥಾಸಪ್ತಶತಿ'ಯಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪ, ಪೊಟ್ಟ (ಪೊಟ್ಟೆ), ಪೆಟ್ಟು(ಹೊಡೆ), ತೀರ್ (ಸಮರ್ಥನಾಗು), ರೊಟ್ಟಿ, ಊರೋ (ಊರು) ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಇದರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ಪೂ. ಒಂದನೇ ಶತಮಾನ. ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಅವರು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಸ್ಥವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ''[7]. ಆದರೆ ಈ ಊಹೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಪುರಾವೆಗಳಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವ್ಯವಹಾರ ಭಾಷೆ ಮಾತ್ರ ಆಗದ್ದಿರಬೇಕು.

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾಷೆಯಾದ ತಮಿಳಿನ ಸಂಗಂ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಯಾದ 'ಶಿಲಪ್ಪದಿಗಾರಮ್'ದಲ್ಲಿ ರಾಜನೋರ್ವ ಕನ್ನಡಿಗರ ನೃತ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟ ವಿಷಯದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಆತ 'ಕರುನಾಡ'ದ ಕುಣಿತವನ್ನು ನೋಡಿದ ಎಂದಿದೆ. ಸಂಗಮ್‌ನ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ.ಪೂ. ಒಂದನೇ ಶತಮಾನ. ಭಾರತದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತ ''ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಮೂರನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ 'ಟಾಲೆಮಿ'[7] ಎಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸ Tabasy, Inde Hippokoura, Modugoulla, Soubouttouಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಥಣಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ತವಸಿ, ವಿಜಾಪುರ ಇಂಡಿ, ಹೂವಿನ ಹಿಪ್ಪರಗಿ, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುದುಗಲ್ಲ, ಸವದಿ ಎಂದು ಗೋವಿಂದ ಪೈಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಕ್ರಿ.ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪ್ರಾಕೃತ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ 'ಇಸಿಲ' ಎಂಬ ಶಬ್ದವಿದೆ. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಊರಿನ ಹೆಸರು ಎಂದು ಡಿ.ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು

---

೫. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮ರ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ 'ಕರ್ನಾಟ' ಎಂದು ಬರುತ್ತದೆ. ಪು. ೫೫

೬. ಗೋವಿಂದ ಪೈ : ಮೂರು ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಾಚೀನತೆ

೭. ಟಾಲೆಮಿ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು 'ಕ್ಲಾಡಿಯಸ್' ಎಂದು ಟಾಲೆಮಿ ಎಂಬುದು ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನ ಒಂದು ರಾಜ ಮನೆತನದ ಹೆಸರು ಕ್ರಿ.ಶ. 2ನೇ ಶತಮಾನ

ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಸಿಲದ ಮೂಲ ರೂಪ ಎಸಿಲ ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡದ ಎಯಿಲ್ ಅಥವಾ ಎಯಿಲಮ್ (ಕೋಟೆ) ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳಗಾಗಿ ಇಸಿಲ ಎಂದಾಗಿದೆ. ಕೋಟೆಯೊಳಗಿನ ಊರು ಎಂದು ಇದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು[೮]. ಇದೇ ನಿಜವಾದರೆ ದಾಖಲಿತ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಇದು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಒಂದನೇ ಶತಮಾನದ ಶಾಸನವಾದ ಮಾಧವಪುರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ನಾಟ ಕಲೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದವಿದೆ. ನಾಡು ಎಂಬುದರ ಮೂಲರೂಪ ನಾಟ.

ಕ್ರಿ.ಶ. ಎರಡನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯ ಮುಳುವಳ್ಳಿಯ ಶಾತವಾಹನರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯ ಸಂಭವಂ ಊರ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಊರ ಶಬ್ದ ನಿಃಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದ. ಈ ಕಾಲದ ಅನೇಕ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಟ, ಆಪಿಟ್ಟ, ವೆಟ್ಟಕ್ಕಿ, ವೇಗೂರು, ಕುಂದ ಮುಚ್ಚುಂಡಿ ಮುಂತಾದ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ಎರಡನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಬೌದ್ಧ ಗ್ರಂಥ 'ಲಲಿತ ವಿಸ್ತಾರ'ದಲ್ಲಿ ಕನಾರಿ ಎಂಬ ಲಿಪಿಯ ಹೆಸರು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕನ್ನಡ ಇರಬಹುದೆಂಬ ಊಹೆಯೂ ಇದೆ.

ಹರಪ್ಪಾ-ಮಹೆಂಜೋದಾರೋ ಚಿತ್ರ ಲಿಪಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ ಎಂದು ಫಾದರ್ ಹೆರಾಸ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಕಣ್‌ನೀರ್ ಜನಾಂಗದವರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಿಂಧೂ ನದಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಷಯ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿರುವವರೆಗೆ ಈ ಕುರಿತು ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಉಗಮ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಎರಡನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲಂತೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಕ್ರಿ.ಪೂ. ನಾಲ್ಕರಿಂದ ಕ್ರಿ.ಶ.ಪೂ. ಮೂರನೆಯ ಶತಮಾನ ಎಂದೆನ್ನಬಹುದು. ಪ್ರಾಚೀನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅದರ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡಿಗರು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಊಹೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ದೊರೆತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅದರ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ತೆರೆದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾಷೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಹುಟ್ಟಿ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಲ, ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಅದು ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡು ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಕೂಡ ಹೀಗೆಯೇ, ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದು ಬೆಳೆಯುವ ಮೊದಲು ಬೇರೊಂದು ರೂಪದಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಕೃತ ಡ್ರಾವಿಡ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಇತ್ತು ಎಂದೆನ್ನಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ

---

೮. ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳು : ಎಂ. ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ

ಉತ್ತರ, ಮಧ್ಯ, ದಕ್ಷಿಣ ದ್ರಾವಿಡ ಗುಂಪುಗಳು ಮೂಡಿ ಬಂದಾಗ ಅದು ದಕ್ಷಿಣ ದ್ರಾವಿಡದ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪ ಪಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ತದನಂತರ ದಕ್ಷಿಣ ದ್ರಾವಿಡದಿಂದ ಹೊರಟು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ದಕ್ಷಿಣ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುವ ಭಾಷೆಗಳಾದ ತಮಿಳು, ಮಲೆಯಾಳಂ, ಇರುಳ, ಕೊಡಗು, ಕನ್ನಡ, ಬಡಗ, ತೋಡ, ಕೋತ ಹಾಗೂ ತುಳು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡಿದ್ದ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದ ಭಾಷಾ ರೂಪವೇ ದಕ್ಷಿಣ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆ. ಇದು ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆ ಸಮನಾಗಿ ಆದರೆ ಮೂಲ ಉತ್ತರ ದ್ರಾವಿಡ ಹಾಗೂ ಮೂಲ ಮಧ್ಯ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಅಂದರೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾಲ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಇವೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡವು.

ದಕ್ಷಿಣ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ರಾಚನಿಕವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಮೂರು ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ.

1. ತುಳು
2. ಕನ್ನಡ, ಕೊಡಗು, ಬಡಗ
3. ತಮಿಳು ಮಲೆಯಾಳಂ ಇರುಳ, ತೋದ , ಕೋತ.

ದಕ್ಷಿಣ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವ ಭಾಷೆ ತುಳು ಆಗಿದೆ. ಮೂಲ ದಕ್ಷಿಣ ದ್ರಾವಿಡದಿಂದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಇದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಮೂಲ ತಮಿಳು - ಕನ್ನಡ ಶಾಖೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡ-ಕೊಡಗು ಶಾಖೆ ಹೊರಬಂದಿತು. ಇದರಿಂದ ಕೊಡಗು ಬೇರ್ಪಟ್ಟ ನಂತರ ಕನ್ನಡ-ಬಡಗ ಶಾಖೆಯಿಂದ ಬಡಗ ಬೇರ್ಪಟ್ಟಿತು.ಇತ್ತ ಮೂಲ ತಮಿಳು-ಮಲೆಯಾಳಂ ಶಾಖೆಯಿಂದ ಮಲೆಯಾಳಂ ಕವಲೊಡೆಯಿತು. ನಂತರ ತಮಿಳು-ಇರುಳದಿಂದ ಇರುಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕಗೊಂಡತು. ಮೂಲ ತಮಿಳು ಕನ್ನಡದಿಂದ ಹೊರಟ ಮತ್ತೊಂದು ಶಾಖೆಯಾದ ಮೂಲ ತೋದ-ಕೋತ ಇವು ಪ್ರತ್ಯೇಕಗೊಂಡು ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷೆಗಳಾದವು.

ಕನ್ನಡ - ಕರ್ನಾಟಕ

ಕನ್ನಡ ಎಂಬ ಶಬ್ದದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಬಂದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಊಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಎರಡೂ ರೂಪಗಳು ಸಮಾನಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ. ಕರ್ಣೇಶು ಅಟತಿ ಇತಿ ಕರ್ಣಾಟ ಎಂದರೆ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಇಂಪಾದದ್ದು ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ವರ್ಣನೆ 'ಶಬ್ದ ರತ್ನಾವಲಿ' ಹಾಗೂ 'ವಿಶ್ವಗಣಾದರ್ಶ'ದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕರ್ಣಾಟ ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸನು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಹೆಸರು ಎಂದು ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಕೃತದಲ್ಲಿ 'ಕಣ್ಣಾಡ' ಎಂಬ ರೂಪ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಕರುನಾಡು, ಕರ್‌ನಾಡು, ಕರ್ಣಾಟ ಎಂದಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಊಹೆ. ಈ ಹೆಸರನ್ನು ಕುರಿತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಇಂತಿವೆ.

ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು : "ಕಮ್ಮಿತು + ನಾಡು, ಕನ್ನಾಡು, ಕನ್ನಡು, ಕನ್ನಡ. ಅಂದರೆ ಪರಿಮಳ ಯುಕ್ತವಾದ ನಾಡು ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಂದ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ". ಆದರೆ ಕನ್ನಾಡು ಎಂಬ ರೂಪ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶಂಬಾ ಜೋಶಿಯವರು : ಕನ್ ಜನಾಂಗ ವಾಚಿ ಎಂದು ಕಣ್ ಜನಾಂಗದ ನಾಡು ಕನ್ನಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಕರ್ಣ ಎಂದೇಕಾಯಿತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರ.ಗೋ. ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರು : "ಸಾನು (ಕಪ್ಪು) ಪ್ರದೇಶ. ಕರು + ನಾಡು ನೀಲಗಿರಿಯಿಂದ ಗೋದಾವರಿಯವರೆಗೆ ಇದೇ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ"[10].

ಒಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಇದರ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಮ್ಮತದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಕರುನಾಡು ಅಂದರೆ ಎತ್ತರದ ನಾಡು ಎಂಬುದೇ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಉಳಿದ ಕೆಲವು ಸೋದರ ಭಾಷೆಗಳು ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವಂತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಲಯಿ ಎಂದರೆ ಪರ್ವತಗಳು ಎಂಬುದರಿಂದ ಮಲೆಯಾಳಂ, ಕೋ ಎಂದರೆ ಗುಡ್ಡ ಎಂಬುದರಿಂದ ಕೋತ, ಕೋಯ, ಕುಇ, ಕುವಿ, ಕೊಲಾಮಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು.

ಉ. ಕನ್ನಡಕ್ಕಿರುವ ದೇಶಿಯತೆ

ದಕ್ಷಿಣ ಭರತ ಖಂಡದೊಳಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಡುವ ಜನ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಭೂಭಾಗವನ್ನು ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎಂದು ಹೆಸರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ನಾಡಿಗೆ ಪ್ರಾಚೀನವೂ, ಉಜ್ವಲವೂ ಆದ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಪರಂಪರೆಯಿದೆ. ಇಂಥ ಹಿರಿಮೆಯ ಸೀಮೆಯ ಭೂರಚನೆ, ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಸಂಕೋಚ ವಿಸ್ತಾರಗಳು ಅಂತರ್ಗತ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಅಲ್ಲಿಯ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಚೀನತೆ. ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಜನ ಮತ್ತು ಅವರ ವಿಶೇಷತೆಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿವೆ.

1. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಚೌಕಟ್ಟು :

ಕನ್ನಡ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಪದಗಳು ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ನಾಡಿಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಶಾಸನಗಳ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳ ಆಧಾರವಿದೆ. ಇವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೇಶವಾಚಿಯಾಗಿ,

---

೯. ಶಂಬಾ ಜೋಷಿಯವರ ಆಯ್ದ ಲೇಖನಗಳು : ಸಂಪಾದಕರು ಮಲ್ಲೇಪುರ ಜಿ.ವೆಂಕಟೇಶ, ಪು. ೧೮೩-೮೯

೧೦. ಪ್ರ.ಗೋ. ಕುಲಕರ್ಣಿ (೧೯೭೫) : ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಚರಿತ್ರೆ

ಭಾಷಾವಾಚಿಯಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಕದಂಬರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಅರಸರವರೆಗೆ ರಾಜಮನೆತನದವರು ತಮ್ಮ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಸೀಮೆಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ದಂಡಕಾರಣ್ಯ /ಗೋದಾವರಿ, ಕೃಷ್ಣವೇಣಿ, ಕಾವೇರಿ, ತಾಮ್ರಪರ್ಣಿ ಈ ನಾಮೋಲ್ಲೇಖಗಳು ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಗೆಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಕ್ರಿ.ಪೂ. 4ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಹಾಭಾರತದ ಭೀಷ್ಮಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟ ಶಬ್ದ ದೇಶವಾಚಿಯಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಗುಣಾಢ್ಯನ ಬೃಹತ್ಕಥೆಯಲ್ಲಿ 'ಲಾಟದೇಶಿತ ಕೋರಾಜ್ಯಂ ಸ ಕರ್ಣಾಟಯುತೇ ನೃಪ' ಪ್ರಯೋಗವಿದೆ. 5ನೇ ಶತಮಾನದ ಶೂದ್ರಕನ ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ ಪ್ರಕರಣದ ಚಂದನಕ - ವೀರಕರ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟ ಶಬ್ದ ದೇಶಿವಾಚಿಯಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿದೆ. 5ನೇ ಶತಮಾನದ 'ವಿಷ್ಣುಧರ್ಮೋತ್ತರ ಪುರಾಣ'ದಲ್ಲಿ 6ನೇ ಶತಮಾನದ ವರಾಹಮಿಹಿರನ 'ಬೃಹತ್ಸಂಹಿತೆ'ಯಲ್ಲಿ 'ಕರ್ಣಾಟ ಪ್ರಯೋಗವಿದೆ. ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪುರಾಣ, ಭಾಗವತ ಪುರಾಣ, ಬೃಹದ್ದೇಶಿ, ಛಂದೋನುಶಾಸನ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶಿವಾಚಿಯಾಗಿ, ಭಾಷಾವಾಚಿಯಾಗಿ, ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟ ಮತ್ತು ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಎರಡು ರೂಪಗಳು ಇದ್ದು ಸಮನಾರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ. ಪ್ರಾಕೃತದಲ್ಲಿ ಈ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕಣ್ಣಾಡ ಎಂದು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದೆ.

ತಮಿಳು ಮೂಲಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕಿ.ಶ. 2ನೇ ಶತಮಾನದ 'ಶಿಲಪ್ಪದಿಗಾರಂ'ನಲ್ಲಿ ಶೇಂಗುಟವನ್ ಎಂಬ ಚೇರರಾಜ ನೀಲಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಕರುನಾಡರ್ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಕುಣಿತ ನೋಡಿದ ಎಂದಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ಸುಮಾರು 770ರ ಪಾಂಡ್ಯರಾಜ ಶೆಡೆಯನ್ ಪರಾಂತಕನ ವೇಳ್ವಕುಡಿ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕರುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಎಂಬರ್ಥದ 'ಕರುನಾಡಗನ್' ಎಂಬ ಪದ ಪ್ರಯೋಗವಿದೆ. 'ತೋಲ್ಕಪ್ಪಿಯಮ್' ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ನಾಡುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವಾಗ ಕರುನಾಡಂ ಸಹಾ ಸೇರಿದೆ. ಕರುನಾಡು, ಕನ್ನಾಡುಗಳು ದೇಶಿವಾಚಿಯಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಇದರಿಂದ ಈ ಶಬ್ದಗಳು ಮೊದಲಿಗೆ ಪ್ರದೇಶವಾಚಿ ಆಗಿದ್ದು ತರುವಾಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾಚಕ ಮತ್ತು ಜನಾಂಗವಾಚಕವಾಗಿಯೂ ಬಳಸುವುದು ರೂಢಿಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ಆದಿಪುರಾಣ, ಛಂದೋಬುಧಿ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾ ಭೂಷಣ ಈ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟ ಶಬ್ದ ದೇಶವಾಚಿಯಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ನಾಗವರ್ಮನ ಛಂದೋಂಬುಧಿ, ಕೇಶಿರಾಜನ ಶಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣ ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾಚಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿವೆ. ಶಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣದ ಪ್ರತಿ ಸಂಧಿಯ ಮುಕ್ತಾಯದಲ್ಲೂ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಲಕ್ಷಣ ಶಿಕ್ಷಾಚಾರ್ಯ ಸುಕವಿ ಕೇಶಿರಾಜ' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದ ಭಾಷಾವಾಚಿಯಾಗಿಯೇ ಇದ್ದರೂ ವಿರಳವಾಗಿ ಪ್ರದೇಶವಾಚಿಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಪದದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅದರ ಸದೃಶರೂಪಯವಾದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದ

"ಕಾವೇರಿಯಿಂದಮಾ ಗೋ
ದಾವರಿವರಮಿರ್ದ ನಾಡದಾ ಕನ್ನಡದೊಳ್
ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದಂ ವಸು
ಧಾವಳಯವಿಲೀನ ವಿಶದವಿಷಯ ವಿಶೇಷಂ"[11]

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಸೀಮೆಯನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ (ಕನ್ನಡದೊಳ್) ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಗೋದಾವರಿವರೆಗೆ ಇರುವಂತಹ ನಾಡು ಗೌರವಾರ್ಹವಾದ ಜನಪದ, ವಸುಧಾವಲಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಪ್ರಾಂತಿ ವಿಶೇಷ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅದರ ತಾತ್ಪರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೇ ಈಚೆಗೆ ನಂಜುಂಡ ಕವಿ ಕೂಡ ರಾಮನಾಥ ಚರಿತ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ

"ಕಾವೇರಿಯಂ ಗೋದಾವರಿವರೆಗಮಿ
ರ್ದಾ ವಸುದಾತಳವಿಳಯ
ಭಾವಿಸೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪದವದ
ನಾವನೊಲಿದ ಬಣ್ಣಿಸುವವನು."[12]

ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಗೋದಾವರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅದರ ಶಾಖೆಯೇ ಆದ ಮಾಂಜ್ರಾ ನದಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಇವತ್ತಿಗೂ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗಕಾರನು ಮುಂದುವರೆದು,ಅದರೊಳಗಂ ಕಿಸುವೊಳಲಾವಿದಿತ ಮಹಾಕೋಪಣ ನಗರದ ಪುಲಿಗೆರೆಯ ಎಂದು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಗೋದಾವರೆಗಿನ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಿಸುವೊಳಲು (ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಈಗಿನ ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು) ಕೊಪಣನಗರ (ಗದುಗು ಬಳ್ಳಾರಿ ನಡುವಣ ಕೊಪ್ಪಳ) ಪುಲಿಗೆರೆ (ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಈಗಿನ ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ) ಮತ್ತು ಒಂಕುಂದ (ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಒಕ್ಕುಂದ) ಈ ನಾಲ್ಕು ನಗರಗಳ ನಡುವಣ ನಾಡಿನ ತಿರುಳು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ಆಶಯ.

ಹೀಗೆಯೇ 'ಕನ್ನಡಮೆನಿಪ್ಪಾ ನಾಡು ಚೆಲುವಾಯ್ತು' ಎಂಬ ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವದ "ಕನ್ನಡ ವಂಗ, ಚೌಟ, ಮಲೆಯಾಳ ದೇಶಂಗಳೊಪ್ಪಿದುವು" ಎಂಬ ಕನಕದಾಸರ ಮೋಹನ ತರಂಗಿಣಿಯ - ಈ ಮುಂತಾದೆಡೆ ದೇಶವಾಚಿ ಪ್ರಯೋಗವಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಕಮ್ಮೆ, ಕನ್ನಡಕುಲ ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಈ ಶಬ್ದ ಕುಲವಾಚಕವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರು ಶಬ್ದಗಳು ತೀರಾ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನಾನಾರ್ಥಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾವಾಚಿಯಾಗಿಯೂ, ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರೆಂದು ಅವರ ನಾಡನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

---

೧೧. ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ : ಶ್ರೀವಿಜಯ
೧೨. ಕುಮಾರ ರಾಮನ ಸಾಂಗತ್ಯ (ರಾಮನಾಥ ಚರಿತೆ) : ನಂಜುಂಡಕವಿ

2. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಕರಣದ ಸ್ವರೂಪ

ಪ್ರಾಚೀನ ವೈಯಾಕರಣಿಕರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತ ಜನ್ಯ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಸಂಸ್ಕೃತ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಭಿನ್ನವಾದ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಮೃದ್ಧ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಅನಂತರದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ ವಿಷಯಕವಾಗಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ಕ್ರಿ.ಶ. 9ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದಲೇ ಉಪಲಬ್ಧವಿವೆ. ಕವಿಗಳಿಗೆ ರಾಜಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಡಲು ಹೊರಟ ನೃಪತುಂಗನಿಗೆ ಕಾವ್ಯವಿಷಯಕವಾದ ಅಲಂಕಾರ, ರಸ, ರೀತಿಗಳಷ್ಟೇ ವ್ಯಾಕರಣ ವಿವರಣೆಯೂ ಅವಶ್ಯಕವಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ಕೆಲ ಮಟ್ಟಿನ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಗಳನ್ನು ನೃಪತುಂಗನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದನು. ಅನಂತರ ಕ್ರಿ.ಶ. 11 ರಲ್ಲಿ ನಾಗವರ್ಮನು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ನೃಪತುಂಗನ ರೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರೂ ತನ್ನ 'ಕಾವ್ಯವಲೋಕನ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಶಬ್ದ ಸ್ಮೃತಿಯ ಭಾಗವನ್ನು ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮೀಸಲಿಟ್ಟನು. ಆದರೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಕೇವಲ ವ್ಯಾಕರಣ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಕ್ರಮವು 'ಭಾಷಾ ಭೂಷಣ' ದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ಭಾಷಾ ಭೂಷಣವು ತುಂಬಾ ಸೂತ್ರಬದ್ಧವಾಗಿದ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಸಂಬಂಧ ಅಭಿಧೇಯ, ಶಕ್ಯಾನುಷ್ಠಾನಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಕನ್ನಡ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವುಳ್ಳ ದೃಷ್ಟಿಯ ಮೂಲಕವೂ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಾಧ್ಯಯ ಗ್ರಂಥವೆಂದರೆ 1260ರ ಕೇಶಿರಾಜನ 'ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ' ಎಂಬುದು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಂಥಗಳು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 17ರಲ್ಲಿ ಭಟ್ಟಾಕಲಂಕನೆಂಬ ಜೈನಪಂಡಿತನು ಪುನಃ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ವಿಷಯಕವಾದ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನವೆಂಬ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದನು. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ತುಂಬಾ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದರ ನಿರ್ವಾಹಣದ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಾರ್ಗದ್ದು. ಇವಲ್ಲದೆ ರನ್ನ, ಜನ್ನರು ಬರೆದಿರಬಹುದಾದ 'ಜಿನಮುನಿ ತನಯ' ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥಗಳು ಇಂದು ಉಪಲಬ್ಧವಿಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡ ಮೊದಲಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳು ವಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿಯೂ, ಹೊಂದದೆಯೂ ಸೇರಿರುವುವೆಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದೇಶ್ಯಶಬ್ದಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಪಂಡಿತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವಾದುದಲ್ಲ. ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ದೇಶ್ಯಶಬ್ದಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ: ಅವು ಆ ಭಾಷೆಗೆ ಅಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾದುವೂ ಅಲ್ಲ. ಅವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ದಿನಚರಿಯ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ಮೊದಲಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ದೇಶ್ಯಶಬ್ದಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು.

ಅವು ದಿನಚರ್ಯೆಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಅವಶ್ಯವಾದುವು. ಒಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದ ಶಬ್ದಗಳು - ನಾಮಪದಗಳಲ್ಲಿ, ದೇಹದ ಅಂಗಪ್ರತ್ಯಂಗಗಳ ಹೆಸರುಗಳು, ಜನರಿಗಿರುವ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಶಬ್ದಗಳು, ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮತ್ತು ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳ, ಸರ್ವನಾಮಗಳು, ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕಗಳು, ಧಾತುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ.

''ಭಾವನಾಮಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಜ್ಯ, ಸಮಾಜ, ನಾಗರೀಕತೆ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಬ್ದಗಳು ಒಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಅನ್ಯಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕುವು. ಹೀಗೆ ಅನ್ಯಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಬಂದು ಸೇರುವ ಶಬ್ದಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾಮಪದಗಳು, ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು, ಗುಣವಾಚಕಗಳು, ಕ್ರಿಯಾ ವಿಶೇಷಣಗಳು. ಆದರೆ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ : ಸರ್ವನಾಮಗಳೂ ಅವ್ಯಯಗಳೂ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.''[13] ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಅನ್ಯಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವವು ಪ್ರಬಲವಾದುದಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ಭಾಷೆಯ ಶಬ್ದಗಳೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರೂಢಿಗೆ ಬಂದು ಅನೇಕ ದೇಶ್ಯಶಬ್ದಗಳು ಅಳಿದುಹೋಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಪರಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವವು ವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೇಲೆ ಎಂದಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಭಾಷೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಶಬ್ದಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ವ್ಯಾಕರಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು ಮೊದಲಾದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಜನ್ಯಗಳಲ್ಲವೆಂದೂ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಸಂಸ್ಕೃತವಲ್ಲದ ಒಂದೇ ಮೂಲ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದುವೆಂದೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರ ಸಂಬಂಧವಿರುವುದೆಂದೂ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶಬ್ದಗಳು :

	ಕನ್ನಡ	ತಮಿಳು	ತೆಲುಗು	ಸಂಸ್ಕೃತ
ದೇಹದ ಅಂಗಗಳು	ಕಯ್	ಕಯ್	ಕಯ್	ಹಸ್ತ
	ತಲೆ	ತಲೈ	ತಲ	ಶಿರಸ್
	ಬೆರಲ್	ವಿರಲ್	ವ್ರೇಲು	ಅಂಗುಲಿ
	ಬಾಯ್	ವಾಯ್	ವಾಯಿ	ವದನ

ವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು :

ಲಿಂಗ : ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪುರುಷವಾಚಕ ಶಬ್ದಗಳು ಪುಲ್ಲಿಂಗ, ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ಇತ್ಯಾದಿ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನೇ ಕೊಡುವ ಮೂರು ಶಬ್ದಗಳು ಮೂರು ಲಿಂಗಗಳಲ್ಲಿರುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿವೆ.

೧೩. ಡಾ. ಕುಶಾಲಪ್ಪಗೌಡ ಅವರ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಕರಣ ಅಧ್ಯಯನ (೧೯೮೬) ಪು. ೧೦೨ ರಿಂದ ೧೦೬

ವಚನ : ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಚನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಹಾಗಿಲ್ಲ.

ಗುಣವಾಚಕ : ಗುಣವಾಚಕಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ತರ ತಮ ಭಾವವುಂಟು ; ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲಿಲ್ಲ.

ಕ್ರಿಯಾಪದ: ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳ ಕ್ರಿಯಾ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ನಿಷೇಧ ರೂಪುವುಂಟು, ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು : ಕೃತ್‌ತದ್ಧಿತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ದ್ರಾವಿಡಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿವೆ.

ಪ್ರಯೋಗ : ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗವುಂಟು : ದ್ರಾವಿಡಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲ.

ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭೇದವಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭೇದವಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಎ.ಒ. ಎಂಬ ಸ್ವರಗಳೂ ಖ, ಳ, ಱ ಎಂಬ ವ್ಯಂಜನಗಳೂ ಇಲ್ಲ ; ದ್ರಾವಿಢಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಋಋೂ ಎಂಬ ಸ್ವರಗಳೂ ಶ ಷ ಎಂಬ ವ್ಯಂಜನಗಳೂ ಇವೆ, ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಗಳೂ ದ್ರಾವಿಡಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

3. ಪ್ರಾಂತ್ಯಭೇದ

ನಿತ್ಯ ಪರವರ್ತನಾಶೀಲವಾದ ಭಾಷೆ ಜೀವಂತವಾಗಿರುವರೆಗೂ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಜನರೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅದನ್ನು ಬಳಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆ ರಕ್ತಗತವಾಗಿ ಬರದೆ, ನಿರಂತರ ಅನುಕರಣಗಳಿಂದ, ಕಲಿಕೆಯಿಂದ ಬರುವಂತಹುದು. ಸಮಾಜದ ನಡುವೆ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವವರ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಂದಾಗಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿ ಭಾಷಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬಾಹ್ಯ ಹಾಗೂ ಆಂತರಿಕ ಕಾರಣಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಧ್ವನಿವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಅರ್ಥವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಆಂತರಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಭಾಷೆಗೆ ಉಪಭಾಷೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಾಹ್ಯಕಾರಣಗಳೇ ಇರುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ವಿಶಾಲವಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿಮೆಯಾದಷ್ಟು ಭಾಷಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ. ಇವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವಷ್ಟು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಉಪಭಾಷೆಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಬಹುತೇಕ ಭಾಷೆಗಳು ಅನೇಕ ಉಪಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ಹೀಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಭಾಷಾವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳುಂಟಾಗಲು ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

1. ದೇಶದ ವಿಸ್ತಾರ : ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾದ ವಿಸ್ತಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಷ್ಟೂ, ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

2. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ : ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಜನರ ಸಮಾಜ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಧರ್ಮ, ವೃತ್ತಿ ಮೊದಲಾದವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಗಿದ್ದಾಗ, ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

3. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅಡತಡೆಗಳು : ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾದ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಕೂಡಾ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪತೆ ಇರದಿರಲು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ನದಿ, ಸಮುದ್ರಗಳ ಅಡಚಣೆಯಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

4. ಆಡಳಿತದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು : ಒಂದು ಭಾಷಾಪ್ರದೇಶದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಪತ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

5. ಗಡಿಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಭಾಷಾಪ್ರಭಾವ : ಒಂದು ಭಾಷಾ ಪ್ರದೇಶದ ಗಡಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಣ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೂ ಭಾಷಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಅನೇಕ ಉಪಭಾಷೆಗಳು ಕವಲೊಡೆಯುತ್ತವೆ. ಯಾವ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಉಪಭಾಷೆಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಉಪಭಾಷೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಸೇರಿದ ಅನೇಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಭಾಷೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಉಪಭಾಷೆ ಎನ್ನುವುದು ಭೌಗೋಳಿಕ ಆಧಾರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಒಂದು ವಿಧ. ಉಪಭಾಷೆಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಲು ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಜಾತಿಮತಗಳ ಪರಿಸರ, ಬಗೆಬಗೆಯ ವೃತ್ತಿಗಳು, ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಪ್ರಭಾವಗಳು, ಕಾಲ, ದೇಶ, ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ನಡುವೆ ಸಂಪರ್ಕ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟಷ್ಟು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪತೆ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ, ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದಷ್ಟೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಜನರ ಜೊತೆಯ ಸಂಸರ್ಗ ವ್ಯವಹಾರ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ನಿರಂತರ ಸಂಪರ್ಕ ಏರ್ಪಟ್ಟು ಉಪಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಇಲ್ಲವೆ ಉಪಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಉಪಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಆಧಾರಗಳೆಂದರೆ : ಶಬ್ದರಚನೆ, ವಾಕ್ಯರಚನೆ, ಮಾತಿನ ಕಾಕು, ಪದಸಮೂಹ ಹಾಗೂ ಶಬ್ದೋಚ್ಚಾರಣೆಗಳೇ ಆಗಿವೆ.

ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಗೆಬಗೆಯ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ, ಬೇರೆ

ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ ಜನರಲ್ಲೂ ಉಪಭಾಷೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಒಂದುಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿ-ವೃತ್ತಿಯ ಜನರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇಂತಹ ಉಪಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಉಪಭಾಷೆಗಳು ಎನ್ನುವರು. ಈ ಬಗೆಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಲು ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿವೆ.

ಪ್ರಾಂತ್ಯಬೇಧಗಳಿಂದಾಗಿ ಭಾಷಾಸ್ವರೂಪದ ಮೇಲಾಗುವ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಂದ ಉಪಭಾಷೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ವಿಶಾಲ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉತ್ತರ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿಮೆ. ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳಿಂದಾಗಿ ಕರಾವಳಿಯ ಪ್ರದೇಶವೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಪರ್ವತ, ಮಲೆನಾಡು, ಬೆಂಗಾಡು, ಬಯಲುಪ್ರದೇಶಗಳ ನಾಡಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಂಪರ್ಕ ಅಷ್ಟು ಸುಗಮವಲ್ಲ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಧಿಪತ್ಯಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟು ನಾನಾ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದರಿಂದ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಗಳಾಗಿವೆ. ಮುಂಬಾಯಿ-ಕರ್ನಾಟಕ, ಹೈದರಾಬಾದ್-ಕರ್ನಾಟಕ, ಮದ್ರಾಸ್-ಕರ್ನಾಟಕವೆಂಬ ಭೇದಗಳೂ ಆದವು. ಆಯಾ ಭಾಗದ ಜನರು ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಆಯಾ ರಾಜಧಾನಿಯೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕವಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡ, ಬಿಜಾಪುರದ ಕನ್ನಡ, ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡ, ಮಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡಗಳೆಂಬ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಭಾಷಿಕ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಕೇರಳ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗೋವಾ, ಆಂಧ್ರ, ತಮಿಳುನಾಡುಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶದ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಮಲಯಾಳಂ, ಮರಾಠಿ, ಕೊಂಕಣಿ, ತೆಲುಗು, ತಮಿಳುಗಳ ಪ್ರಭಾವವೂ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಆಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿನಿರ್ಮಿತ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಮನುಷ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ಕ್ರಮಗಳು, ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಪ್ರಭಾವಗಳು ಉಪಭಾಷೆಗಳ ಹುಟ್ಟಿಗೆ, ಅಳಿವಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಉಪಭಾಷೆಗಳಾದ ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡ, ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಮಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಇವುಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ.

ಮೈಸೂರು - ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡ:

ಮೈಸೂರು - ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಮೈಸೂರು ಕಡೆಯ ಕನ್ನಡದ ಶಬ್ದಾಂತ್ಯದ ಸ್ವರ 'ಎ' ಇದ್ದರೆ ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಇ' ಇರುತ್ತದೆ.

ಉದಾ : ಮನೆ-ಮನಿ, ಆನೆ-ಆನಿ, ಕುದರೆ - ಕುದರಿ, ಕೆರೆ-ಕೆರಿ, ತಲೆ-ತಲಿ ಇತ್ಯಾದಿ

ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವ್ಯಂಜನಾಂತಗಳಿಗೆ 'ಉ' ಕಾರ ಹತ್ತಿದರೆ ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ 'ಅ'ಕಾರ ಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಉದಾ : ಇಂಗ್ಲೆಂಡು- ಇಂಗ್ಲೆಂಡ, ಕಾಲೇಜು - ಕಾಲೇಜ, ಸ್ಕೂಲು - ಸ್ಕೂಲ

ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರುವ ಇದೆ, ಇವೆ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಅದೇ ಅರ್ಥದ ಅದೆ, ಅವೆ ರೂಪಗಳು ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿವೆ. ಉದಾ: ಬಂದಿದೆ, ಬಂದಿವೆ - ಬಂದದೆ, ಬಂದವೆ- ತಂದಿದೆ, ತಂದಿವೆ - ತಂದದೆ, ತಂದವೆ ಮೆಸೂರು ಕನ್ನಡ ನಪುಂಸಕಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಉದು, ಉವು ಸೇರಿದರೆ ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅದು, ಅವು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೊಂದಿವೆ.

ಮೈಸೂರು : ಅಳಿಲು, ತಿಂಡಿ (ಆಹಾರ, ತಿನಿಸು), ಬಚ್ಚಲು (ಚರಂಡಿ), ಅಮ್ಮ (ತಾಯಿ ಎಂಬರ್ಥ), ಗೋರಿಕಾಯಿ

ಧಾರವಾಡ : ಇಣಚಿ, ತೀಟೆ (ನವೆ, ಕಡಿತ) : ಸ್ನಾನದ ಮನೆ, ಅಮ್ಮ (ವಿಧವೆ), ಜವಳಿಕಾಯಿ

ಅನ್ಯಭಾಷೆಯ ಒಂದೇ ಅರ್ಥದ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮೈಸೂರು ಕಡೆಯೂ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಧಾರವಾಡ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಮೈಸೂರು : ಸ್ಲೇಟು, ಹರಾಜು, ಆಮಂತ್ರಣ, ಪ್ರಯಾಣ

ಧಾರವಾಡ : ಪಾಟಿ, ಲಿಲಾವು, ನಿಮಂತ್ರಣ, ಪ್ರವಾಸ

ಈ ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಕನ್ನಡದ ವಾಕ್ಯರಚನೆಯಲ್ಲೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡ : ಇದನ್ನು ಹೊಟೇಲೆನ್ನುತ್ತಾರೆ : ನೀನು ಮುಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋಗಲೇಬೇಕು ; ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ; ಏನಪ್ಪಾ. ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡ : ಇದಕ್ಕೆ ಖಾನಾವಳಿಯೆನ್ನುತ್ತಾರೆ; ನೀ ಮುಂಬೈಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು ; ಭಯಂಕರ ಚಲೋ ಅದೆ, ಯಾಕೋ ತಮ್ಮಾ.

ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಧಾರವಾಡದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವರದ ಏರಿಳಿತ, ಒಂದು ಬಗೆಯ ರಾಗ ಇರುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡದ ಕನ್ನಡ ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವು ಮರಾಠಿ ಮೂಲದ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಜೊತೆಗೂಡಿವೆ.

ಉದಾ : ಸವಾಸೇರು (ಒಂದೂಕಾಲು) ; ಪೋನೆಏಳು (ಆರುಮುಕ್ಕಾಲು) ಇತ್ಯಾದಿ

ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಭಾಷೆಗೆ ತುಂಬಾ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ.

ಮೈಸೂರು – ಮಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ :

ಮಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕರಾವಳಿ ಕನ್ನಡ ಎಂದೂ ಕರೆಯುವರು. ಇಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡ ಖಚಿತ, ಸ್ಪಷ್ಟ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಭಾಷೆಗೆ ತೀರಾ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮಂಗಳೂರಿನ ಕನ್ನಡಿಗರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡ ಬಳಸುವವರಿಗಿಂತ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚರಿಸುವರು.

ಮೈಸೂರು : ಆಫ್, ಕಾಲೇಜ್, ಬ್ಯಾಂಕ್, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ : ಮಂಗಳೂರು : ಓಫ್, ಕೊಲೇಜ್, ಬೇಂಕ್, ಕೋಂಗ್ರೆಸ್

ಮಂಗಳೂರಿನವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಾತುಮಾತಿಗೂ ಏನು ಮಾರಾಯ್ರೆ, ಏಂತದು ಮರಾಯ ಎಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವರು. ಎಂಥದು, ಉಂಟು, ಅಲ್ಲವೋ ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳ ಬಳಕೆಯೂ ಅಲ್ಲಿನ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆಯ ಹವ್ಯಕ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇ-ಎಕಾರ ; ಉ – ಒಗಳಾಗಿವೆ.

ಉದಾ: ಕಿವಿ – ಕೆಮಿ ; ಇದಿರು – ಎದುರು ; ಬಿಳಿ – ಬೆಳೆ ; ಕುದಿ -ಕೊದಿ, ತುಟಿ-ತೊಡಿ.

ಆಡುನುಡಿಯ ಪದಾಂತ್ಯದ ಸ್ವರ ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇ ಇದ್ದರೆ, ಹವ್ಯಕ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎ ಆಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಉದಾ: ಆಡಕ್ಕೆ, ಬರೆ, ನಡೆ ಹವ್ಯಕ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿದ್ದ ದೀರ್ಘಸ್ವರದ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೂರಕ್ಷರದ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಂದು ಲೋಪವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಅನುನಾಸಿಕದ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ದಾಂಟು, ನೂಂಕು, ಅವುಂಕು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಮೈಸೂರು – ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಕನ್ನಡ

ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಉರ್ದುವಿನ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚು. ಉರ್ದು ಶಬ್ದಗಳು ಕೂಡ ಕನ್ನಡದ ಜೊತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರಿ ಪ್ರಯೋಗವಾಗುತ್ತವೆ. ಧಾರವಾಡದ ಕನ್ನಡದಂತೆ ಪದಾಂತ್ಯಸ್ವರ 'ಇ'ಕಾರ ಆಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ಅಡಕೆ-ಅಡ್ಕಿ, ಕಾಗೆ-ಕಾಗಿ, ಬೆಣ್ಣೆ-ಬೆಣ್ಣಿ, ಮೂರಕ್ಷರಗಳ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ 2ನೆಯ ಸ್ವರ ಲೋಪವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ಹಗಲು – ಹಗ್ಗ, ಬಾಗಿಲು-ಬಾಗ್ಲ, ಕುದೆರೆ-ಕದ್ರಿ, ಸಾಸುವೆ-ಸಾವ್ವಿ

ಮೈಸೂರು, ಮಂಡ್ಯದ ಕಡೆಯ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಆಡುಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒ-ವ ಆಗಿದೆ. ಉದಾ: ಒಲಕೆ - ವನ್ಕಿ, ಒಳಗೆ - ವಳ್ಗ, ಓಲೆ -ವಾಲಿ, ಈಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಕಾರದ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಒ ಓಗಳು ಅ, ಆ ಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾ: ಮೊಳಕೆ – ಮಳ್ಕೆ, ಮೊಲ-ಮಲ, ಮೊರ-ಮರ, ಮೋರೆ-ಮಾರಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಮೈಸೂರು- ಮಂಡ್ಯದ ಕಡೆಯ ಆಡುನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ದ್ವಿತ್ವದಲ್ಲಿ 'ಡ' ಆಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ :ಕುರುಡ-ಕುಡ್ಡ, ಬುರುಡೆ-ಬುಡ್ಡೆ, ಎರಡು-ಯಡ್ಡು ಕೆಲವು ಪದಪ್ರಯೋಗಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾ: ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು-ತಂಬಾಕು, ರಸ್ತೆ-ಹಾದಿ, ನೊಗ-ನಗ, ಸೌದೆ-ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲಗೂನ್, ಬಡಬಡನೆ, ದೊಸ್ತಿ, ಗರೀಬ, ಜರೂರು ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅನ್ಯರನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸುವಾಗ 'ರಿ' ಪ್ರತ್ಯಯ ಬಳಸುವರು. ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಿಗಳು ಉರ್ದು ಇಲ್ಲವೆ ಮರಾಠಿ ಶಬ್ದಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಉದಾ: ತೀಸ್, ಅಡೀಸ್, ದೀಡ್, ದಹ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಉಪಭಾಷೆಗಳು ತನ್ನದೇ ಆದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳೊಡನೆ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿವೆ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅವಸ್ಥಾಂತರಗಳು :

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ 2,000 ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1000ದ ಅಸುಪಾಸಿಗೆ ಕನ್ನಡ-ತಮಿಳುಗಳು ಮೂಲದ್ರಾವಿಡದಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕವಲೊಡೆದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷೆಗಳಾದವು. ಅಶೋಕನ ಶಾಸನದ 'ಇಸಿಲ' ಪದ, ಟಾಲೆಮಿಯ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಿದ ಊರುಗಳು ಹೆಸರು, ಹಾಲನ ಗಾಥಾಸಪ್ತಸತಿಯ ಹಲವು ಶಬ್ದಗಳು, ಗ್ರೀಕ್ ಪ್ರಹಸನದ ಕೆಲವು ಅಪರಿಚಿತ ಪದಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಆರಂಭಕಾಲೀನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಲಿಖಿತ ರೂಪದ ಮೊದಲ ದಾಖಲೆಯಾದ ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನವೇ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಅಧಿಕೃತ ಆಧಾರ. ನಂತರದ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಒಳಗಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಆದ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರು.

ಪರಿವರ್ತನೆ ಜೀವಂತಿಕೆಯ ಲಕ್ಷಣವಾದ್ದರಿಂದ, ಜೀವಂತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಸಹಜ ಮತ್ತು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಮಾನವರ ಸಂವಹನ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಗೂ ಅತಿ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ವ್ಯಾಕರಣದ ನಿರ್ಬಂಧ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹೇರಿ ಅವನ್ನು ಮೀರಬಾರದೆಂದು ಕಟ್ಟುಪಾಡು ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಭಾಷೆ ಬಳಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕುಗ್ಗಿ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಮೃತಭಾಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಏಕಾಏಕಿಯಾಗಿ ನಿತ್ಯವೂ ಗೋಚರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಲವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ, ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಘಟ್ಟಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಗಿಬಂದಿದೆ. ಇಂದಿನ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಲಾಗದ 5,6ನೇಯ ಶ.ದ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ಭಾಷಾಸ್ವರೂಪ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಬದಲಾಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯ ಹಂತಗಳೆಷ್ಟು ಎನ್ನುವುದು ವಿದ್ವಾಂಸದ ನಡುವೆ ಬಹುಚರ್ಚಿತವಾಗಿರುವ ವಿಷಯ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಹಂತಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ಬಿ.ಎಲ್.ರೈಸ್ ಮತ್ತು ಕಿಟೆಲ್ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 3 ಅವಸ್ಥೆಗಳಿವೆ ಎಂದೊಪ್ಪಿದರೂ ಈ ಘಟ್ಟಗಳ ಹೆಸರು, ಕಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮತವಿರಲಿಲ್ಲ. "ರೈಸ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 8ನೇಯ ಶ.ಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿದ್ದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡ, ಕ್ರಿ.ಶ.8-14 ನೇ ಶ.ವರೆಗೆ ಹಳಗನ್ನಡ, 14ನೇ ಶ.ದಿಂದ ನಂತರದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಹೊಸಗನ್ನಡ ಎಂದೂ ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ.[14] ರೈಸರ ನಿಲುವನ್ನೊಪ್ಪದ ಕಿಟೆಲ್ 600-1250ರವರೆಗೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ, 1250ರಿಂದ 1600ರವರೆಗೆ ನಡುಗನ್ನಡ, ನಂತರ 1600ರಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಹೊಸಗನ್ನಡವೆಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದರು."[15] ರೈಸರ ಪ್ರಕಾರ 7ನೇ ಶ.ದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡ ಇತ್ತೆನ್ನಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ವಿಶೇಷ ಸ್ವರೂಪಗಳಿದ್ದರೆ, ಕಿಟೆಲ್ಲರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಹಂತವೆಂದು ಗುರುತಿಸುವಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಲ್ಲ. ನಡುಗನ್ನಡವೆಂಬ ಹಂತವಿದೆ ಎಂದು ಕಿಟೆಲ್ ಹೇಳಿದ್ದು ರೈಸರಿಗೇ ಸಮ್ಮತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡ ಇತ್ತೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ರೈಸ್ ಕೆಳಗಿನ ಆಧಾರಗಳನ್ನಿತ್ತು ಸಮರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಮೊದಲಾದ ಹಳಗನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನದಾದ ಕನ್ನಡವನ್ನು 'ಪಳಗನ್ನಡ' ಎಂದಿರುವುದೇ ಹಳಗನ್ನಡಕ್ಕಿಂತ ಹಳೆಯದಾದ ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡ ಇತ್ತೆನ್ನಲು ಆಧಾರಗಳಾಗಿವೆ. 9ನೇ ಶ.ದ ನಂತರದ ಗ್ರಂಥ, ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗದ ಕೆಲವು ಭಾಷಾಲಕ್ಷಣಗಳು 8ನೇ ಶ.ದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ದ್ವಿತೀಯ ವಿಭಕ್ತಿಪ್ರತ್ಯಯ 'ಅನ್'ಗೆ ಬದಲಾಗಿ 'ಆನ್'; ಸಪ್ತಮಿಗೆ 'ಉಳ್'; ಷಷ್ಠಿಗೆ ದೀರ್ಘ 'ಆ' ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಲ್ಲಿ ಒನ್, ಆನ್, ಒರ್ ನಿಷೇಧದ ಪ್ರತ್ಯಯ 'ಅ' ಗೆ ಬದಲಾಗಿ 'ಆ'; ಬೆಳೆ, ಬೆಟ್ಟ, ಬಿತ್ತು ಮುಂತಾದವುಗಳ 'ಬ'ಕಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ವೆಳೆ, ವೆಟ್ಟ, ವಿತ್ತು ಎಂಬ ರೂಪಗಳನ್ನು ರೈಸ್‌ರು ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಈ ಆಧಾರಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿ, ರೈತರು ಗುರುತಿಸಿದ ಕೆಲವು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದರೂ ಇವಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಹಳಗನ್ನಡದ ರೂಪಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದ್ದವು ಎಂದ ಕೆಲವರು ರೈಸರ ವಾದಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು.

ಕಿಟೆಲ್,ರೈಸ್‌ರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ನಡುಗನ್ನಡ ಕಾಲವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದರು. ಮೊದಲು ಆರ್.ನರಸಿಂಹಚಾರ್ಯರು ಕಿಟೆಲ್‌ರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸದೆ, ಮೂರು ಹಂತಗಳು ಮಾತ್ರ ಇದೆ ಎಂದು ವಾದಿಸಿದ್ದರೂ ಅನಂತರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ರೈಸ್ ಮತ್ತು ಕಿಟೆಲ್‌ರ ಎರಡು ವಾದಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿ, ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಅವಸ್ಥೆಗಳಿವೆ ಎಂದರು. ಆರ್.ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಸಹ ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡ ಕೆಲವು ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದುದಲ್ಲದೆ, ಹಳಗನ್ನಡವು 10ನೇ ಶ.ದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲಿದ್ದ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದು,

---

೧೪. ರೈಸ್ ಬಿ.ಎಲ್. 'ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಷಾ ಭೂಷಣ- ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ೪', ೧೮೮೪

೧೫. ಫರ್ಡಿನೆಂಡ್ ಕಿಟಲ್ : "A Grammer of K Kannada Language, ಪುಟ. ೧೪, ೧೯೦೩

10ರಿಂದ 13ನೇ ಶ.ದ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಈ ಭಾಷಾಬಳಕೆ ಇತ್ತೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಷಟ್ಪದಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ, ವಚನಕ್ಕೆ, ಬಳಕೆಯಾದ ಕನ್ನಡದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಡುಗನ್ನಡವೆಂದು, ಇದು 15 ನೇ ಶ.ಕ್ಕೆ ಅಂತ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಭಾಷೆ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸೋದಾಹರಣವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ ಕನ್ನಡ ''ಕೈಪಿಡಿಕಾರರು ಈ ರೀತಿಯ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ, ಹಳಗನ್ನಡ ರೂಪವು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡ ರೂಪವು ಇತ್ತು. ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡದ ವಿರೋಧಿಗಳು 'ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ' ಕಾರ ಹೇಳಿದ ಪಳಗನ್ನಡದ ಅರ್ಥ ಹಳಗನ್ನಡ ಎಂದೇನೂ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಪುರಾತನ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದರೂ ಹಳಗನ್ನಡಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಶಬ್ದರೂಪಗಳು, ಹಳಗನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧಿಸದ ಕೆಲವು ಪ್ರಯೋಗಗಳಿದ್ದು, ಅವು ತಮಿಳು ರೂಪಗಳನ್ನು, ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಹೋಲುತ್ತವೆ ಎಂದು ಕೈಪಿಡಿಕಾರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.''[16] ತಮಿಳು ಕನ್ನಡಗಳೆರಡೂ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಷೆಯೇ ಆಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ಈ ಶಬ್ದರೂಪಗಳೂ ಪ್ರಯೋಗಗಳೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡ ಅವಸ್ಥೆ ಎಂದಿರುವ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಖಚಿತವಾಗಿ ಕಾಲಮಿತಿ ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ರೈಸರು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಕಾಲಮಿತಿ ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡ, ಹಳಗನ್ನಡವಾಗಿ ರೂಪಾಂತರ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲವೆನ್ನುವುದು ಕೈಪಿಡಿಕಾರರ ನಿಲುವು.

ರೈಸರು ನಡುಗನ್ನಡದ ಅವಸ್ಥೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ 14ನೇ ಶ.ಕ್ಕೆ ಹಳಗನ್ನಡ ಮುಗಿದು ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕಾಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನೊಪ್ಪದ ಕೈಪಿಡಿಕಾರರು, ಕಿಟೆಲ್ ಹೇಳಿದಂತೆ ಹಳಗನ್ನಡ ಮತ್ತು ನಡುಗನ್ನಡ ಅವಸ್ಥೆಗಳ ತರುವಾಯವೇ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಹಂತ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕಿಟೆಲ್‌ರ ಕಾಲದ ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸದ ಕೈಪಿಡಿಕಾರರ ಪ್ರಕಾರ, ಜನರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ 1000ಕ್ಕೆ ನಡುಗನ್ನಡದ ಕಾಲ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಓದುಗಬ್ಬಗಳಾದ ಚಂಪೂಕಾವ್ಯಗಳ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹಳಗನ್ನಡವೆಂದೂ ಷಟ್ಪದಿ ಮುಂತಾದ ಕಾವ್ಯಗಳ ಹಾಡುಗಬ್ಬಗಳ ಭಾಷೆ ''ನಡುಗನ್ನಡ'ವೆಂದೂ ಈಗಿನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಭಾಷೆಯನ್ನು 'ಹೊಸಗನ್ನಡ'ವೆಂದು ಕೈಪಿಡಿಕಾರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೈಪಿಡಿಕಾರರು ಹಾಗೂ ಉಳಿದ ವಿದ್ವಾಂಸದ ಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನೊಪ್ಪದ ''ಮಾಸ್ತಿಯವರ ಪ್ರಕಾರ, ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರವಾದ ಕಾಲದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಕನ್ನಡ ಇದ್ದುದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ಅವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ ರಂ.ಶ್ರೀ.ಮುಗುಳಿಯವರು ಹಳಗನ್ನಡ, ಹೊಸಗನ್ನಡವೆಂದು ಎರಡು ಕಾಲಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಉಳಿದವು ಸಂಕ್ರಮಣಾವಸ್ಥೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.''[17]

---

೧೬. ಕನ್ನಡ ಕೈಪಿಡಿ : ೩೩೪-೩೩೭, ೧೯೭೫

೧೭. ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ : ಪೂರ್ವೋಕ್ತ, ಪು. ೨೨-೨೪

ಈ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸರ ವಾದ ಸಮರ್ಥನೆಗಳ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ 4 ಅವಸ್ಥೆಗಳಿವೆಯೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಒಂದು ಕಾಲದ ಕನ್ನಡಕ್ಕಿಂತ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಲದ ಕನ್ನಡ ಹೇಗೆ ಭಿನ್ನವೆನ್ನುವುದನ್ನು, ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

4.1 ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡ

''ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡದ ಕಾಲದ ಆರಂಭವನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗದಿದ್ದರೂ ಈ ಬಗೆಯ ಹಂತವೊಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೆನ್ನಲು ಆಧಾರಗಳಿವೆ. ಈ ಹಂತದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿದ ಆರ್.ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು,''[18] ಡಾ.ಎ.ಎನ್.ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರ "A Grammer of the Oldest Kanarese Inscriptions" ಕೃತಿಯಿಂದ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡದ ಸ್ವರೂಪ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು ಹಳಗನ್ನಡಕ್ಕಿಂತ ಹೇಗೆ ಬೇರೆಯಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

1. ದ್ವಿತೀಯ ವಿಭಕ್ತಿಪ್ರತ್ಯಯ ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನ್.ಪೂ.ಹ.ಗ.ದಲ್ಲಿ ಆನ್. ಉದಾ:ಕೋಟಿಯಾನ್, ದೇಗುಲಮಾನ್, ಸ್ವರ್ಗಾಗ್ರಮಾನ್.

2. ಷಷ್ಟಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಹ.ಗ.ದಲ್ಲಿ 'ಅ';ಪೂ.ಹ.ಗ.ದಲ್ಲಿ ಉಳ್ ಉದಾ: ದೇವನಾ, ಭಟಾರರಾ.

3. ಸಪ್ತಮಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಹ.ಗ.ದಲ್ಲಿ ಒಳ್ ; ಪೂ.ಹ.ಗ.ದಲ್ಲಿ ಉಳ್. ಉದಾ:ಮೆಟ್ಟದುಳ್, ವಾರಾಣಾಸಿಯುಳ್.

4. ಆಖ್ಯಾತಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಹ.ಗ.ದಲ್ಲಿ ಅನ್, ಅರ್ ಎಂದಿದ್ದರೆ, ಪೂ.ಹ.ಗ.ದಲ್ಲಿ ಆನ್,ಆರ್ ಎಂದಿವೆ. ಉದಾ: ಸಂದಾನ್-ಸಂದನ್, ಪಡೆದಾನ್-ಪಡೆದನ್, ಏಣೆದಾರ್-ಏಣೆದರ್, ಪ್ರಸಾದಂಗೆಯ್ದಾರ್-ಪ್ರಸಾದಂಗೆಯ್ದರ್.

5. ಕ್ರಿಯಾಪದದ ನಿಷೇಧ ರೂಪ ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹ್ರಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ, ಪೂ.ಹ.ಗ.ದಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘರೂಪ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಉದಾ: ತಪ್ಪಾದೆ-ತಪ್ಪದೆ, ಇಲ್ಲಾದೆ-ಇಲ್ಲದೆ.

6. ಉತ್ತಮ ಪುರುಷದ ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಹ.ಗ.ದಲ್ಲಿ 'ಗೆ' ಅಥವಾ 'ಕೆ' ಎಂಬುದು ಪ್ರತ್ಯಯವು ಬಳಕೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಪೂ.ಹ.ಗ.ದಲ್ಲಿ 'ಗ' ಅಥವಾ 'ಕ' ಎಂಬುದು ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಉದಾ: ಕೊಳ್ಗ-ಕೊಳ್ಗೆ, ಕೆಡುಗ-ಕೆಡುಗೆ, ರಕ್ಷಿಕ-ರಕ್ಷಿಕ್ಕೆ, ಪುಟ್ಟಲ್ಕ-ಪುಟ್ಟಲ್ಕೆ.

---

೧೮. ಆರ್. ನರಸಿಂಹಚಾರ್ಯ : ಕರ್ನಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆ, ಸಂಪುಟ-೧, ಪುಟ. ೧೧, ೧೯೭೨

7. ಆಖ್ಯಾತಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಪೂ.ಹ.ಗ.ದಲ್ಲಿ ಓನ್, ಓರ್ ಎಂದೂ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಉದಾ: ಕೊಂದೋನ್-ಕೊಂದನ್, ಕೊಟ್ಟೋರ್-ಕೊಟ್ಟರ್.

8. ಸಮುಚ್ಚಯದ 'ಉಂ' ಪ್ರತ್ಯಯ ಹಾಗೂ ಅವಧಾರಣೆಯ 'ಎ' ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಪೂ.ಹ.ಗ.ದಲ್ಲಿ ವಿಸಂಧಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಳಿದರೆ, ಹ.ಗ.ದಲ್ಲಿ ಸಂಧೀಕಾರ್ಯದಿಂದ ಪೂರ್ವಪದದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಉದಾ: ಪಲ್ಮಿಡಿ ಉಂ-ಪಲ್ಮಿಡಿಯುಂ, ಮೂಜುವಳ್ಳಿಉಂ-ಮೂಜುವಳ್ಳಿಯಂ, ಬೆಳ್ಳಿಯಾ ಕೊಡೆಯನೇರಿಸಿಎ-ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕೊಡೆಯನೇರಿಸಿಯೆ.

9. ಎಷ್ಟೋ ಹ.ಗ.ಪದಗಳ 'ಬ' ಕಾರವು ಪೂ.ಹ.ಗ.ದಲ್ಲಿ 'ವ'ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಉದಾ :ವಿತ್ತಿದಲ್ಲಿ- ಬಿತ್ತಿದಲ್ಲಿ, ವೆಟ್ಟದುಳ್-ಬೆಟ್ಟದುಳ್, ವೆಳೆಯದೆ-ಬೆಳೆಯದೆ.

10. ಕೆಲವು ಹ.ಗ.ಪದಗಳ ಆದಿಯ ಇಕಾರ, ಉಕಾರಗಳು ಪೂ.ಹ.ಗ.ದಲ್ಲಿ ಎಕಾರ, ಒಕಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಉದಾ: ಎಣೆ-ಇಣೆ, ಕೆಸು-ಕಿಸು, ಪೊಗು-ಪುಗು, ಕೊಜು-ಕುಜು.

11. ಹ.ಗ.ದ ಕೆಲವು ಪದಗಳ ಏಕವ್ಯಂಜನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪೂ.ಹ.ಗ.ದಲ್ಲಿ ದ್ವಿತ್ವ ಪ್ರಯೋಗಗಳಾಗಿವೆ. ಉದಾ:ತಲೆಕ್ಕಾಡು, ಎಳೆತ್ತನಂ-ಎಳೆತನಂ, ತಲೆಪ್ಪೊಳೆ-ತಲೆಪೊಳೆ.

12. ಬಿಂದು ಪ್ರಯೋಗದ ಬದಲಿಗೆ ಪೂ.ಹ.ಗ.ದಲ್ಲಿನ್ ಕಾರವು ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಉದಾ: ಅವನ್ಗೆ-ಅವಂಗೆ, ಆದಿತ್ಯನ್-ಆದಿತ್ಯಂ, ಇಂಬಿನಿನ್-ಇಂಬಿನಿಂ, ನೋನ್ಪಿ-ನೋಂಪಿ.

13 ಹ.ಗದ ಇಲ್ಲ, ವೈಕುಂಠ, ಆಗುಗೆ(ಅಕ್ಕೆ), ಅಣೆದಂ ಮುಂತಾದವು ಪೂ.ಹ.ಗ.ದಲ್ಲಿ ವೈಕೊನ್ತ, ಆಗ, ಅಣೆತೋರ್ ಎಂಬ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದವು.

ಈ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಹಳಗನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪೂರ್ವಹಳಗನ್ನಡದ ರೂಪ ಇತ್ತೆಂದು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗದ ಶಬ್ದರೂಪಗಳೂ, ಹಳಗನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳದ ಪ್ರಯೋಗಗಳೂ ಇವೆ. ಹಳಗನ್ನಡದ ರೂಪಗಳಿಗೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡದ ಈ ಶಬ್ದಪ್ರಯೋಗಗಳು, ವ್ಯಾಕರಣ ವಿಶೇಷಗಳು ತಮಿಳಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದ್ದು, ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡವು ತನ್ನದೇ ಆದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು ಎನ್ನಬಹುದಾಗಿದೆ.

4.2 ಹಳಗನ್ನಡ

ಕಿಟೆಲ್ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಹ.ಗಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವೆನಿಸಿ, ಶಿಷ್ಟವರ್ಗದಿಂದ ಮುನ್ನಣೆ ಪಡೆದು 'ಚಂಪೂ' ಮತ್ತಿತರ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾದ ಹಳಗನ್ನಡ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೇಶಿರಾಜ

ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದ್ದಾನೆ. 2ನೇ ನಾಗವರ್ಮ ಹಾಗೂ ನಂತರದ ಭಟ್ಟಾಕಳಂಕರೂ ಹ.ಗಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆಯಿತ್ತು ಹಳಗನ್ನಡಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿರುವುದು ಹಳಗನ್ನಡಕ್ಕಿದ್ದ ಶಿಷ್ಟ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಹಳಗನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ರಚಿಸಿದ ಪಂಪ, ಪೊನ್ನ, ರನ್ನ, ಜನ್ನಾದಿಗಳ ಕೃತಿಯಿಂದ ಈ ಕಾಲದ ಕನ್ನಡದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ. ಹಳಗನ್ನಡದ ಕೆಲವು ವೈಶಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿ ವಿವೇಚಿಸಬಹುದು.

1. ನಾಮಪದ, ಸರ್ವನಾಮ, ವಿಶೇಷಣ, ಅಖ್ಯಾತಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಬಹುಪಾಲು ವ್ಯಂಜನಾಂತ ಶಬ್ದಗಳು, ಸ್ವರಾಂತಗಳಾಗದೆ ವ್ಯಂಜನಾಂತ ಶಬ್ದಗಳಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದವು. ಉದಾ:ಮೆಯ್, ಪೊನ್, ಬೆಳ್, ಕೆಸವ್, ಎವ್, ಬಾನ್.

2. 'ರೇಫೆ' ಮತ್ತು 'ಱ'(ರಳ) ಕಾರಗಳ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಖಚಿತ ಅರಿವಿತ್ತು.

ಉದಾ:	ಅರಿ-ತಿಳಿ	ಅಱಿ-ಕತ್ತರಿಸು
	ಅರೆ-ಬಂಡೆ	ಅಱೆ-ಪಡಿಮಾಡು

3. 'ಕುಳ' ಮತ್ತು 'ೞ'(ರಳ) ಕಾರಗಳ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಖಚಿತ ಅರಿವಿತ್ತು.

ಉದಾ:	ಆೞ್-ಮುಳುಗು	ಆಳ್-ಮನುಷ್ಯ
	ಉೞಿ-ಹೆಚ್ಚಾಗು, ಶೇಷ	ಉಳಿ-ಉಪಕರಣ, ಸಾಧನ

4. ಹಳಗನ್ನಡದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಬಿಂದು ಸಹಿತ ಶಬ್ದಗಳು ವಿಕಲ್ಪವಾಗಿ ಅಬಿಂದುಕವಾಗ ತೊಡಗಿದ್ದವು.ಉದಾ: ಬೆಡಂಗು-ಬೆಡಗು, ಕೊಡಂತಿ-ಕೊಡತಿ, ದಾಂಟು-ದಾಟು, ನಾಂದು-ನಾದು, ಕಡುಂಬು-ಕಡುಬು.

5. ಪದಾದಿಯ 'ವ' ಕಾರ 'ವ' ಆಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಉದಾ:ವಿಲ್, ವರೆ, ವಾಯ್

6. ಹ.ಗ.ಕಾಲಕ್ಕೆ 'ಪ-ಹ'ಆಗತೊಡಗಿತ್ತು. ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು 'ಪ' ಕಾರಯುಕ್ತ ಶಬ್ದಗಳಿದ್ದವು. ಕೇಶಿರಾಜನು ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು 'ವ-ಮ', 'ಹ-ಪ' ಭೇದ ಎಂದದ್ದಲ್ಲದೆ, ಇದನ್ನು 'ದೇಶಿಯೊಳ್ ಚೆಲ್ವು' ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ 'ಮ-ವ', 'ಪ-ಹ' ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾಮರೆ-ತಾವರೆ, ಸಾಮಂತಂ-ಸಾವಂತಂ, ತೆಮರ್-ತೆವರ್ ಆದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ 'ಪ' ಕಾರಯುಕ್ತ ಶಬ್ದಗಳು 'ಹ' ಕಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ಉದಾ: ಪಗದಿ, ಪನ್ನೀರು, ಪರೆ ಇತ್ಯಾದಿ. ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ 'ಪ' ಮತ್ತು 'ಹ' ಯುಕ್ತ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ಉದಾ: ಪಾಲು(ಭಾಗ) ಹಾಲು; ಕಪಿ-ಕಹಿ. ದ್ವಿತ್ವಯುಕ್ತ 'ಪ'ಕಾರಗಳು 'ಹ' ಕಾರವಾಗಿ ಬದಲಾಣೆಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಉದಾ: ತಪ್ಪು, ಉಪ್ಪು, ಚಿಪ್ಪು, ಕಪ್ಪು.

7. ಪೂ.ಹ.ಗ.ದ ಶಬ್ದಾಂತ್ಯದ 'ನ್' ಹ.ಗ.ದಲ್ಲಿ ಬಿಂದುವಾಗಿದೆ. ಉದಾ: ಆನ್-ಆಂ; ನಾನ್-ನಾಂ; ಬಂದನ್-ಬಂದಂ, ಅರಸನ್-ಅರಸಂ.

4.3 ನಡುಗನ್ನಡ

ನಡುಗನ್ನಡ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೈಸ್ ಹೇಳದಿದ್ದರೂ ಕಿಟೆಲ್‌ರು ಇದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅನಂತರದ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ನಡುಗನ್ನಡ ಹಂತವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಡಿತರ ಕಾವ್ಯಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಿ ಪ್ರೌಢಕನ್ನಡ ಉಳಿದಿದ್ದರೆ ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಆಡುನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ರೂಪಾಂತರವಾಗತೊಡಗಿತ್ತು. ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಹಿಡಿತದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಚೆಲುವಾದ ಸರಳವಾದ ದೇಶಿಶೈಲಿ ರೂಢಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಆಸ್ಥಾನ ಬಿಟ್ಟು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಅಂಗಳಕ್ಕೂ ಕಾಲಿಟ್ಟುದ್ದುದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯೂ ಸರಳತೆಯತ್ತ ವಾಲುತ್ತಿತ್ತು. ನಾಗವರ್ಮನ ಕಾಲಕ್ಕೆಯೆ ಶಿಷ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆಯಾದ ಈ ದೇಶಿಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ಸಿಗುವ ಸೂಚನೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ವಚನಕಾರರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇದು ಇನ್ನಷ್ಟು ತೀವ್ರತರವಾಗಿ ಒಂದೆಡೆ ವಚನಸಾಹಿತ್ಯ, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಷಟ್ಪದಿ, ತ್ರಿಪದಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದವು. ನಡುಗನ್ನಡ ಅವಸ್ಥೆಯ ಕೆಲವು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

1. ಹ.ಗ.ದ ಬಹುತೇಕ ವ್ಯಂಜನಾಂತ ಶಬ್ದಗಳು ಉ ಕಾರವನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವರಾಂತಗಳಾದರೆ, ಕೆಲವು ಇ ಕಾರ ಐ ಕಾರ ಪಡೆದವು. ಉದಾ : ಮುಗಿಲ್ - ಮುಗಿಲು, ಬಾನ್-ಬಾನು, ತಾಯ್ - ತಾಯಿ, ಮೆಯ್-ಮೈ, ಕಯ್-ಕೈ.

2. ಕೇಶಿರಾಜನು ನಿಜಬಿಂದುಕಗಳೆಂದು ಹೇಳಿದ ಬಹುಪಾಲು ಬಿಂದುಯುಕ್ತ ಶಬ್ದಗಳು ಬಿಂದುರಹಿತವಾದವು.

   ಉದಾ: ಕದಂಪು - ಕದಪು, ಬೆಳಂತಿಗೆ - ಬೆಳತಿಗೆ, ಇಮಿಂಕಿದಂ - ಇಮಿಂಕಿದಂ, ಮುಮಿಂಗಿದಂ - ಮುಳಗಿದಂ

3. ನಾಮಪದ, ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳೆನ್ನದೆ ಹ.ಗ.ದ 'ಐ' ಕಾರ ನಡುಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಳ' ಕಾರವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟದೆ, ಅಥವಾ' ಐಐ''ಳ'ದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾಗಿದೆ. ಉದಾ: ಪಳಿವ-ಹೆಳವ, ಪುಳು-ಹುಳು, ಮಳೆ-ಮಳೆ, ಪೊಗಳು-ಪೊಗಳು

4. ಪದಾದಿ, ಪದಮಧ್ಯವೆನ್ನದೆ ಹಳಗನ್ನಡದ 'ಪ' ಕಾರಯುಕ್ತ ಶಬ್ದಗಳು ನಡುಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಹ' ಕಾರವಾಗಿವೆ. ಹ.ಗ.ದ ಅಂತ್ಯ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಪರಿವರ್ತನೆಯು ನಡುಗನ್ನಡದ

ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿತ್ಯವಾಯಿತು. ಉದಾ: ಪೊಸ-ಹೊಸ, ಪತ್ತು-ಹತ್ತು, ಕುರುಹು-ಕುರುಹು, ಕಾಪು-ಕಾಹು ಇತ್ಯಾದಿ.

5. ವಿಜಾತೀಯ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಗಳು ಸಜಾತೀಯ ಸಂಯುಕ್ತಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಉದಾ: ಸೊರ್ಕು-ಸೊಕ್ಕು, ಚುರ್ಚು-ಚುಚ್ಚು, ಬಿರ್ಚು-ಬಿಚ್ಚು.

6. ವಿಜಾತೀಯ ದ್ವಿತ್ವದ ಅನೇಕ ಹಳಗನ್ನಡದ ಪದಗಳ ವಿಜಾತೀಯ ದ್ವಿತ್ವಾಕ್ಷರ ನಡುಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲುಪ್ತವಾಗಿದೆ.

7. ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡದ ವಿಜಾತೀಯ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ನಡುಗನ್ನಡ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಡುವೆ ಸ್ವರ ಸೇರಿ ವಿರಳವಾಗಿದೆ. ಉದಾ: ಸಿಲ್ಕು-ಸಿಲುಕು, ಬುಲ್ಪು-ಬಲುಹು, ಬೆಳ್ಪು-ಬೆಳಪು.

8. ಹ.ಗ.ದ ಕೆಲವು 'ಲ' ಕಾರಂತ ಶಬ್ದಗಳು ನ.ಗ.ದಲ್ಲಿ ಕುಳಾಂತವಾಗಿದೆ. ಉದಾ: ಬೆರಲ್-ಬೆರಳ್, ಕೊರಲ್-ಕೊರಳು, ಅರಲ್-ಅರಳು.

9. ಅಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಪಕ್ಷಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹ.ಗ.ದಲ್ಲಿ 'ಒಡೆ' ಪ್ರತ್ಯವಿದ್ದರೆ, ನ.ಗ.ದಲ್ಲಿ 'ಅಡೆ' ಇದೆ. ಉದಾ: ನುಡಿದೊಡೆ-ನುಡಿದಡೆ, ಬೇಡಿದೊಡೆ-ಬೇಡಿದಡೆ, ಮಾಡಿದೊಡೆ-ಮಾಡಿದಡೆ

10. ರೇಫಸಹಿತವಾದ ಕೆಲವು ಹ.ಗ.ಶಬ್ದಗಳ ದ್ವಿತ್ವ 'ವ'ಕಾರ ನ.ಗ.ದಲ್ಲಿ 'ಬ' ಕಾರವಾಗಿದೆ. ಉದಾ:ಒರ್ವನ್-ಒಬ್ಬನ್, ಪರ್ವ-ಪರ್ಬ.

11. ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸಮಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದ 'ಅರಿ' ಸಮಾಸ ನಡುಗನ್ನಡದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಉದಾ: ಕೈಚಕ್ರ, ನವಸಾಸಿರ, ಬಡಭೂತ,ಸರ್ವದೆಸೆ, ಸಿರಿಕರಣ, ಮನೆದೈವ.

12. ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳ ಮೇಲೆ 'ತನ' ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರಿಸುವುದು ನ.ಗ.ದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಕೇಶಿರಾಜ ಈ ರೀತಿ 'ತನ' ಪ್ರತ್ಯಯವನ್ನು ಹತ್ತಿಸುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಹತ್ತಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಉದಾ: ಸ್ತ್ರೀತನ, ಮರ್ಕಟತನ, ದುಷ್ಟತನ,ಮೂರ್ಖತನ, ಲಂಪಟತನ.

13. ಹುಡುಕಿ-ಅರಸು, ಯುಗ-ಜುಗ, ತರು-ಮರ, ಮುಂತಾದ ದ್ವಿರುಕ್ತಿಗಳೂ ಧಾರಿಣಿ-ಧಾರುಣಿ, ವಾರಿಧಿ-ವಾರುಧಿ, ಪ್ರತಿಮೆ-ಪ್ರತುಮೆ ಮುಂತಾದ ವಿಕೃತ ಶಬ್ದಪ್ರಯೋಗಗಳು ಆಗಿವೆ.

14. ಬೆಳೆ-ಬಳೆ ಧಾತುಗಳ ನಡುವಣ ಭೇದವನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

15. ವಿದೇಶಿಯವಾದ ಪರ್ಶಿಯನ್, ಅರೆಬಿಯನ್ ಭಾಷೆಯ ಹಲವು ಪದಗಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಕೋಶಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದವು.

4.4 ಹೊಸಗನ್ನಡ

16ನೇ ಶ.ದ ವೇಳೆಗೆ ನಡುಗನ್ನಡವು ಹೊಸಗನ್ನಡಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಹ.ಗ.ದ., ನ.ಗ.ದ ನಾಮಪದಗಳು, ಎಷ್ಟೋ ಧಾತುರೂಪುಗಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾದುದ್ದಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳ ಬಳಕೆಯೂ ಕಡಿಮೆ ಆಯಿತು. ಹೊಸ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸಹ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು ಅಂದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪ್ರಭಾವ ಮೈಸೂರು ಅರಸರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪುನಃ ಹೆಚ್ಚತೊಡಗಿತು. ಹಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಉರ್ದು, ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವೆಂದು ಅಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಿಯಮಬಾಹಿರವಾಗದೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದವು.

1. ನಡುಗನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವರಾಂತವಾಗತೊಡಗಿದ್ದ ವ್ಯಂಜನಗಳು ನಿತ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವರಾಂತವಾದವು.
2. ನಡುಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲುಳಿದಿದ್ದ ಶಕಟರೇಫೆ ಹೊ.ಗ.ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೇಫೆಯಲ್ಲ ಐಕ್ಯವಾಯಿತು.
3. ಭೂತ, ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೃದಂತ ಮಾಡಿ ಕೃಲ್ಲಿಂಗವಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಶಿರಾಜ ನಿಷೇಧಿಸಿದ್ದರೂ ಮಾಡಿದವನನ್ನು, ನೋಡಿದವನನ್ನು ಮುಂತಾದ ರೂಪಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
4. ಕೆಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ವ್ಯಂಜನಾಂತಗಳಿಗೆ ಷಷ್ಠಿಯ 'ಅ' ಸೇರುವಾಗ 'ಇನಾಗಮ' ಮಾಡದೆಂದು ನಿಷೇಧಿಸಿದ್ದರೂ ಮಾಣಲಿನ, ಮುಗಿಲಿನ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
5. 'ಅಲೋಡು' ಎಂದು ಸತಿಸಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಶಿರಾಜ ಸೂಚಿಸಿದ್ದರೂ ಈಗ ಬಳಸುವುದು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯ.
6. ಪಕ್ಷಾರ್ಥದ ಪ್ರತ್ಯಯವಾಗಿ ನ.ಗ.ದಲ್ಲಿ 'ಅಡೆ' ಬಳಕೆಯಾದರೆ ಹೊ.ಗ.ದಲ್ಲಿ 'ಅರೆ' ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
7. ನಡುಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾಣದ 'ಫ', 'ಜ' ಎಂಬ ಧ್ವನಿಗಳು ಅರಬ್ಬಿ, ಪಾರ್ಸಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವದ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆ. ಉದಾ: ಶಿಫಾರಸ್, ಫಕೀರ, ಜೂ, ಫೀಸು ಇತ್ಯಾದಿ.
8. ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ, ಸಮುಚ್ಚಯ, ಕಾಲಸೂಚಕ ಕ್ರಮ, ಮುಂತಾದವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಸಿದಂತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ.

9. ಮೀನ್, ಬಾನ್, ಅರಿಲ್ (ನಕ್ಷತ್ರ) ಮುಂತಾದ ದೇಶ್ಯ ಶಬ್ದಗಳು ಚಲಾವಣೆಯಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಬದಲಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಶಬ್ದಗಳು ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ.

10. ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳನ್ನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

11. 'ಆ'ಕಾರ, 'ಏ' ಕಾರಯುತ ಶಬ್ದಗಳು 'ಯಾ'ವನ್ನು 'ಓ'ಕಾರ 'ವ'ವನ್ನು ಆಡುನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕ್ವಚಿತ್ತಾಗಿ ಪಡೆದಿವೆ. ಉದಾ: ಆರ್-ಯಾರು, ಆವನ್-ಯಾವನು, ಏಕೆ-ಯಾಕೆ, ಬೇಡ- ಬ್ಯಾಡ, ಕೋಪ - ಕ್ವಾಪ, ತೋಟ-ತ್ಯಾಟ.

ನಿರಂತರ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವ ಪ್ರಪಂಚದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳಂತೆ ಭಾಷೆ ಕೂಡಾ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬದಲಾವಣೆಯ ಮಜಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಯ್ದು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷದ ಹಿನ್ನಲೆಯುಳ್ಳ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ಸಹ ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡ, ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗಿ ಬಂದಿದೆ.

■

ಅಧ್ಯಾಯ-4

ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ

ಅಧ್ಯಾಯ -4

ಅ. ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ

ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನದಿಂದ ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು 1956ರ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದವರೆಗೆ ಹಲವು ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿರುವ 18 ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವೂ ಸೇರಿದೆ. ಇದು ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯೂ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವೂ ಆಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. 2001ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು 5 ಕೋಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಡುವವರಿದ್ದಾರೆ.

1956ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಗಡಿ ಭಾಗಗಳ ಆಚೆ ಇರುವ ಕಾಸರಗೂಡು, ಮಂಜೇಶ್ವರ, ಸೊಲ್ಲಾಪುರ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರ, ಅಕ್ಕಲಕೋಟೆ, ಹೊಸೂರು, ಅದವಾನಿ, ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ.

ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಆರನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಕವಲೊಡೆದು, ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 4 ರಿಂದ 3ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲ ಜನಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ, ಬಂದಿತು. ಆಗ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಜರುಗಳೇ ಕರ್ನಾಟಕಾಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಆಳಿದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಾಕೃತಿಗಳ ಅತ್ಯಧಿಕ ಪ್ರಭಾವದಲ್ಲಿ ತಮಿಳಿನೊಡನೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ನಡೆಸಿತ್ತು. ಆಗಿನ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ತುಸು ತಡವಾಗಿ ಅಂದರೆ ತಮಿಳಿಗಿಂತ ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳು ತಡವಾಗಿ ಲಿಪಿ ಪಡೆದರೂ ಕನ್ನಡದ ಶಾತವಾಹನರು, ಗಂಗರು, ಕದಂಬರು ರಾಜರಾದ ಮೇಲೆ ಸುಳಿದೆಗೆದು ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಮುಂದೆ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಜೃಂಭಿಸುತ್ತ ಪಲ್ಲವಿಸಿ ಕುಸುಮಿತವಾಯಿತು. ತದನಂತರ ಅರಬ್ಬಿ, ಫಾರಸಿ, ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಂದುದರಿಂದ ಅವುಗಳೊಡನೆ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ನಡೆಸಿ ಇಂದು ಹೆಮ್ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಸತ್ಫಲ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇತಿಹಾಸದ ಈ ಧೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ

ಸಾವಿರಾರು ಶಬ್ದಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಅರ್ಥವ್ಯತ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತ ಹೊಸ ಹೊಸ ರೂಪುಪಡೆದಿವೆ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಜೀವಂತಿಕೆಗೆ ಸಮೃದ್ಧಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಭಾಷೆ ಒಂದು ಜೀವಂತ ನಿರ್ಮಾಣ ಭಾವವಾಹಕ ಮಾಧ್ಯಮ. ಬದುಕಿನೊಡನೆ ಅದು ತನ್ನ ಜೈವಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸದಾ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಭಾಷೆಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಅಥವಾ ಸ್ಥಿರತೆ ಇಲ್ಲ ಅದು ಸದಾ ಮಾನವಾವಲಂಬಿ . ಈ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ಬದುಕು ಬೆಳದಂತೆ ಅಂದರೆ ಬದಲಾದಂತೆ ಭಾಷೆಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬಾಷೆಯ ಬಹಲಾವಣೆ ಅಥವಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಗತಿ ತುಂಬಾ ಮಂದ ; ತ್ವರಿತ ಅಲ್ಲ. ಅದರೂ ಬದಲಾವಣೆಯೇ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆ.

ಜೀವಂತ ಭಾಷೆ ನಿಂತ ನೀರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಹೊಳೆ ಹಳ್ಳಗಳಿಂದದೊಡಗೂಡಿ ಸದಾ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ನದಿಯಂತೆ ವಿಭಿನ್ನ ಪಾತಳಿಗಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನೆಲೆಗಳಿಂದ ವಿಚಾರಗಳು ಶಬ್ದಗಳು , ಆ ಮೂಲಕ ಧ್ವನಿಗಳು ಬಂದು ಭಾಷಾ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಸೇರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಕ್ಕೆಯೊಳಗೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾದವುಗಳನ್ನು ದಂಡೆ ಮೇಲೆ ಬಿಡುತ್ತ ಭಾಷಾ ವಾಹಿನಿ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹೀಗೆ ಅದು ಬದಲಾಗದೆ, ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಪಕ್ಕಾಗದೆ ಇದ್ದರೆ ನಿಂತ ನೀರಾಗಿ , ಮಲೆತ ನೀರಾಗಿ , ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ: ಅವನತಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆ: ಮೃತಭಾಷೆ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳತ್ತದೆ.

ಆ. ಭಾಷಾ ಬದಲಾವಣೆಯ ಕಾರಣಗಳು

ಭಾಷೆ ಜನರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ಜನರ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಆಗುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ದಿನಂಪ್ರತಿ ನಮ್ಮ ಅರಿವಿಗೆ ಬಾರದಿದ್ದರೂ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅದು ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ನಡೆಯುವ ಅನೇಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದಾಗಿಯೂ , ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಿದಾಗಿಯೂ ಭಾಷೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ, ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

1.1 ಭಾಷಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸ

ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುವ ಅನೇಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಭಾಷೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಮೂಲವಾಗಿರುವ ಕಾರಣಗಳೇ ಆಂತರಿಕ ಕಾರಣಗಳು. ಅವು ಇಂತಿವೆ:

1.2 ಸೌಲಭ್ಯಾಕಾಂಕ್ಷೆ

ಅಲ್ಪ ಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ಮನುಜ ಸಹಜವಾದ ಗುಣ. ಇದಕ್ಕೆ ಭಾಷೆಯ ದುಡಿಮೆ ಹೊರತಲ್ಲ. ಶ್ರುತಿಕಷ್ಟ (ಕೇಳುವಾಗ ಕಿವಿಗೆ ಕರ್ಕಶ ವೆನಿಸುವುದು), ಉಚ್ಚಾರ ಕ್ಲಿಷ್ಟ

(ಉಚ್ಚರಿಸಲು ಕಷ್ಟಪಡವುದು) ಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ದೂರಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಸರಳ, ಸುಲಭ ಪದಗಳನ್ನೇ ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಯಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವನ ಪ್ರವೃತ್ತಿ(laziness) ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಕೂಡ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಹಳಗನ್ನಡ 'ಗಲ್ದ' ಯನ್ನು 'ಗದ್ದೆ' ಎಂತಲೂ, 'ಉರ್ದು'ವನ್ನು 'ಉದ್ದು' ಎಂತಲೂ ತನ್ನ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿಜಾತೀಯ ವರ್ಣಗಳ ಉಚ್ಚಾರಣಾಕ್ಲೇಶ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸಜಾತೀಯ ದ್ವಿತ್ವಾಕ್ಷರಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತ್ತಾನೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ದ್ವಿತ್ವಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸರಳೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಥವಾ ವಿರಳಗೊಳಸಿ ಕೊಂಡು ಬಲಕ್ಕೆ ಬಳಲ್ಕೆ, ಪೊಗಳ್ಕೆ ಪೊಗಳಿಗೆ ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿ,ವುದುಂಟು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ವೇಳೆ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಹೇಳುವುದೂ ಉಂಟು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ:ನೀನು ಬರುತ್ತೀಯಾ? ಬತ್ತೀಯಾ? ಕುಳಿತುಕೊ ಕುಂತ್ಕೊ ನಾರಾಯಣ ನಾಣಿ, ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಸೀನ, ಅಬ್ದುಲ್ ರೆಹಮಾನ್ ಅದ್ರಾಮ, ಬಸವಯ್ಯ ಬಸ್ಯ, ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಬಗೆಯ ವರ್ಕ್ತಿವಿನ ಉಚ್ಚಾರ ಸೌಲಭ್ಯ ಭಾಷಾವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೊಂದು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

1.3 ಪ್ರಭಾವಶಾಲೀ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ :

ಬಸವಣ್ಣ 'ಕಾಯಕ' , 'ದಾಸೋಹ' ಪದಗಳನ್ನೂ ಗಾಂಧೀಜಿ 'ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ', 'ಹರಿಜನ' ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಗಳನ್ನೂ ಬಳಸಿದರು, ಕುವೆಂಪು 'ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯ'ಬಳಸಿದರು. ಬಸವಣ್ಣನವರು 'ಕಾಯಕ' ದಾಸೋಹ' ಟಂಕಿಸಿದರು. ನಾ. ಕಸ್ತೂರಿಯವರು 'Broadcasting'ಗೆ 'ಆಕಾಶವಾಣಿ' ಶಬ್ಧ ಕೊಟ್ಟರು, ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಶಬ್ದಗಳು ಅವರ ಪ್ರಯೋಗ ಪ್ರಭಾವ ದಿಂದಾಗಿ ಸಮೂಹಗತ ಪದಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

1.4 ಬಾಹ್ಯ ಕಾರಣಗಳು :

ಒಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಅನ್ಯಭಾಷೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ಆದಾಗ ಅದರ ಹೊರವ್ಮೈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಆ ಸಂಪರ್ಕ ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಯಿಂದ ಆಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.

ಗಡಿಪ್ರದೇಶದಿಂದ,
ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ,
ಆಳುವವರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ,
ಸಮೂಹ ಸಂಹನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಂದ,

1.5 ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ :

ಒಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಅನ್ಯಭಾಷೆ ಸಂಪರ್ಕ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಬೆಳಗಾವಿ ನಿಪ್ಪಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಕನ್ನಡವು ಮರಾಠಿಯಿಂದ ತುಂಬಾ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮರಾಠಿ ಶಬ್ದಗಳು ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಸೂಟಿ (ರಜೆ), ವೈನಿ

(ಅತ್ತಿಗೆ) ವರದಿ (ಪೋಷಾಕು), ಚಾಡಿ (ಒಬ್ಬರ ವಿಷಯವನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವುದು), ಖಾಸಗಿ (ಸ್ವಂತ), ಗುಳೆ (ವಲಸೆ), ಪನ್ನಾಸು (ಇಪ್ಪತ್ತೈದು), ಗಾಡಿ (ವಾಹನ) , ಸೋಡಚೀಟ (ವಿಚ್ಛೇದನೆ), ಆಗಾವ (ಮೊದಲು) ಧಡಧಡೀತ (ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ), ಜರಾ (ಸ್ವಲ್ಪ), ಪಾರ್ (ಹುಡುಗ), ಆಗುವ (ಹುಡುಗಿ) , ಆಗದೀ (ತುಂಬಾ) , ವರಾತ ಝುಣಕ (ಕಡಲೆಹಿಟ್ಟಿನ ಪದಾರ್ಥ), ದೌಡ (ಬೇಗ), ರಗಡ (ಬಹಳ) , ಖರೆ (ಸತ್ಯ) , ಖಿಚಡಿ (ಅನ್ನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತರಹದ ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ ಹಾಕಿ ಮಾಡಿದ ಪದಾರ್ಥ) ಮುಂತಾದ ಮರಾಠಿ ಪದಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಅತ್ಯಾ , ಅಕ್ಕಾ , ಹೆಗಡೆ , ಅಪ್ಪಾ, ಗುಂಟ, ಭಂಗಾರ, ಮಾತು, ತೂಕ, ಅಕ್ಕಸಾಲ, ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು , ಉಳಿಗೆ , ಗುಡಾರ , ಅವಳಿ-ಜವಳಿ , ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳು ಮರಾಠಿ ಸೇರಿವೆ.

ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಮರಾಠಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದಷ್ಟು ತೆಲುಗು ಭಾಷೆ ಬೀರಿಲ್ಲವಾದರೂ ಬೀದರ ಕಲಬುರ್ಗಿ ರಾಯಚೂರು ಕೋಲಾರ ಹಾಗೂ ಬಳ್ಳಾರಿ ಕನ್ನಡ ಮೇಲೆ ತೆಲುಗು ಪ್ರಭಾವವಾಗಿದೆ. ಗಾಡಿದಿ (ಕತ್ತೆ) ನೀಳ್ಳು (ನೀರು) , ಪಾಂಬು (ಹಾವು), ಶಿಲ್ಕೋಕಲ್ (ಬಾರ್ಕೋಲು) ಇಂತಹ ನೂರಾರು ಶಬ್ದಗಳು ಕ್ನನಡದಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ.ಬಳ್ಳಾರಿ ಹಾಗೂ ಶಿರಗುಪ್ಪಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗಿದೆ. ಒಕ್ ರೂಪಾಯಿ , ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ : ಒಕಾಡಿ (ಒಂದು ಸಲ) , ಪೋ (ಹೋಗು), ಡಬ್ಬು (ದುಡ್ಡು) , ದೊಂಗಲು (ಕಳ್ಳರು) , ಚಪ್ಪು (ಹೇಳು) , ಪಾಮು (ಹಾವು) ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಪದಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡದ ಮುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಗೋವಾದ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ. ಕೊಂಕಣಿಯಿಂದ ಬೋಟ (ಬೆರಳು), ದರ್ಲೋ (ಮನುಷ್ಯ) , ಮೊನ್ನಿ (ಮೂಗು) ಕೊಡು (ದೊಡ್ಡ) ಈ ಮುತಾದ ಶಬ್ದಗಳು ಕನ್ನಡ ಸೇರಿವೆ. ಕೊಂಕಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳು ಕೂಡಾ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕನ್ನಡದ ಶಬ್ದಗಳಾದ ಬಾವಲಿ, ದುಡ್ಡು, ಹೂವು , ಅಂಗಡಿ , ಬೊಗಳು ಇಂತಹ ನೂರಾರು ಪದಗಳು ಕೊಂಕಣಿಯಲ್ಲಿವೆ.

ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತುಳು ಶಬ್ದಗಳಾದ ಮಂಡೆ (ಬೆಚ್ಚ), ಬೊಂಡ (ಎಳೆನೀರು), ಬೊಜ್ಜ (ಉತ್ತರ ಕ್ರಿಯೆ) ನೇಮ (ದೇವತಾ ಕಾರ್ಯ), ಜಂಬರ (ಕೆಲಸ), ಕೋಲು (ದೈವಗಳಿಗೆ ನಡೆಸುವ ಉತ್ಸವ) ಕೊಲಿ ಕಟ್ಟ (ಕೋಳಿ ಕಾಳಗ) ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸೇರಿವೆ.

1.6 ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ :

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಗಾಳಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೀಸಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಂತದಿಂದ ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮಗು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅಂಥ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜಾಗಿರುವ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನೇ ನಂಬುತ್ತಿದೆ. ಇತ್ತೀಚಿಗೆ

ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡದಿರುವುದು ಸ್ತುತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನೂರಾರು ಐರೋಪ್ಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಒಳಗು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯ ಎನ್ನುವಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನ ಅಧಿಪತ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಹದಿನೇಳನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಇಂದಿನ ವರೆಗೂ ನಡೆದಿರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳು ಐರೋಪ್ಯ ದೇಶಗಳಾಲ್ಲಾಗಿರುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. . ಕಾರಣ ಏನೇ ಇರಲಿ ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿರುವುದಂತೂ ದಿಟ.

1.7 ಆಳುವವರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ

ಒಂದು ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಆಳುವವರು ಪರಕೀಯರಾಗಿದ್ದರೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಅವರ ಭಾಷೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಆಳರಸರ ಭಾಷೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಿಂತ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಕ್ರಮೇಣ ಆ ಭಾಷೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ರಾಜಧಾನಿ ಹಾಗೂ ಅದರ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶ , ಅನಂತರ ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರಗಳು , ಅವುಗಳ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶ ಪಸರಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೀದರ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಹಾಗೂ ರಾಯಚೂರುಗಳನ್ನು ಸುಮಾರು 600 ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಮಹಮದೀಯರು ಆಳಿದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡ ಮೇಲೆ ಉರ್ದು ಪ್ರಭಾವ ದಟ್ಟವಾಯಿತು. ಬೆಳಗಾವಿ, ಧಾರವಾಡ, ಬಿಜಾಪುರದ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಪೇಶ್ವೆಯವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಮರಾಠಿ ಪ್ರಭಾವವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು . ಸುಮಾರು 200 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಮ್ಮನ್ನಾಳಿದ ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಹೀಗೆ ನೂರಾರು ಶಬ್ದಗಳು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸೇರಿವೆ, ಕನ್ನಡೀಕರಣಗೊಂಡಿವೆ.

ಕಾಸರಗೂಡು ನೀಲಗಿರಿ ಪ್ರದೇಶ, ಅಕ್ಕಲಕೋಟೆ, ಸೊಲ್ಲಾಪುರ, ಆದವಾನಿ, ರಾಯದುರ್ಗ ಮುಂತಾದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಇಂದು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಪರಭಾಷಾ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿ ಆಯಾ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಅಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಆಗಿದೆ.

1.8 ಸಮೂಹ ಸಂವಹನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಂದ :

ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನಗಳಿಂದಾಗಿ, ಸಮೂಹ ಸಂವಹನ ಸಾಧನಗಳಿಂದಾಗಿ ಜಗತ್ತೇ ಚಿಕ್ಕದಾಗುತ್ತ ಹಳ್ಳಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ದಿನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡನೋಡುತ್ತಲೇ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ವಸ್ತುಗಳೊಡನೆ, ಆಲೋಚನೆಗಳೊಡನೆ ಪರಭಾಷಾ ಶಬ್ದಗಳು ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಬಿಡುತ್ತಿವೆ. ಕಳೆದ

ಶತಮಾನದಿಂದ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಭಾಷಾ ಬದಲಾವಣೆಯ ಕ್ಷಿಪ್ರಗತಿಯ ಅರಿವು ನಮಗಾಗುತ್ತದೆ.

ಫೋನ್, ಟಿ. ವಿ. ರೇಡಿಯೋ, ಕ್ಯಾಸೆಟ್, ಟೇಪ್‌ರೆಕಾರ್ಡರ್, ಮೊಬೈಲ್, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್, ಝೆರಾಕ್ಸ್, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್, ಫ್ಲಾಪಿ., ಸಿಡಿ, ಡಿ.ಟಿ.ಪಿ., ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮುಂತಾದವು. ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಪದಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಪರ್ಯಾಯ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳದ್ದು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಭ ಪತ್ರಿಕೆಯು curruption ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 'ಭಷ್ಟಾಚಾರ' ಎಂಬ ಪದ ಬಳಸಿತು . ಈ ಶಬ್ದ ಇಡೀ ಭರತ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಚಲಾವಣೆ ಪಡೆಯಿತು . ಅದರಂತೆ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು, ಶ್ವೇತ ಪತ್ರ ಪದಗಳು.

ಇ. ಭಾಷಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ತಂತ್ರಗಳು (mechanism)

ಒಂದು ಜೀವಂತ ಭಾಷೆಯು ತನ್ನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿಯೂ, ಹತ್ತು ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಪ್ರಧಾನವಾಗಿಯೂ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

(ಅ) ಪ್ರಧಾನ ತಂತ್ರಗಳು (Major Mechanisms)

ಇದರಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿ ಬದಲಾವಣೆ (Phonmical change) ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಸ್ವೀಕರಣೆ (Language Borrowing) ಎಂಬ ಎರಡು ರೂಪಗಳಿವೆ.

(i) ಧ್ವನಿ ಬದಲಾವಣೆ (Phonomical Change)

ಹಳಗನ್ನಡ ಶಬ್ದಾದಿಯ 'ಪ' ಕಾರ 'ಹ'ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದುದು ಧ್ವನಿ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಉದಾಹರಣೆ.

ಪಾಲು	>	ಹಾಲು	
ಪಲ್ಲಿ	>	ಹಲ್ಲಿ	
ಪುಲಿ	>	ಹುಲಿ	
ಪಡೆ	>	ಹಡೆ	
ಪತ್ತು	>	ಹತ್ತು	
ಪೂ	>	ಹೂ	
ಪಕ್ಕಿ	>	ಹಕ್ಕಿ	
ಪಳ್ಳಿ	>	ಹಳ್ಳಿ	ಇತ್ಯಾದಿ

ಮೂಲದ್ರಾವಿಡದಿಂದ ಹಳಗನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ 'ಐ'ಕಾರ 'ಎ'ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿರುವುದು ಧ್ವನಿ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ.

ಮಲೈ	>	ಮಲೆ
ತಾವರೈ	>	ತಾವರೆ
ತಲೈ	>	ತಲೆ
ಇಲೈ	>	ಎಲೆ
ಕುಲೈ	>	ಕೊಲೆ
ನಗೈ	>	ನಗೆ
ವಿಲೈ	>	ಬೆಲೆ
ಪುಣೆ	>	ಹೊಣೆ

2. ಭಾಷಾ ಸ್ವೀಕರಣೆ (Language Borrowing)

ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ವಿಚಾರವಾಗಲೀ, ವಸ್ತುವಾಗಲಿ, ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಕೊಡು ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಭಾಷಾ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದನ್ನು ಪ್ರದಾತೃ ಭಾಷೆ ಎಂದೂ, ಯಾವ ಭಾಷೆ ಶಬ್ದವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಗ್ರಹೀತೃ ಭಾಷೆ ಎಂದೂ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕೊಂಡಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಿಯೆಯೇ 'ಸ್ವೀಕರಣೆ' (Borrowing) ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವೀಕರಣ ತಂತ್ರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಗೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯ ಎಸಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

3. ಶಬ್ದ ಸ್ವೀಕರಣೆ (Loan Word)

ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಅದೇ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದು ಶಬ್ದ ಸ್ವೀಕರಣೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಶತ ಎಪ್ಪತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶಬ್ದಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಹೀಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಣಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಉದಾ: ಜ್ಞಾನ, ಯೋಗ, ಆತ್ಮ, ಗುರು, ಭಕ್ತಿ, ಆಲಯ, ಭಾಷೆ, ರತ್ನ, ಜಪ, ವೈರಾಗ್ಯ, ಮೃಗ, ಆವರಣ, ಸಂಗ್ರಹ ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಬಗೆಯ ಶಬ್ದ ಸ್ವೀಕರಣವಲ್ಲದೆ 'ವರ್ಣ ಸ್ವೀಕರಣ' (Loan Syllable) ಕಾರ್ಯವೂ ನಡೆದಿದೆ. ಉದಾ: ಸಂಸ್ಕೃತದ ಋ, ಶ್, ಷ್ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಫ್ (F) ಜ್ (Z) ಎಂಬ ಸ್ವರ, ವ್ಯಂಜನಾಂಶಗಳು ಇಂದು ಕನ್ನಡ ಧ್ವನಿಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ.

4. ರೂಪಾಂತರ ಸ್ವೀಕರಣೆ (Adoptation)

ಪರಭಾಷಾ ರೂಪಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಜಾಯಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅದರ ರೂಪವನ್ನು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ರೂಪಾಂತರ ಸ್ವೀಕರಣೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಲಾರ್ಥ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ,

ಪ್ರಾಕೃತದಿಂದ, ಗ್ರೀಕರಿಂದ, ಅರಬ್ಬಿ ಭಾಷೆಯಿಂದ, ಪೋರ್ಚುಗೀಸರಿಂದ, ಉರ್ದುವಿನಿಂದ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಿಂದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಪಡೆದಾಗಲೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಂತಹ (ತದ್ಭವ) ರೂಪಾಂತರ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಕೃತದಿಂದ : -

ಸಂಸ್ಕೃತ	ಪ್ರಾಕೃತ	ಕನ್ನಡ
ಆರ್ಯ	ಅಜ್ಜ	ಅಜ್ಜ
ಕಾರ್ಯ	ಕಜ್ಜ	ಕಜ್ಜ
ಸ್ವರ್ಗ	ಸಗ್ಗ	ಸಗ್ಗ
ಕಷಾಯ	ಕಸಾಯ	ಕಸಾಯ
ಯವ	ಜವ	ಜವ
ಅಜ್ಞಾ	ಆಣಾ	ಆಣೆ
ಶೈಯ್ಯಾ	ಸೆಜ್ಜಾ	ಸೆಜ್ಜೆ
ವಿದ್ಯಾ	ವಿಜ್ಜಾ	ಬಿಜ್ಜೆ
ಖನಿ	ಖಣಿ	ಕಣಿ
ದುಖಿಲ	ದುಗುಲ್ಲ	ದುಗುಲ
ಯೋಗಿನ್	ಜೋಗಿ	ಜೋಗಿ
ನಿಭ	ನೆಪ	ನೆಪ
ವೃಷಭ	ವಸಬ	ಬಸವ
ಸ್ಥಾನ	ಠಾಣ	ತಾಣ
ಶಿಥಿಲ	ಸಡಿಲೋ	ಸಡಿಲ
ಬಾಲಾ	ಬಾಲೆ	ಬಾಲೆ
ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	ಉವಜ್ಝಾಯ	ಓಜ/ಓಚಯ್ಯ

ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ರೋಮನ್ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ -

ಡ್ರಾಕ್ಮಾ, ಡೆನೇರಸ್- ದಮ್ಮಡಿ, ದಮಡಿ, ದಮ್ಮು, ದೀನಾರ, ಗದ್ಯಾಣ.

ಪಾರಸಿಯಿಂದ -

ಅಬ್ಕಾರಿ-ಆಬಕಾರಿ, ರಾಸ್ತಾ-ರಸ್ತೆ, ದವಾಖಾನಹ್-ದಾವಾಖಾನೆ, ಚೌಕಾಸಿ- ಚೌಕಾಸಿ, ಜಮಿನ್-ಜಮೀನು, ಅಜ್ಮಾಯಿಸಿ-ಅಜ್ಮಾಸ್, ಅಂಜೀರ್-ಅಂಜೂರ್, ಕಮೀ-ಕಮ್ಮಿ, ಕಾರಕೂನ -ಕಾರಕೂನ, ತಾರ್-ತಾರು, ದಲಾಲ್-ದಲ್ಲಾಳಿ, ನಮೂದನ್-ನಮೂನೆ, ಬುನ್ಯಾದ್-ಬುನಾದಿ, ಶಿಸ್ತ್-ಶಿಸ್ತು, ಸಮಾನ್-ಸಾಮಾನು, ಆಮದ - ಆಮದು

ಅರಬ್ಬಿಯಿಂದ -

ಅಮಾನತ್	-	ಅಮಾನತ್ತು
ಅಸ್ಲ	-	ಅಸಲು
ಇನ್ನಾಂ	-	ಇನಾಮು
ಖಯಿದ	-	ಕಾಯ್ದೆ
ಘಲೀಜ್	-	ಗಲೀಜು
ತಕ್ರಾರ್	-	ತಕರಾರು
ತರಬಿಯತ್	-	ತರಬೇತು
ಫುರಸತ್	-	ಪುರಸೊತ್ತು
ಸಲಾಹ್	-	ಸಲಹೆ
ಈಸವಿ	-	ಇಸ್ವಿ
ದಿಮ್ಮಾಗ್	-	ಧಿಮಾಕು
ಫುತರ	-	ಪಿತೂರಿ
ಬುರ್ಜಿ	-	ಬುರ್ಜು
ಬಾಬ್	-	ಬಾಬತ್ತು
ಷರಾಫ್	-	ಸರಾಫ್
ಹುಜ್ಜಾಂ	-	ಹಜಾಮ
ಹಖೀಕತ್	-	ಹಕೀಕತ

ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್‌ನಿಂದ -

ಮೇಜ್	-	ಮೇಜು
ತಂಬಾಕ್	-	ತಂಬಾಕು
ಅನಾನಸ್	-	ಅನಾನಸ್ಸು

ಹಾಗೆಯೇ ಅಲ್ಮಾರು, ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಚೊಂಬು, ಬಟಾಣಿ, ಚಾ, ಚಾವಿ, ಇಸ್ತ್ರಿ, ಮೇಸ್ತ್ರಿ, ಪಾಟಿ, ಪಿಸ್ತೂಲು, ರಸೀದಿ, ಸಾಬಾಣ, ಸ್ಪಂಜು, ವರಾಂಡ, ಕಂದೀಲು, ಲಾಟೀನು, ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳು ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ.

ಉರ್ದುವಿನಿಂದ -

ಕಿಮ್ಮತ್	ಕಿಮ್ಮತ್ತು
ತಾರೀಖ್	ತಾರೀಕು
ತಾಲ್ಲೂಕ್	ತಾಲೂಕು

ಅಮೀರ್, ಅಹವಾಲು, ಇರಾದೆ, ಇಲಾಖೆ, ಇಲಾಜ್, ಕಬೂಲ್, ಕಿಮ್ಮತ್ತು, ಖಿಲ್ಲೆ, ಕೈದಿ, ಕೋಮು, ಖಾಲಿ, ಜವಾಬ್, ಜಮಾ, ಖರ್ಚು, ಸವಾಲ್, ಜಾಮೀನು, ಜಿಲ್ಲಾ, ತಕಾವಿ, ತಪಶೀಲು, ತಹಶೀಲ್ದಾರ, ತುರಾಯಿ, ದರ್ಜೆ, ದವೆ, ದವಲತ್ತು, ಪರಾರಿ, ಪಾಟೀಸವಾಲು, ಉಸ್ತಾದ್, ಪಸಲು, ಪೌಯಿದೆ, ಬಂದೂಕ,

ಬಾಕಿ, ಬುರ್ಕಾ, ಮಜಲು, ಮಂಜೂರ, ಮುನ್ನಾ, ಮಸಲತ್ತು, ಮಹಜರು, ಮಾಜಿ, ಮಾಮೂಲು, ಮಾಲಿ, ಮುಕ್ಕಾಂ, ಮುಕದ್ದಮೆ, ರಕಂ, ರದ್ದು, ಲುಕ್ಸಾನು, ವಕೀಲ್, ವಕಾಲತ್ತು, ರಾಜೀನಾಮೆ, ರಿವಾಜು, ರಿಯಾಯ್ತಿ, ರುಜು, ವಾಯ್ದೆ, ಶುರು, ಶರಾ, ಶಾಮೀಲು, ಷರತ್ತು, ಸಹಿ, ಸಬೂಬು, ಸನ್ನದ್ದು, ಸಾಬೀತು, ಹಕ್ಕು, ಹವಾ, ಹಾಸಲ್, ಹಿಕಮತು, ತನಿಖೆ, ಹಿಸ್ಸೆ, ರಕಮು ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳು ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಿಂದ –

ಬಸ್	-	ಬಸ್ಸು
ಸ್ಕೂಲ್	-	ಸ್ಕೂಲು
ಕಾಲೇಜ್	-	ಕಾಲೇಜು
ಪೆನ್	-	ಪೆನ್ನು
ಲೈಟ್	-	ಲೈಟು
ಬುಕ್	-	ಬುಕ್ಕು
ಫ್ಯಾನ್	-	ಫ್ಯಾನು

ಹೀಗೆ ನೂರಾರು ಶಬ್ದಗಳು ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ.

5. ಭಾಷಾಂತರ ಸ್ವೀಕರಣೆ (Loan Translation)

ಪರಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷಿಕ ರೂಪವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ಶಬ್ದ ನಿರ್ಮಿಸುವುದನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಸ್ವೀಕರಣೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಿಂದ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಉದಾ :

Water Falls	ಜಲಪಾತ
Television	ದೂರದರ್ಶನ
Tele Communication	ದೂರ ಸಂಪರ್ಕ
Multi National	ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ
Majority	ಬಹುಮತ
United Nation Organization	ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಘ
Leave Letter	ರಜಾ ಚೀಟಿ
Bore Well	ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ
Superman	ಅತಿಮಾನವ
Tooth Powder	ಹಲ್ಲು ಪುಡಿ
Foreward	ಮುನ್ನುಡಿ
Short Story	ಸಣ್ಣ ಕತೆ

Cold War	ಶೀತಲ ಯುದ್ಧ
X-ray	ಕ್ಷ-ಕಿರಣ
Rock Oil	ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆ
Hand Bag	ಕೈ ಚೀಲ

6. ಸ್ಥಾನಾಂತರ ಸ್ವೀಕರಣೆ (Loan Shift)

ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನೋ, ವಿಚಾರವನ್ನೋ, ವಿಷಯವನ್ನೋ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಈ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ರೂಪಗಳಿಂದಲೇ ಶಬ್ದ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಪರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾನಾಂತರ ಸ್ವೀಕರಣ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಾಂತರ ಸ್ವೀಕರಣವೂ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆದಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ areoplane, book-post, satallite, missile ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಗಳು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿಮಾನ, ತೆರೆದ- ಅಂಚೆ, ಉಪಗ್ರಹ, ಕ್ಷಿಪಣಿ ಇವು ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಥಾನಾಂತರ ಸ್ವೀಕರಣಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

7. ಮಿಶ್ರ ಸ್ವೀಕರಣೆ (Loan Blend)

ಒಂದು ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಪ್ರದಾತೃ ಭಾಷೆಯ ಒಂದು ಘಟಕ ಹಾಗೂ ಗೃಹೀತೃ ಭಾಷೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಘಟಕ ಸೇರಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅದು ಮಿಶ್ರ ಸ್ವೀಕರಣೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಉದಾ :
ಅಣುಬಾಂಬ್
ಜಲಜನಕ ಬಾಂಬು
ಗುಲಾಮತನ
ಲಾರಿ ನೀರು ಇತ್ಯಾದಿ

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಣು, ಜಲಜನಕ, ನೀರು ಹಾಗೂ - ತನ ತದ್ಧಿತ ಪ್ರತ್ಯಯ ಇವುಗಳು ಕನ್ನಡ ರೂಪಗಳಾದರೆ, ಬಾಂಬ್, ಗುಲಾಮ ಹಾಗೂ ಲಾರಿ ಪರಭಾಷಾ ರೂಪಗಳು, ಹಾಗಾಗಿ ಇವು ಮಿಶ್ರ ಸ್ವೀಕರಣಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳು.

8. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವೀಕರಣೆ (Cultural Borrowing)

ಸಂಸ್ಕೃತಿವಾಹಕವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಭಾಷಿಕ ರೂಪಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಸಲ ಆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅರ್ಥದೊಂದಿಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವೀಕರಣ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ಮೆಹಂದಿ ಶಬ್ದ ಹಾಗೂ ಮೆಹಂದಿ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಈ ಮೊದಲು ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದು ಈಗ ಕನ್ನಡ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಇತರ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತಿರುವೆವು. ಹಾಗೆಯೇ ರಾಖಿ ಕಟ್ಟುವ

ಸಂಪ್ರದಾಯ ಕೂಡ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಜನತೆಯಿಂದ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಬ್ದಗಳು ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಯ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮೆಹಂದಿ ರಾಖಿಗಳಂಥ ಶಬ್ದಗಳೊಡನೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳು ಗೃಹೀತೃ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವೀಕರಣ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದ 'ಪಾರ್ಟಿ' ತನ್ನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅರ್ಥದ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಕೊಂಡೇ ಅನೇಕ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಫ್ಯಾಶನ್, ಫ್ಯೂಶನ್, ಬ್ಯೂಟಿಪಾರ್ಲರ್ ಮುಂತಾದ ಪದಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಹೀಗೆ ಸ್ವೀಕರಣ ಅನೇಕ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಕನ್ನಡದ ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರ ಹೆಚ್ಚಿದೆ.

ಆ. ಅಪ್ರಧಾನ ತಂತ್ರಗಳು (Minor Mechanisms)

ಪ್ರಧಾನ ತಂತ್ರಗಳ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಅನೇಕ ಅಪ್ರಧಾನ ತಂತ್ರಗಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಎಸಗುತ್ತ ಭಾಷಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅವು ಇಂತಿವೆ.

1. ಶಬ್ದ ಸಾಹಚರ್ಯ (Contamination)

ಒಂದು ಶಬ್ದದ ಸತತ ಸಾಹಚರ್ಯಯಿಂದಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಶಬ್ದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು ದೂಷಣೆ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ - ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಿಲ್-ನಿಂತನು -ನಿಂತು ಎಂಬ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕೂಡು-ಕೂತನು-ಕುಳಿತನು ಎಂಬ ರೂಪಗಳು ಇವೆ. ನಿಂತು ಶಬ್ದದ ಸಾಹಚರ್ಯಯಿಂದಾಗಿ 'ಕುಂತನು' ಎಂಬ ರೂಪವು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಹಾಗಯೇ ನಾನ್-ನಾನು(ಅವಧಾರಣೆ) ಅದರಂತೆ ನೀನ್-ನೀಯುಂ ಇದ್ದುದು 'ನೀನುಂ' ಆಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ : ಉಗುರು ಬೆಚ್ಚಗೆ, ಇದರ ಮೂಲ ರೂಪ ಅ-ಗುರು ಬೆಚ್ಚಗೆ, ಅ-ಗುರು ಎಂದರೆ ಬಹಳವಲ್ಲದ ಆದ್ದರಿಂದ ಅಗರು ಬೆಚ್ಚಗೆ ಅಂದರೆ ಬಹಳ ಬೆಚ್ಚಗಲ್ಲದ ಎಂದರ್ಥ. ಗುರುಶಬ್ದದ ಸತತ ಸಾಹಚರ್ಯಯಿಂದಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿನ 'ಉ' ಸ್ವರದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ 'ಅ'ಸ್ವರವು 'ಉ' ಆಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟು 'ಉಗುರು ಬೆಚ್ಚಗೆ' ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.

2. ಸಾದೃಶ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ (Analogical Creation)

ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಇರುವ ರೂಪಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಂಥದೇ ಹೊಸ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವುದ ಸಾದೃಶ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಗು-ನಕ್ಕನು ರೂಪದಂತೆ ಸಿಗು-ಸಿಕ್ಕನು ರೂಪ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಾಡಿದನು, ಬರೆದನು, ಓದಿದನು ಇಂಥ ರೂಪಗಳಂತೆ ಸಿಕ್ಕಿದನು ರೂಪ

ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ಹೀಗೆ ಒಂದು ರೂಪದ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದು ರೂಪ ಸಿದ್ಧಿಸುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಸಾದೃಶ್ಯಸೃಷ್ಟಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳೊಡನೆ ಬಂದು ಪ್ರೇರಕ ರೂಪ ನೀಡುವ ತದ್ಧಿತ ಪ್ರತ್ಯಯ 'ಇಸು' ಈಗೀಗ ನಾಮರೂಪಗಳೊಡನೆ ಸೇರಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಸಾದೃಶ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ :

ಬರೆ	-	ಬರೆಸು
ಓಡು	-	ಓಡಿಸು
ತಿನ್ನು	-	ತಿನ್ನಿಸು
ಮರೆ	-	ಮರೆಸು
ಫೋನು	-	ಫೋನಿಸು
ಕವನ	-	ಕವನಿಸು
ಸಂಪರ್ಕ	-	ಸಂಪರ್ಕಿಸು ಇತ್ಯಾದಿ

ಅಲರಿಚದಂತೆ ಬೆಲರಿಚ ಶಬ್ದ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಬಗೆ ಕೂಡ ಸಾದೃಶ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆ.

3. ಅಧಿವಿಶ್ಲೇಷಣೆ (Mela Analyisis)

ಶಬ್ದ ಸಾಹಚರ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದರಂತೆ ಮತ್ತೊಂದು ಶಬ್ದದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾದರೆ ಅಧಿವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸರೂಪವೇ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪುರುಷ ಸರಸ್ವತಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಬಗೆಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಇದು ಪಂಡಿತನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆಯಾದರೂ ಸ್ತ್ರೀ ಸೂಚಕ (ಸರಸ್ವತಿ) ರೂಪ ಇದಕ್ಕೆ ಬಳಕೆಯಾಗುವುದು ಸರಿಯೇ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಳುತ್ತದೆ. ಸರಸ್ವತಿ ವಿದ್ಯಾಧಿದೇವತೆ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು, ಪ್ರಖಾಂಡ ಪಂಡಿತನನ್ನು ಪುರುಷ ಸರಸ್ವತಿ ಎಂದು ಗುರುತಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಶಬ್ದ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

4. ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಪರಿವರ್ತನೆ (Free Variation)

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಆಗುವ ತಪ್ಪು ಉಚ್ಚಾರಣೆಯೇ ಬೇರೊಂದು ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿ ಒಮ್ಮೆ ಉಚ್ಚಾರಣೆಗೊಂಡಂತೆಯೇ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಉಚ್ಚಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎನ್ನಲಾಗದು. ಏಕೆಂದರೆ ಮಾನವನು ಯಂತ್ರವಲ್ಲ. ಒಂದು ಧ್ವನಿಯ ಉಚ್ಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದರೂ ಅದನ್ನು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಧ್ವನಿ ಮತ್ತೊಂದಾಗಿ ಬದಲಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ಈ ಎರಡು ಧ್ವನಿಗಳಿಗೆ ಆಗದಿರುವುದು ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಪರಿವರ್ತನೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಣ್, ಳ್, ಲ್, ಳ್, ನ್, ರ್ ಮುಂತಾಗಿ ಬದಲಾಗುವುದನ್ನು ಹಾಗೂ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಮೊಣಕಾಲು	-	ಮೊಳಕಾಲು
ಮಣಕ್ಕೆ	-	ಮೊಳಕ್ಕೆ
ಗಿಳಿ	-	ಗಿಣಿ
ಲಿಂಬೆ	-	ನಿಂಬೆ
ಚುನಮರಿ	-	ಚುರಮರಿ
ಕನಸು	-	ಕಣಸು
ಅಲುಗಾಡು	-	ಅಳುಗಾಡು ಇತ್ಯಾದಿ.

5. ಸಾದೃಶಾಕ್ಷರ ಲೋಪ (Hapology)

ಒಂದೇ ತೆರನಾಗಿರುವ ಎರಡು ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೋಪವಾಗುವುದು ಸಾದೃಶಾಕ್ಷರ ಲೋಪ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ವೀರರಾಜಪೇಟೆ- ವಿರಾಜಪೇಟೆ
ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ-ಸೋಮಾರಪೇಟೆ
ಬಸವಣ್ಣನವರು-ಬಸಣ್ಣವರು
ಶಿವಣ್ಣನವರು-ಶಿವಣ್ಣಾರು ಇತ್ಯಾದಿ.

6. ವರ್ಣಪಲ್ಲಟ (Metathesis)

ಉಚ್ಚಾರದಲ್ಲಿಯ ತಪ್ಪಿನಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಗಳು ಹಿಂದು ಮುಂದಾಗಿ ಉಚ್ಚಾರಗೊಳ್ಳವುದು ವರ್ಣಪಲ್ಲಟ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ:

ಅಪ್ಪುದು	-ಅಹುದು	-ಹವುದು
ಅಹೆಗೆ	-ಹಅಗೆ	-ಹಾಗೆ
ಇಹಗೆ	-ಹೆಇಗೆ	
ಎಹಗೆ	-ಹೆಎಗೆ	
ಕಾಗದ	-ಕಾದಗ	
ಫಳಾರ	-ಫರಾಳ	
ಅಸಗ	-ಅಗಸ	
ಅರಲ್	-ಅಲರ್	
ಮರಲ್	-ಮಲರ್	
ಅಳುಗಾಡು	-ಅಗಳಾಡು	
ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು	-ಹೊಚ್ಚೆ	
ಉಪರಾಟ	-ಉರಪಾಟ	
ತಿಪರಾಟ	-ತಿರಪಾಟ	ಇತ್ಯಾದಿ

7. ಸಮರೂಪಧಾರಣೆ (Assimilation)

ಒಂದು ಧ್ವನಿ ತನ್ನ ಹತ್ತಿರದ ಧ್ವನಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಆದರಂತೆಯೇ ಉಚ್ಚಾರಗೊಳ್ಳುವುದು ಸಮರೂಪಧಾರಣೆ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆ :

ಕಳ್ತೆ-ಕತ್ತೆ, ಎಳ್ತು - ಎತ್ತು, ಪುರ್ಗಿ - ಪುಗ್ಗಿ
ಪೊಳ್ತು - ಪೊತ್ತು, ಶರ್ಕರಾ - ಸಕ್ಕರೆ
ಗರ್ದೆ - ಗದ್ದೆ, ಬಿಳ್ದು - ಬಿದ್ದು, ವಿಸ್ತಾರ - ಬಿತ್ತರ.
ನಿದ್ರಾ - ನಿದ್ದೆ, ಅರ್ಕ - ಕ್ಕಿ, ಪಕ್ಷಿ - ಪಕ್ಕಿ
ದೃಷ್ಟಿ - ದಿಟ್ಟಿ, ಅಗ್ನಿ - ಅಗ್ಗಿ, ಕರ್ಪುರ - ಕಪ್ಪುರ
ಉರ್ಣ - ಉಣ್ಣೆ, ಎಳ್ತು - ಎತ್ತು, ಬೀಳ್ದು - ಬಿದ್ದು, ಇತ್ಯಾದಿ

8. ತಾಲವ್ಯೀಕರಣ (Palatalization)

ಇದು ಕೂಡ ಆಡುಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವಂತಹುದು. ಶಬ್ದಾರಂಭದಲ್ಲಿಯ ಕಂಠ್ಯ ಅಘೋಷವಾದ 'ಕ್' ತಾಲವ್ಯ ಅಘೋಷ 'ಚ್' ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುವ ರೀತಿಯ ತಾಲವ್ಯೀಕರಣ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ :	ಕೆದರು	-	ಚೆದರು
	ಕೆಲ್ಸ	-	ಚೆಲ್ಸ
	ಕೆಂಗುಲಾಬಿ	-	ಚೆಂಗುಲಾಬಿ
	ಕೆಂಗುಟ	-	ಚೆಂದುಟ

9. ಹ್ರಸ್ವೀಕರಣ (Shortening)

ದೀರ್ಘಸ್ವರ ಹ್ರಸ್ವಗೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಹ್ರಸ್ವೀಕರಣ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ :	ಲಕ್ಷ್ಮೀ	-	ಲಕ್ಷ್ಮಿ
	ಕಾವ್ಯ	-	ಕಬ್ಬ
	ನದೀ	-	ನದಿ
	ಗೋಷ್ಠಿ	-	ಗೊಟ್ಟಿ
	ಘಂಟಾ	-	ಗಂಟೆ
	ವಧೂ	-	ವಧು
	ಆಕಾಶ	-	ಆಗಸ
	ಸೂಚೀ	-	ಸೂಜಿ
	ಗೋಪಾಲ	-	ಗೋವಳ ಇತ್ಯಾದಿ.

10. ದ್ವಿರುಕ್ತಿ (Doubling)

ಒಂದೇ ಅರ್ಥದ ಎರಡು ಪದಗಳು ಕೂಡಿಬರುವುದನ್ನು ಆಡು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಲ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು ದ್ವಿರುಕ್ತಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ : (ಹಣ್ಣು + ಹಣ್ಣು + ಫಲ) = ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲ

ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ	ಹಳದಿ ಪೀತಾಂಬರ
ನಡುಮಧ್ಯ	ಸರಮಾಲೆ
ಬಂಧು ಬಳಗ	ಸಕುಟುಂಬ ಪರಿವಾರ
ನರಮಾನವ	ರೋಗರುಜಿ
ವಾಸ್ತವ ಸತ್ಯ	ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ
ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ	ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸು
ಸತ್ತ ಹೆಣ	ಗೇಟ್ ಬಾಗಿಲು
ರೌಂಡ್ ಗುಂಡು	ಕ್ಯಾಚ್ ಹಿಡಿ
ಭೋಲಾ ಭಾಲಾ	ದೇಖ್ ರೇಖ್ ಇತ್ಯಾದಿ.

11. ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಪದಗಳು (Eco - Words)

ಮೇಲೆ ಗಮನಿಸಿದ 'ದ್ವಿರುಕ್ತಿ'ಗಳಂತೆ ಕಂಡರೂ ಏಕಾರ್ಥದ ದ್ವಿರುಕ್ತಿಗಳಲ್ಲದ, ಪೂರ್ವಪದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಿದ್ದು, ಉತ್ತರ ಪದವು ಅರ್ಥ ಕಾಣದಿರುವ 'ಅವಳಿ ಪದಗಳು' ಕನ್ನಡದ ಆಡುಮಾತಿನಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು 'ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಪದಗಳು (Eco-words) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಮೂಲಪದದ ಶಬ್ದಾರಂಭದ ಧ್ವನಿ ಯಾವುದೇ ಇದ್ದರೂ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ರೂಪದ ಮೊದಲ ಅಕ್ಷರ 'ಗಿ' ಕಾರವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡುವುದು. ಉದಾ : ತಲೆ-ಗಿಲೆ, ಕಾಲು-ಗೀಲು, ನೆಲ-ಗಿಲ, ರೊಟ್ಟಿ-ಗಿಟ್ಟಿ, ಪಕ್ಷಿ-ಗಿಕ್ಷಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಎರಡನೆಯದು, 'ಗಿ' ಕಾರದೇಶವಿರದ ಪ್ರಾಸಬದ್ಧವಾಗಿರುವ, ಕೇಳಲು ಹಿತವೆನಿಸುವ ಶಬ್ದ. ಉದಾ : ಅಂಕು-ಡೊಂಕು, ಅಂಗಡಿ-ಮುಗ್ಗಟ್ಟು, ಅಂಟಗೆ-ಪಂಟಗೆ, ಅಂಬಲಿ-ತುಂಬೆ ಸೊಪ್ಪು, ಅವಳಿ-ಜವಳಿ, ಆಗು-ಚೇಗು, (ಬಸವಣ್ಣ, ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿ, ಕಾಡಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಮೊದಲಾದವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ) ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿ, ಒಡವೆ-ವಸ್ತ (ವಸ್ತ್ರ), ಕಾಗದ - ಪತ್ರ, ಕೆಲಸ - ಕಾರ್ಯ, ಕೆಲಸ-ಬೊಗಸೆ, ಬಟ್ಟೆ-ಬರೆ, ಲಮೆ-ಜಮೆ, ಸಾಲ-ಸೋಲ, ಸೊಪ್ಪು-ಸೆದೆ, ಹಾಳು-ಮೂಳು, ಹಿಗ್ಗಾ-ಮುಗ್ಗಾ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇಲ್ಲಿನ ಉತ್ತರಾರ್ಧ ಪದಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥ ಕೆಲವಕ್ಕುಂಟು, ಕೆಲವಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಆಡುನುಡಿಯಲ್ಲಿ ರೂಢಿಗತವಾಗಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಅಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿವೆ.

[illegible]

ಈ ಎಲ್ಲ ತಂತ್ರಗಳಿಂದಾಗಿ ಆದ ಬದಲಾವಣೆ ಭಾಷೆಯ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಅರ್ಥದವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲನವಾಗುವುದು ಸಹಜವೇ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆಗಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ, ಧ್ವನಿ, ಶಬ್ದ, ವಾಕ್ಯ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥದ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

12. ಶಬ್ದಾರ್ಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸ (Semantic Changes)

ಒಂದು ಭಾಷಾ ಶಬ್ದವನ್ನು ಬೇರೊಂದು ಭಾಷೆ ಎರವಲು ಪಡೆದಾಗ, ಮೂಲ ಭಾಷೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೊಂದು ಅರ್ಥವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಹಜ. ಶಬ್ದಾರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವು (Semassiology) ಈ ಸಹಜ ಗುಣವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ತಾರಾಪುರೆವಾಲಾರವರು ತಮ್ಮ Elements of Science of Language ಕೃತಿಯ Semantics or Science of meaning ಎಂಬ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಸುದೀರ್ಘ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

The Science of meaning or Semantics is a comparatively recent development of linguistics, when words are borrowed bodily from one language into another we get a change of meaning in most cases. the Significance in the original language is bound to undergo some change in the new environment in which the word finds itself [1].

eg. :

English :	Waist-coat - Vaskut ladies Blouse in Gujarati
Sanskrit :	Gruham = House or Home - Room in Bengali
Sanskrit :	Raga = Love - Gaga = Anger in Bengali and Marati.
Sanskrit :	Sindu - Hindu in all Indian Language.
Sanskrit :	Mruga = Animal - Murga or Murgi = she-cock in Indian Languages. ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ

ಇದೇ ರೀತಿ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ನೋಡಿ.[2]

ಯಜಮಾನ : ಯಜಮಾನರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮ ಯಜಮಾನರ ಹೆಸರೇನು ? ಎಂದಾಗೆಲ್ಲ ಶಬ್ದ 'ಒಡೆಯ', 'ಗಂಡ' ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮೂಲತಃ ಇದರ ಅರ್ಥ, ಯಜನ -

೧. O.P.- Cit. Taraporewala (1962), P. 81-93
೨. ಗೌರೀಶ್ ಕಾಯ್ಕಿಣಿಯವರ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ.

ಯಜ್ಞ ಮಾಡುವವ- ಎಂದು. ಯಜ್ಞಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಹೋಮ-ಹವನ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಮನೆಯ ಹಿರಿಯನದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಮನೆಯೊಡೆಯ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ 'ಯಜಮಾನ'ನೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಪುಸ್ತಕ : 'ಪುಸ್ತ' ಅಂದರೆ ಮಣ್ಣಿನ ಇಟ್ಟಿಗೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಸಿ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕೊರೆದು ಅದನ್ನು ಸುಟ್ಟು (ಭಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ) ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂಥ ಪ್ರಾಚೀನ 'ಪುಸ್ತಕ'ಗಳು ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿವೆ.

ಗ್ರಂಥ : ಗೃಥ್ = ಪೋಣಿಸು. ತಾಡೋಲೆ, ಭೂರ್ಜಪತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಬರೆಯ ತೊಡಗಿದಾಗ ಆ 'ಎಲೆ' (ಪತ್ರ)ಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪೋಣಿಸಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ 'ಗ್ರಂಥ' ವಾಯಿತು.

ಲಿಪಿ : 'ಪುಸ್ತ' (ಇಟ್ಟಿಗೆಯ) ಮೇಲೆ ಬರೆಯುವ ಮುಂಚೆ ಅದಕ್ಕೆ 'ಲೇಪ' ಹಚ್ಚಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರ ಕೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಿಂದ 'ಲಿ' ಶಬ್ದ ಬಂದಿತು.

ಲೇಖ : 'ಲಿಖ' ಅಂದರೆ ಮೂಲತಃ ಮೂಳೆಯಿಂದ ಕೊರೆ. ತಾಡೋಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇಂಥ ಟಂಕದಿಂದ ಕೊರೆದು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ಲೇಖ.

ಇ. ಅರ್ಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳು :

ಅರ್ಥದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಶಬ್ದಗಳು ಹೀನಾರ್ಥ ಪಡೆದಿದ್ದರೆ, ಮಗದೊಮ್ಮೆ ಅರ್ಥದ ಮೌಲ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅರ್ಥಾಂತರವಾದದ್ದೂ ಉಂಟು. ಇದನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಐದು ತೆರನಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

(i) ಅರ್ಥ ವಿಸ್ತಾರ(Expansion)
(ii) ಅರ್ಥ ಸಂಕೋಚ(Contraction)
(iii) ಹೀನಾರ್ಥ ಪ್ರಾಪ್ತಿ(Degeneration)
(iv) ಉತ್ತಮಾರ್ಥ ಪ್ರಾಪ್ತಿ(Elevation)
(v) ಅರ್ಥಾಂತರ(Trasference)

(i) ಅರ್ಥ ವಿಸ್ತಾರ (Expansion)

ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾಲ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ವಿಸ್ತಾರ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳು: ಓಲೆ,ಎಣ್ಣೆ, ಸಮಾಚಾರ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಓಲೆ:ಮೊದಲು ಓಲೆಗರಿಯನ್ನು ಕಿವಿಯ ಆಭರಣವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು ತದನಂತರ ಬೆಂಡಿನಿಂದ

ಮಾಡಿದ ಓಲೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿತೊಡಗಿದರು. ಇವು ಬೆಂಡೋಲೆ ಎನಿಸಿಕೊಂಡವು. ಕ್ರಮೇಣ ಚಿನ್ನದಿಂದ, ಮುತ್ತಿನಿಂದ, ವಜ್ರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕಿವಿಯ ಆಭರಣಗಳು ಬಂದರೂ ಈ ಮೊದಲಿನ ಓಲೆ ಅವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬಂದು ಚಿನ್ನದೋಲೆ,ಮುತ್ತಿನೋಲೆ ವಜ್ರದ ಬೆಂಡೋಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಓಲ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡಿವೆ.

ಸಮಾಚಾರ:ಸಮ್ಯಕ್ ಹಾಗೂ ಆಚಾರ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲ ರೂಪಗಳಿಗಿರುವ ಇದು ಮೊದಲು ಒಳ್ಳೆಯ ಆಚಾರ ಒಳ್ಳೆಯ ಸುದ್ದಿ ಎಂಬರ್ಥ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಯಾವುದೇ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಇಂದು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

(ii) ಅರ್ಥ ಸಂಕೋಚ (Contraction)

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾಲಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಸಂಕೋಚನಗೊಳ್ಳಬಹುದು ಉದಾ:ಸೀರೆ, ಒಡವೆ, ಟೀಕೆ, ಸಂಸ್ಥೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸೀರೆ: ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಎಂಬರ್ಥ ಹೊಂದಿದ ಚೀರಾ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದದಿಂದ, ಅದರ ತದ್ಭವ ರೂಪ ಸೀರೆ ನಿಷ್ಪನ್ನಗೊಂಡಿದೆ. ಈಗ ಹೆಂಗಸರು ಉಡುವ 5 ರಿಂದ 9 ಮೀಟರ್ ಉದ್ದದ ಉಡುಗೆ ಎಂಬರ್ಥ ಪಡೆದಿದೆ. ಹೀಗೆ ವಿಶಾಲಾರ್ಥದಿಂದ ಸಂಕುಚಿತ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಅದು ತಿರುಗಿದೆ.

ಜಂಗಮ: ಮೂಲದಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅಲೆದಾಡುವ ಎಂಬರ್ಥದ ರೂಪ ಈಗ ಒಂದು ಜಾತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಕುರುಬ: ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ವಾಸಿ ಎಂಬ ವಿಶಾಲಾರ್ಥದ ರೂಪ ಈಗ ಕುರಿಕಾಯುವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ.

(iii) ಹೀನಾರ್ಥ ಪ್ರಾಪ್ತಿ (Degeneration)

ಶಬ್ದ ಮೊದಲಿರುವ ಅರ್ಥಮೌಲ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹೀನಾರ್ಥ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.ಉದಾ:ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, ಅವಸ್ಥೆ, ತಿಥಿ, ಶಿಕ್ಷೆ, ಕೂಳು, ತಂಗಳು, ಟೀಕೆ, ಅಗ್ಗ ಇತ್ಯಾದಿ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇಂದು ತನ್ನ ಪವಿತ್ರಾರ್ಥವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕೆಟ್ಟ ರಾಜಕೀಯ ಎಂಬ ಹೀನಾರ್ಥ ಪಡೆದಿದೆ.'Villain'ಶಬ್ದ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗೆ ಬಂದದ್ದು, ದುಷ್ಟ, ದುರುಳ, ನೀಚ ಎಂಬೆಲ್ಲ ಹೀನಾರ್ಥಗಳುಳ್ಳ ಈ ಪದದ ಮೂಲಾರ್ಥ ಹೊಲದ ಕೆಲಸಗಾರ ಎಂದು. ಈ ಶ್ರೀಮಂತ ಜಮೀನ್ದಾರರ ಬಳಿ ಇದ್ದ ಈ ಹೊಲದ ಆಳುಗಳು ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗಾಗಿ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾವುದೇ ಕಳ್ಳತನ, ಮೋಸ ಆಗಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಈ

ಹೊಲದ ಆಳುಗಳದೇ ಕೈವಾಡವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಮಧ್ಯಕಾಲಿನ ಯುಗದ ಶ್ರೀಮಂತ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಇವರಿಗೆ 'Villain'ಎಂದು ಕೆಟ್ಟ ಅರ್ಥ ಬಳಸಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಈಗಿನ ಹೀನಾರ್ಥವೇ ರೂಢಿಗೆ ಬಂದಿತು.

ಅನೂಚಾನ : ಇದು ಶುದ್ಧ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದ ಅರ್ಥ, ವೇದ ವಿದ್ಯಾಪಾರಂಗತ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡದ ಆಧುನಿಕ ಪದಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಬಂದ ಪದ್ಧತಿ.

ಅಬ್ಬೇಪಾರಿ : ಇದು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಅವ್ಯಾಪಾರಿನ್ ಶಬ್ದದ ತದ್ಭವ. ಅರ್ಥ ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದವನು. ಈಗ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಥ ಗತಿಗೆಟ್ಟವನು!

ಅವಸ್ಥೆ: ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲ ಅವಸ್ಥಾದಿಂದ ಈ ಶಬ್ದ ನಿಷ್ಪನ್ನಾಗಿದೆ. ಆಗ ಸ್ಥಿತಿ ಎಂಬರ್ಥವನ್ನದು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಈಗ ಇರುವ ರೂಪ ಅವಸ್ಥೆ ಎಂಬುದು ಹೀನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ತಿಥಿ: ಈ ಶಬ್ದ ಕೂಡ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮೂಲದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಮೊದಲು ಪಂಚಾಗದ ರೀತ್ಯಾ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ದಿನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಈಗ ಆ ಅರ್ಥ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಇದು ಸತ್ತವರ ಶ್ರಾದ್ಧದ ದಿನ ಸೂಚಿಸುವ ಶಬ್ದವಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷೆ : ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲದ ಶಿಕ್ಷಾದಿಂದ ಈ ರೂಪ ನಿಷ್ಪನ್ನಗೊಂಡಿದೆ. ಮೂಲದಲ್ಲಿಯ ಅರ್ಥ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂಬುದಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಕ್ಷೆ ಎಂಬುದು ದಂಡನೆಯ ಅರ್ಥ ಹೊಂದಿದೆ.

ಕೂಳು: ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಅನ್ನ, ಆಹಾರ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಕೂಳು ಎಂದರೆ ನಿಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಅರ್ಥ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಸತ್ತವರ ಮನೆಯ ಊಟವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಟೀಕೆ: ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಟೀಕಾದ ಅರ್ಥ ವಿಮರ್ಶೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅರ್ಥಮೌಲ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಟೀಕೆ ಇಂದು ವ್ಯಂಗ್ಯ ಪೂರಿತ ವಿಮರ್ಶೆಯಾಗಿದೆ.

ಅಗ್ಗ: ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲದ ಅರ್ಘ್ಯದಿಂದ ಇದು ನಿಷ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ಅರ್ಘ್ಯ ಎಂದರೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಇದಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕನಿಷ್ಟ ಎಂಬರ್ಥ ಈ ಶಬ್ದಕ್ಕೀಗ ಬಂದಿದೆ.

(iv) ಉತ್ತಮಾರ್ಥ ಪ್ರಾಪ್ತಿ (Elevation)

ಒಂದು ಶಬ್ದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಪಡೆದುಕ್ಕಿಂತ ಒಳ್ಳೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಕೂಡಾ ಭಾಷಾಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಉದಾ:ಸಭಿಕ, ಸಭ್ಯ, 'Villa'ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಈಗ ಗೌರಸ್ಥ ನಿವಾಸ ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಪಡೆದಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಶಬ್ದದ ಮೂಲಾರ್ಥ ಹೊಲದ ಕೆಲಸಗಾರ ಅಥವಾ ಆಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹೊಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಗುಡಿಸಲು! ಅದು ಈಗ ಮೋಹನ್ ವಿಲ್ಲಾ, ರಾಜ ವಿಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಗೌರವದ ಅರ್ಥ ಪಡೆದಿದೆ.

ಇದರ ಮೂಲಾರ್ಥ ಹೊಲ ಎಂದು. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ 'Minister' ಶಬ್ದ ಮೂಲಾರ್ಥ ಮನೆಯ ಸೇವಕ ಇಂದು ನಾಡಾಳುವ ಸಚಿವ ಎಂದು.

ಸಭಿಕ: ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಜೂಜುಗಾರ ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಹೊಂದಿದ ರೂಪ ಈಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವವ ಎಂದಾಗಿ ಉತ್ತಮಾರ್ಥ ಪಡೆದಿದೆ.

ಸಭ್ಯ: ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಂಬರ್ಥ ಹೊಂದಿದ ರೂಪ ಈಗ ಮರ್ಯಾದಸ್ಥ ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಪಡೆದಿದೆ. ಉತ್ತಮಾರ್ಥ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.

(v) ಅರ್ಥಾಂತರ (Trasference)

ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಿನ್ನತೆ ತೋರುವುದು ಅರ್ಥಾಂತರ ವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ಸಂಭ್ರಮ, ದಾಹ, ವಿಪರೀತ, ಪೆದ್ದ, ಅಗ್ಗ, ನಿಜ, ಸಂತೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಅವಸರ: ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮೂಲಾರ್ಥ ಸಮಯ ಸಂದರ್ಭ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಸಂಭ್ರಮ: ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲರೂಪದಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲ ಎಂಬರ್ಥ ಹೊಂದಿದ ರೂಪ ಈಗ ಸಡಗರ ಎಂಬರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

Curriculum: ಇದು ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಯ Curricule ಎಂಬುದರಿಂದ ಬಂದದ್ದು, ಅರ್ಥ ರಥ Chariot ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದು ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ರಮ ಅಥವಾ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ದಾಹ: ಮೂಲರೂಪ ಸಂಸ್ಕೃತ ರೂಪ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಆಗ ಉರಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ದಾಹ ಎಂದರೆ ಬಾಯಾರಿಕೆ.

ವಿಪರೀತ: ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಎಂದರೆ ವಿರುದ್ಧ ತಲೆಕೆಳಗು ಎಂದು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಕನ್ನಡ ರೂಪದ ಅರ್ಥ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು.

ಪೆದ್ದ: ಇದು ತೆಲುಗು ಮೂಲದಿಂದ ಬಂದ ರೂಪ. ಮೂಲ ಅರ್ಥ ಜಾಣ ಎಂದಿತ್ತು ಈಗ ಪೆದ್ದ ಎಂದರೆ ದಡ್ಡ.

ನಿಜ: ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ತನ್ನ ಎಂದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈಗ ಪಡೆದ ಅರ್ಥ ಸತ್ಯ ಎಂದು.

ಖಿಲಾಡಿ: ಮೂಲ ಪರ್ಷಿಯನ್, ಅರ್ಥ ಕ್ರೀಡಾಪಟು, ಇದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಖದೀಮ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಈ ಮೂಲಕ ಅದು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ಸುಮಾರು 5670 ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಶತ 80 ರಷ್ಟು ಭಾಷೆಗಳು ಬರುವ ನೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಮೈಕೇಲ್ ಕ್ರಾಸ್ ಭವಿಷ್ಯ ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕಂತೂ ಈ ದುರ್ಗತಿ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ 5670 ರಷ್ಟು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 5500 ರಷ್ಟು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರತಿಶತ 4 ರಷ್ಟು ಜನ ಮಾತ್ರ ಆಡುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಶತ 96 ರಷ್ಟು ಜನ ಆಡುತ್ತಾರೆ. ಸಂಖ್ಯಾ ಬಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ 72ನೇ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಒಂದು ಭಾಷೆ ಜನಭಾಷೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅಳಿವಿಲ್ಲ. ಜನರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನರ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಭಿನ್ನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅದು ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ವಾಸ್ತವ.

■

ಅಧ್ಯಾಯ–5

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಬಂಧ

ಅಧ್ಯಾಯ-5

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಬಂಧ

ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆಂದ್ರಪ್ರದೇಶ, ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ತಮಿಳುನಾಡು, ಕೇರಳ, ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಗೋವಾಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಮರಾಠಿ, ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು, ಮಲೆಯಾಳಂ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಮರಾಠಿ, ಉರ್ದು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಭಾಷಿಗರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಅನುಭವಕ್ಕೊಳಗಾದುದರಿಂದ ಆ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕವು ಸಹಜವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ, ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಒದಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸೋದರ ಭಾಷೆಗಳಾದ ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ತುಳು, ಕೊಡಗು ಮುಂತಾದವುಗಳೊಡನೆ ಏಳು ಬೀಳುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ, ತನ್ನದೇ ಆದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅರಿಯುವಾಗ, ಕನ್ನಡ ರಚನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವಾಗ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಪಡೆದಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

1. ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕತಕ್ಕೆ ಇರುವ ಸಾಮ್ಯತೆ ಅಪಾರವಾದುದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಹದಿನೆಂಟನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೂ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತ ಜನ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವೆರಡರ ನಡುವಿನ ಈ ಸಾಮ್ಯತೆ ಸ್ವೀಕರಣದಿಂದ ಆದದ್ದೇ ಹೊರತು ಮತ್ತಾವುದರಿಂದಲ್ಲ. ಈ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂದವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತನೊಬ್ಬ 'ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದೆಂದರೆ ಮೊಣಚು ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ರತ್ನವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದೆ' ಎಂಬ ಉದ್ಗಾರವೆತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅದೇನೆ ಇರಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿ ರಾಚನಿಕವಾಗಿರುವ ಸಾಮ್ಯ, ವೈಷಮ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಧ್ವನಿ-ಧ್ವನಿಮಾ ಹಂತ :

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವ ಋ, ೠ, ಇ, ಇೂ, ಶ್, ಷ್‌ಗಳು ಅಚ್ಚ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಲ್, ಳ್‌ಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಮಾಗಳು. ಅಂದರೆ ಅವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಬ್ದ ನಿರ್ಮಾಣದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆ :

ಬಲೆ-ಬಳೆ, ಎಲೆ-ಎಳೆ, ಕಲೆ-ಕಳೆ, ಇಲಿ-ಇಳಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಲ್ಳ್ ಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಇವೆರಡೂ ಅಭೇದ ರೂಪಗಳು. ಉದಾ: ಕಮಲ- ಕಮಳ, ಧವಲ-ಧವಳ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎ.ಏ.ಒ.ಓ ಸ್ವರಗಳಿವೆ. ಅವು ಧ್ವನಿಮಾಗಳೂ ಹೌದು. ಆದರೆ ಶಬ್ದ ನಿರ್ಮಾಣದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಈ ನಾಲ್ಕು ಸ್ವರಗಳಿಗೂ ಇದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೆಡು-ಕೇಡು, ಒಲೆ-ಓಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಆದರೆ ಅನೇಕ ಇಂಡೋ ಆರ್ಯನ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಏ ದೀರ್ಘ ಸ್ವರ ಹಾಗೂ ಓ ದೀರ್ಘ ಸ್ವರಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ಇವುಗಳ ಹ್ರಸ್ವ ಪ್ರಭೇದಗಳಾದ ಎ, ಒ ಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತದಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಂಜನ ಗುಚ್ಛ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಶಬ್ದಾದಿಯ ವ್ಯಂಜನ ಗುಚ್ಛಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಶಬ್ದದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಘೋಷ ಸ್ಪರ್ಶ ವ್ಯಂಜನಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ಕಡಿಮೆ. ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಹಾಗಲ್ಲ.

ಇತರ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಾಪ್ರಾಣ ಧ್ವನಿಗಳಿಲ್ಲ, ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಎರವಲು ಪಡೆದ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಪ್ರಾಣ ಧ್ವನಿಗಳಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅಚ್ಚ ಕನ್ನಡದ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಂಶದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಧ್ವನಿಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಿವೆಯಾದರೂ ಇವು ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿನ ನ್ಯೂನ್ಯತೆಯಿಂದಾಗಿ ಆದಂತಹವು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಉದಾ: ಬತ್ತ-ಭತ್ತ, ಗೋದಿ-ಗೋಧಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಇಂಥದನ್ನು ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಉದಾ: ಒಂಬತ್ತು - ಒಂಭತ್ತು, ಎಂಬತ್ತು-ಎಂಭತ್ತು ಇತ್ಯಾದಿ. ಇದು ಕೇವಲ ತಪ್ಪು ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಅನುಕರಣ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವತೀವ್ರತೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಿ ಮಹಾಪ್ರಾಣ ಬಳಕೆಯಾಗುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ಧಿಡೀರನೆ, ಫಳಫಳನೆ, ಧಡಧಡ, ಥಟ್ಟನೇ, ಫಟಾರನೇ, ಝುಗಝುಗಿಸಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಂಶ ಭಾವತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸಾವಿರಾರು ಶಬ್ದಗಳು ಮಹಾಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಧ್ವನಿಗಳೊಡನೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸೇರಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಘನ, ಧನ, ಭೂಮಿ ಇವೆಲ್ಲ ಇಂದು ಕನ್ನಡದ ಶಬ್ದಗಳೇ. ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದ ಶಬ್ದಗಳೊಂದಿಗೆ ಇವು ಸಹಜವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿಯೇ ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಂಶಯುಕ್ತ ಧ್ವನಿಗಳು ಕನ್ನಡ ವರ್ಣಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಕನ್ನಡ ಜಾಯಾಮಾನಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಈ ಧ್ವನಿಗಳು

ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣಗಳಾಗಿಯೂ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ. ಉದಾ: ದುಃಖ - ದುಕ್ಕ, ಘಾಯ-ಗಾಯ, ಇಚ್ಛಾ-ಇಚ್ಛೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ -

1. ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಪಡೆಯದಿರಬಹುದು
2. ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೊಳಗಾಗಬಹುದು
3. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗಬಹುದು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ

1. ಸ್ತ್ರೀ, ಶ್ರೀ, ಭುವನ, ಭೂಮಿ ಇತ್ಯಾದಿ
2. ಮಾಲೆ, ಶಾಲೆ, ವಧೆ, ರಾಜ ಇತ್ಯಾದಿ
3. ಆಗಸ, ಹೊತ್ತಿಗೆ, ನಿದ್ದೆ

ವ್ಯಾಕರಣಕಾರರು ಮೊದಲಿನ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಸಮ ಸಂಸ್ಕೃತಗಳೆಂದು, ಮೂರನೆಯ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಅಪಭ್ರಂಶ, ತದ್ದಿತ ಎಂದು ಗುರಿತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ತದ್ಭವಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಎರಡು ಆಕೃತಿಮಾಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಬೃಹದಾಕೃತಿಮಾ ಆಗಿರಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ದೇವಲೋಕ, ಶಿವಾಲಯ, ಜಲಾಶಯ, ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ಇತ್ಯಾದಿ. ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಶಬ್ದಗಳು ಬಂದಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಧ್ವನಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಸೂಚಿಸಬಹುದು.

ಶಬ್ದಾಂತ್ಯದ ದೀರ್ಘ ಸ್ವರ ಹ್ರಸ್ವವಾಗುವುದು ಉದಾ: ನದೀ, ನದಿ, ವಧೂ,ವಧು.

ಶಬ್ದಾಂತ್ಯದ 'ಆ' ಕಾರ 'ಎ' ಕಾರವಾಗುವುದು. ಉದಾ. ಮಾಲಾ-ಮಾಲೆ, ಶಾಲಾ-ಶಾಲೆ, ಶಾಖಾ-ಶಾಖೆ ಇತ್ಯಾದಿ. ಶಬ್ದಾಂತ್ಯದ 'ಅ'ಕಾರ 'ಎ' ಅಥವಾ 'ಉ' ಆಗುವುದು. ಉದಾ. ವಧ-ವಧೆ, ಪ್ರಶ್ನಾ-ಪ್ರಶ್ನೆ, ರೂಪ-ರೂಪು, ಕೀಲ - ಕೀಲು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಶಬ್ದಾಂತ್ಯದ 'ಋ' ಕಾರ 'ಅರ್', 'ಅ' ಆಗುವುದು. ಉದಾ: ದಾತೃ-ದಾತಾರ, ನೇತೃ-ನೇತಾರ. ಶಬ್ದಾಂತ್ಯದ 'ನ್' ವ್ಯಂಜನ ಲೋಪವಾಗುವುದು. ಉದಾ: ರಾಜನ್-ರಾಜ, ಆತ್ಮನ್-ಆತ್ಮ. ಶಬ್ದಾಂತ್ಯದ ಸ್ವರ ಲೋಪವಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲವೆ 'ಉ' ಕಾರಾಂತ ವ್ಯಂಜನ ದ್ವಿತ್ವವಾಗುವುದು. ಉದಾ: ಜಗತ್-ಜಗತ್ತು, ಸಂಪತ್-ಸಂಪತ್ತು.

ಕೆಲವು ವ್ಯಂಜನಾಂತ್ಯ ಶಬ್ದಗಳು ಪುಲ್ಲಿಂಗ ಬಹುವಚನ ರೂಪದೊಡನೆ ಬಂದ ವಿಸರ್ಗವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಏಕವಚನವನ್ನು ಪಡೆಯುವವು. ಉದಾ. ವಿದ್ವಾನ್-ವಿದ್ವಾಂಸಃ - ವಿದ್ವಾಂಸ.

ತದ್ಭವಗಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ರಚನೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವವು. ವ್ಯಂಜನಗಳಲ್ಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಬಹುದು.

1. ಅಘೋಷ ವ್ಯಂಜನಗಳು ಘೋಷ ವ್ಯಂಜನಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾ. ಕಟಕ - ಕಡಗ, ವಸತಿ - ಬಸದಿ ಆಕಾಶ - ಆಗಸ
2. ಮಹಾಪ್ರಾಣಗಳು ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಉದಾ : ದುಃಖ - ದುಕ್ಕ, ಧೂಪ-ದೂಪ, ಕಥೆ-ಕತೆ
3. ವಿಜಾತಿ ವ್ಯಂಜನಗಳು ಸಜಾತಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾ. ಅರ್ಕ್ಕ - ಅಕ್ಕಿ, ದೃಷ್ಟಿ - ದಿಟ್ಟಿ, ಪಕ್ಷಿ-ಪಕ್ಕಿ.
4. ವಿಜಾತಿ ವ್ಯಂಜನ ಗುಚ್ಛಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದ ವ್ಯಂಜನ ಲೋಪವಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾ. ಸ್ಥಾನ-ತಾಣ, ದ್ವಿತಿಯ-ಬಿದಿಗೆ.
5. ವಿಜಾತಿ ವ್ಯಂಜನ ಗುಚ್ಛಗಳು ಬಿಡಿಗೊಳ್ಳವವು ಉದಾ. ಯತ್ನ-ಜತನ, ಪದ್ಮ-ಪದುಮ, ಪ್ರಾಯ-ಹರಣ.
6. ವಿಜಾತಿ ವ್ಯಂಜನ ಗುಚ್ಛಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿತಿಯ ವ್ಯಂಜನ ಲೋಪವಾಗುವುದು. ಉದಾ : ಜ್ಯೋತಿ-ಜೋತಿ, ಪತಿವೃತೆ-ಹದಿಬದೆ.
7. ಶಬ್ದದ ಮಧ್ಯದ ವರ್ಣ ಲೋಪಗೊಳ್ಳುವದು, ಉದಾ. ಮಹಿಮೆ - ಮೈಮೆ, ಸಾಹಸ-ಸಾಸ
8. ಧ್ವನಿ ಬದಲಾವಣೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಆಗುವವು.

ಚ್	-	ಸ್	c	-	s
ದ್	-	ಜ್/ವ್/ಯ್,	d	-	j/w/y
ಪ್	-	ಬ್/ಹ್,	p	-	b/h
ಬ್	-	ವ್	b	-	w

ಇವುಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ

ಚಂಪಕ -	ಸಂಪಿಗೆ	ದಂತ	-	ಜಂತ
ಮದನ -	ಮಯಣ	ವಾಪಿ	-	ಬಾವಿ
ಪಾದುಕೆ-	ಹಾವುಗೆ	ಯತ್ನ	-	ಜತನ
ಶಿಬಿಕೆ -	ಶಿವಿಗೆ	ಪಾಶ	-	ಪಾಸ

ಇದೇ ರೀತಿ ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಗುವುದುಂಟು. ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿರುತ್ತವೆ.

ಅ	-	ಉ/ಎ	a	-	u /e
ಇ	-	ಎ,	i	-	e
ಅ	-	ಇ,	a	-	b/i
ಇ	-	ಉ	i	-	u

ಎಂದು ವೆಂಕಟಾಚಲಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ.

ಅಂಗುಷ್ಠ	-	ಉಂಗುಟ	ಅರ್ಕ	-	ಅಕ್ಕೆ
ಜಟಾ	-	ಜಡೆ	ಆರ್ಯ	-	ಅಜ್ಜ
ವ್ಯಾಹಾಳಿ	-	ವೈಹಾಳಿ	ನಿಯಮ	-	ನೇಮ
ತೀಕ್ಷ್ಣ	-	ತಿಣ್ಣ	ಉಷ್ಟ್ರ	-	ಒಂಟೆ
ಊರ್ಣ	-	ಉಣ್ಣೆ	ಕನ್ಯಕಾ	-	ಕನ್ನಿಕಾ

ಆಕೃತಿಮಾ - ವಾಕ್ಯದ ಹಂತ:

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ಅಂತಃ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಇದು ಸಹಜ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯಾಪದ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಭವದರೂಪ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಲಿಂಗ ವಚನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ, ಹೇಳುತ್ತದೆ ಎಂಬಲ್ಲಿ - ಆನೆ, ಆಳೆ, ಅದೆ ಎಂಬವುಗಳಿಂದ ಕರ್ತೃವಿನ ಲಿಂಗ, ವಚನಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಥೆಯತೆ ಎಂಬ ಒಂದೇ ರೂಪವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುವಚನವಿದ್ದಾಗ ಕಥೆಯಂತೆ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಕರ್ತೃವಿನ ಲಿಂಗವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು.

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ನಾಮಪದ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷಣಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಹತ್ತುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಕಾಣೆವು. ಉದಾ. ಅಮೂಲ್ಯಂ-ಪುಸ್ತಕಂ, ಕುಶಲಃ - ಬಾಲಕ ಃ

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಏಕವಚನ, ಬಹುವಚನ ಎಂದು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಚನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಏಕ, ದ್ವಿ ಹಾಗೂ ಬಹುವಚನಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತರ, ತಮ ರೂಪಗಳಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸುಂದರ ಬಹಳ ಸುಂದರ ಎಂಬ ರೂಪಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಸುಂದರ, ಸುಂದರತರ, ಸುಂದರತಮ ಎಂಬ ರೂಪಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧರೂಪ ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಕೊನೆಗೆ ಅಥವಾ ಮಧ್ಯೆ ಬಂದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾ. ಮಾಡನು = ಮಾಡ್ + ಅ+ಏನು ಸಂಸ್ಕೃತ

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಇದು ಸಹಜ ಕ್ರಿಯೆ. ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಮೂಲ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಭಿನ್ನಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಉದಾ.

	ಸಂಸ್ಕೃತ	ಕನ್ನಡ
ಸಂಭ್ರಮ	ಗೊಂದಲ	ಉತ್ಸಾಹ
ದಾಹ	ಉರಿ	ಬಾಯಾರಿಕೆ
ಅವಸ್ಥೆ	ಸ್ಥಿತಿ	ಹೀನತಿ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪ್ರಭಾವ ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೇ ಆಗಿದೆ. ಉದಾತ್ತ ವಿಚಾರಗಳು, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಭಾವನೆಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವಾಗಲೆಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪ್ರಭಾವ ಅಧಿಕವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಉದಾ. ಭಕ್ತಿ, ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ, ಭಾವ, ಶೀಲ, ಇಂದ್ರಿಯ, ತೇಜಸ್ಸು ಮುಂತಾದ ವಿಷಯ ಹೇಳುವಾಗ ಅದರ ಪ್ರಭಾವವಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

2. ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಕೃತ

ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಕೃತಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ನಂಟು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಕೃತದಲ್ಲಿವೆ. ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಕವಿಗಳು ಪ್ರಾಕೃತವನ್ನು ಅರಿತವರಾಗಿದ್ದರು. ಸಂಸ್ಕೃತದಂತೆಯೇ ಪ್ರಾಕೃತದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಅವರು ಒಳಗಾಗಿದ್ದುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಜೈನ, ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮಗಳ ಪ್ರಸಾರ ಕಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಕೃತ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಈ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಅನೇಕ ಪ್ರಾಕೃತ ಶಬ್ದಗಳು ಕನ್ನಡದ ಶಬ್ದಕೋಶವನ್ನು ಸೇರಿವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣಕಾರರು ಇದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಗಣಿಸದೇ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಾಕೃತಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ, ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲದ ತದ್ಭವಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಕೃತ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ತೆರನಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಪ್ರಾಕೃತದಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗದೇ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅವು ಇಂತಿವೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತ	ಪ್ರಾಕೃತ	ಕನ್ನಡ
ಸ್ನೇಹ	ನೇಹ	ನೇಹ
ಆರ್ಯ	ಅಜ್ಜ	ಅಜ್ಜ
ಸ್ವರ್ಗ	ಸಗ್ಗ	ಸಗ್ಗ
ಕಷಾಯ	ಕಸಾಯ	ಕಸಾಯ
ಯವ	ಜವ	ಜವ
ಕಾರ್ಯ	ಕಜ್ಜ	ಕಜ್ಜ

ಪ್ರಾಕೃತದ ಮೂಲದಿಂದ ಬಂದಂಥ ಶಬ್ದಗಳು ಕೆಲವಡೆ ಹೀನಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದುಂಟು ಉದಾಹರಣೆಗೆ :

ಯೋಗಿನ್ ಜೋಗಿ ಜೋಗಿ

ಆರ್ಯ ಅಜ್ಜ ಅಜ್ಜ

ಪ್ರಾಕೃತದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಈ ಶಬ್ದಗಳು ಸೇರುವಾಗ ಶಬ್ದ ಮಧ್ಯದ ಅಥವಾ ಶಬ್ದ ಕೊನೆಯ ಸ್ವರ ದೀರ್ಘವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಹ್ರಸ್ವವಾಗುತ್ತದೆ. ದ್ವಿತ್ವವಿದ್ದರೆ ದ್ವಿತ್ವರಹಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾಪ್ರಾಣಗಳು ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಧ್ವನಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ c-s, n-n, m-w, l-l, w-b ಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಚ್-ಸ್, ಣ್-ನ್, ಮ್-ವ್, ಲ್-ಳ್, ವ್-ಬ್ ಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ.	ಸಂಸ್ಕೃತ	ಪ್ರಾಕೃತ	ಕನ್ನಡ
	ದ್ರೋಣೀ	ದೋಣೀ	ದೋಣಿ
	ಖನಿ	ಖಣಿ	ಕಣಿ
	ದುಖೂಲ	ದುಗುಲ್ಲ	ದುಗುಲ
	ಚೂರ್ಣ	ಚುಣ್ಣ	ಸುಣ್ಣ
	ನಿದ್ರಾ	ನಿದ್ದಾ	ನಿದ್ದೆ
	ವೃಷಭ	ವಸಬ	ಬಸವ

3. ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಮರಾಠಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ನೆರೆ ಹೊರೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳು. ಮರಾಠಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಗಿದೆ. ''ಕಾವೇರಿಯಿಂದಮ್ ಆ ಗೋದಾವರಿವರ ಮಿರ್ದ ನಾಡದಾ ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದಮ್'' ಎಂಬ ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗಕಾರನ ಮಾತಿನಂತೆ ಇಂದಿನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಹಳಷ್ಟು ಭಾಗ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಅಸ್ತಂಗತವಾದ ಮೇಲೆ ಮಹಮ್ಮದೀಯರ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ದಾಳಿಯ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಮರಾಠಿಗರ ಆಕ್ರಮಣವೂ ಸಾಗಿತು. ಶಹಾಜಿ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಜಹಗೀರಿಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಕಂದಾಯ ಪದ್ದತಿ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳ ರೀತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೂ ತಂದನು. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ ಪೇಶ್ವೆಗಳ ಆಡಳಿತ, ಬಹಮನಿ ಅರಸರ ಆಡಳಿತ ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ಅನ್ಯ ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಈ ಪ್ರದೇಶ ಕಂಡಿದುದರಿಂದ ಮರಾಠಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ.

[illegible]

ಮೇಲಿನದು ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯಾದರೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೂ ಮರಾಠಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟಾಗಿದೆ. ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಪಂಡರಪುರ ವಿಠ್ಠಲನ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನಿದು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆ. ದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಹರಿಹರ ಇವರ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ರೂಪಗಳಿವೆ. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಮುಖರಾದ ಬೇಂದ್ರೆ, ಎನ್. ಕೆ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಮುಂತಾದವರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಶಬ್ದಗಳು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಸೇರಿ ಕನ್ನಡದವೇ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟವೆ. ಸೂಟಿ, ವೈನಿ, ವರದಿ, ಖಾಸಗಿ, ಚಾಡಿ, ಗೊಳೆ, ಪನ್ನಾಸು ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮರಾಠಿ ಶಬ್ದಗಳು ಇಂದು ಕನ್ನಡದವೇ ಆಗಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಸಿಂಪಿಗ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡ ಮರಾಠಿ ಮನೆಮಾತಿನ ಜನ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಮಾಧ್ವ ಪಂಥದ ಅನೇಕ ದೇಶಸ್ಥ ಮಾಧ್ವರು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಮರಾಠಿ ಇಂದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಮರಾಠಿ ಭಾಷಿಗರು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಮರಾಠಿ ಇಂಡೋ ಆರ್ಯನ್ ಭಾಷಾ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲದಿಂದ ಬಂದ ಇದು ಕ್ರಿ.ಶ. 10ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಕೃತವಾಗಿ 11-12ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಆಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಕನ್ನಡ ಹುಟ್ಟಿ ಹದಿನೈದು ಹದಿನಾರು ಶತಮಾನಗಳ ನಂತರ ಜನಿಸಿದ ಭಾಷೆ ಇದಾಗಿದ್ದರೂ ಇಂದಿನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉತ್ತರ ಮೇರೆಯ ಬೆಳಗಾವಿ, ವಿಜಾಪುರ, ಗುಲಬರ್ಗಾ, ಬೀದರ್‌ಗಳಲ್ಲದೇ ಧಾರವಾಡದ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಇದರ ಪ್ರಭಾವ ಸಾಕಷ್ಟಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಮರಾಠಿಗಳ ರಾಚನಿಕ ಸಾಮ್ಯ, ವೈಷಮ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಧ್ವನಿ-ಧ್ವನಿಮಾ ಹಂತ :

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅ, ಆ ಎರಡೂ ಸ್ವರಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಹ್ರಸ್ವ ಸ್ವರ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎ.ಏ.ಸ್ವರಗಳಿವೆ. ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಎ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ದೀರ್ಘ ಸ್ವರ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಹ್ರಸ್ವ ಧ್ವನಿಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರವೇ ಭಿನ್ನ ಇರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಅ ಮತ್ತೊಂದು ಎ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿವೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಐ=ಅಯ್, ಔ= ಅವ್ ಹೀಗೆ ಎರಡೇ ಸಂಯುಕ್ತ ಸ್ವರಗಳು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಾದರಿಯ ಏಳು ಸಂಯುಕ್ತ ಸ್ವರಗಳಿವೆ. ಅನುನಾಸಿಕತೆ ಮರಾಠಿಯ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ, ಇಲ್ಲಿ ಅ, ಇ, ಒ ಗಳು ಅನುನಾಸಿಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ.ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಂಜನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೂಡ.

ಆಕೃತಿಮಾ - ವಾಕ್ಯದ ಹಂತ

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಾಮಪ್ರಕೃತಿಗಳ ಲಿಂಗ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದರೆ ಮಾರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ ಹಾಗೂ ರೂಪಗಳೆರಡನ್ನೂ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಶಬ್ದಗಳು ನಪುಂಸಕ ಆಗಿರದೇ ಪುಲ್ಲಿಂಗ ಅಥವಾ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ಶಬ್ದಗಳಾಗಿರುವುದನ್ನು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಝಾಡ ಗಿಡ, ಬಾಗ ತೋಟ, ದರವಾಜ ಬಾಗಿಲು ಇವೆಲ್ಲ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಪುಲ್ಲಿಂಗದ ಶಬ್ದಗಳು, ಖಿಡಕಿ, ಕಿಟಕಿ, ನದ-ನದಿ ಇವು ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ಶಬ್ದಗಳು.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಹುವಚನ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ನಾಮಪ್ರಕೃತಿಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ, ಬಂದರೆ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ನಾಮಪ್ರಕೃತಿಯ ರೂಪವನ್ನವಲಂಬಿಸಿ, ಬರುತ್ತವೆ.

ಏಕವಚನ	-	ಬಹುವಚನ	
ಅಂಬ	-	ಅಂಬೆ	ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳು
ಘರ	-	ಘರೆ	ಮನೆಗಳು
ಗಾಡಿ	-	ಗಾಡ್ಯಾ	ಗಾಡಿಗಳು
ಸಾಡಿ	-	ಸಾಡ್ಯಾ	ಸೀರೆಗಳು

ಹೀಗೆ ನಾಮಪ್ರತ್ಯಯ 'ಅ' ಕಾರಾಂತವಾಗಿದ್ದೆ 'ಎ' ಪ್ರತ್ಯಯವೂ 'ಇ' ಕಾರಾಂತವಾಗಿದ್ದರೆ 'ಯ್' ಪ್ರತ್ಯಯವೂ ಸೇರುತ್ತವೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಣಗಳಿಗೆ ವಚನ ಪ್ರತ್ಯಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗದು. ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅಂದರೆ ವಚನ ಪ್ರತ್ಯಯವನ್ನು ವಿಶೇಷಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವುದಿದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ :

ಕನ್ನಡ	ಮರಾಠಿ		
ಒಳ್ಳೆಯ	ಶಾಲೆ	ಚಾಂಗ್ಲಿ	ಶಾಳಾ
ಒಳ್ಳೆಯ	ಶಾಲೆಗಳು	ಚಾಂಗ್ಲ್ಯಾ	ಶಾಳಾ

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ಪುರುಷದಲ್ಲಿ ನೀನು, ನೀವು ಎಂಬ ಎರಡು ಸರ್ವನಾಮಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಆದರೆ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ತೂ, ತುಂಹೆ, ತುಂಹಿ ಎಂಬ ಮೂರು ರೂಪಗಳಿವೆ, ಉದಾಹರಣೆ :

ತೂ	-	ತನಗಿಂತ ಕಿರಿಯರೊಡನೆ ಅಥವಾ ಕೆಳವರ್ಗದವರೊಡನೆ
ತುಂಹ	-	ಸಮವಯಸ್ಕರೊಡನೆ ಅಥವಾ ಸಮ ಅಂತಸ್ತಿನವರೊಡನೆ
ತುಂಹಿ	-	ತನಗಿಂತ ಹಿರಿಯರೊಡನೆ ಅಥವಾ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರೊಡನೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಧಾತುವಿನ ರೂಪವೇ ದ್ವಿತೀಯ ಪುರುಷ ಏಕವಚನದ ರೂಪವಾದರೆ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಧಾತುವಿಗೆ 'ಅ' ಪ್ರತ್ಯಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆ	ಕನ್ನಡ	ಮರಾಠಿ
	ಓಡು	ಪಳ
	ಕೇಳು	ಆಯಿಕ
	ಬಿಡು	ಸೋಡ

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಕರ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಸಕರ್ಮಕ ಕ್ರಿಯಾಧಾತುಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಅಕರ್ಮಕ ಧಾತುಗಳಿಗೇ ಬೇರೆ ಹಾಗೂ ಸಕರ್ಮಕ ಧಾತುಗಳಿಗೇ ಬೇರೆ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರುತ್ತವ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಯಗಳ ಮೂಲಕ ಸೂಚಿಸಿದರೆ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆಕೃತಿಮಾಗಳಿಂದ ಸೂಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆ

ಕನ್ನಡ	ಮರಾಠಿ
ಅವರು ಬರುವದಿಲ್ಲ	ತೆ ಏನಾರ್ ನಾಹಿತ್
ಅವರು ಕುಡಿಯುವದಿಲ್ಲ	ತೆ ಪಿನಾರ್ ನಾಹಿತ್
ಅವಳು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ	ತಿ ಜಾನಾರ್ ನಾಹಿಂ

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾರಹಿತ ವಾಕ್ಯಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ

ಅದು ಪುಸ್ತಕ   ಇದು ಮನೆ, ಇತ್ಯಾದಿ

ಆದರೆ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಇಂಡೋ ಆರ್ಯನ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲದ ವಾಕ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. 'ಆಹೆ' ಎಂಬ ರೂಪ 'ಇದೆ' ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾರೂಪವಾಗಿ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಎ ಕಿತಾಬ ಆಹೆ   ಎ ದರವಾಜ ಆಹೆ

4. ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಉರ್ದು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ನಂತರ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರಿಂದ ಬಳಸಲ್ಪಡುವ ಭಾಷೆ ಉರ್ದು. ಉರ್ದು ಇಂಡೋ ಆರ್ಯನ್ ಭಾಷಾ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ವಿಜಯನಗರದ ಪತನದ ನಂತರ ಮಹಮ್ಮದೀಯರ ದಾಳಿಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ, ಕನ್ನಡ ಅವರ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೇ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಉರ್ದು ಮನೆಮಾತಾಗಿರುವ ಜನರನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗಾಗಿ

ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳು ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಕೋಶವನ್ನು ಸೇರಿವೆ. ಕನ್ನಡ ಉರ್ದುಗಳ ಸಾಮ್ಯ, ವೈಷಮ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಧ್ವನಿ – ಧ್ವನಿಯಾ ಹಂತ

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಗಳು ಸ್ವರಾಂತ್ಯಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಗಳು ವ್ಯಂಜನಾಂತ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕಿಂತ ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವರಗಳ ಅನುನಾಸಿಕತೆ ಹೆಚ್ಚು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನೇಕ ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯನ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎ.ಏ,ಒ,ಓ ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಹೃಸ್ವ, ದೀರ್ಘ ಸ್ವರಗಳಿವೆ.ಆದರೆ ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೆಸರಿಸಿದ ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಿ ಏ ಹಾಗೂ ಓ ಸ್ವರಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ಅವುಗಳ ಹ್ರಸ್ವ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಲ್ಲ. ಮೂರ್ಧನ್ಯ ವ್ಯಂಜನಗಳಾದ ಣ್ ಮತ್ತು ಳ್ ಗಳು ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿವೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವ್ಯಂಜನ ಗುಚ್ಛಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೆಲವು ಎರವಲು ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಶಬ್ದಾರಂಭದ ವ್ಯಂಜನ ಗುಚ್ಛಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀ, ಸ್ಕೂಲು ಇತ್ಯಾದಿ. ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಶಬ್ದಾರಂಭದ ವ್ಯಂಜನ ಗುಚ್ಛಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀ, ಸ್ಕೂಲು ಇತ್ಯಾದಿ. ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಶಬ್ದಾರಂಭದ ವ್ಯಂಜನ ಗುಚ್ಛಗಳಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಉರ್ದು ಭಾಷಿಗರು ಕನ್ನಡದ ಇಂಥ ಶಬ್ದಗಳ ಹಿಂದೆ ಉಚ್ಚಾರದ ಸೌಲಭ್ಯಗೋಸ್ಕರ 'ಇ' ಸ್ವರ ಬಳಸುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇಸ್ತ್ರೀ, ಇಸ್ಕೂಲು ಹೀಗೆ ಅವು ತಪ್ಪಾಗಿ ಉಚ್ಚಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲೀಗ ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಂಶ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಖ್, ಘ್, ಛ್, ಝ್, ಥ್, ಧ್, ಠ್, ಢ್, ಫ್, ಭ್ ಈ ಧ್ವನಿಗಳು ಇಂದಿನ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಗೀಯ ವ್ಯಂಜನಗಳ ಜೊತೆಗಲ್ಲದೇ ಅವರ್ಗೀಯ ವ್ಯಂಜನ ರ್ ಹಾಗೂ ಉಪರ್ಯೋಷ್ಟ್ಯ ಅನುನಾಸಿಕ ಮ್ ದೊಡನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಮೂಹ್ ಹಾಗೂ ಡಹ್ ಧ್ವನಿಗಳು ಉರ್ದುವಿಲ್ಲಿವೆ.

ಆಕೃತಿಮಾ – ವಾಕ್ಯದ ಹಂತ :

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ರೂಪಗಳಾದ ಮೆ. ಪರ್, ಕಾ, ಕೆ, ಕಿಗಳು.ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ದ್ವಿತಿಯ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ 'ಅನ್ನು' ಬಳಸಿ 'ರಾಮನನ್ನು ಕರೆ' ಹಾಗೂ ಚತುರ್ಥಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ 'ಬಳಸಿ ರಾಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ' ಇಂಥ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಎರಡೂ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ 'ಕೋ' ಎಂಬ ಒಂದೇ ರೂಪ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ರಾಮ ಕೋ ಬುಲಾವೋ, ರಾಮ ಕೋ ಬೋಲೋ

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಅವುಗಳ ಮುಂದಿರುವ ನಾಮಪದಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ :

ಕನ್ನಡ	ಉರ್ದು
ದೊಡ್ಡ ಹುಡುಗ	ಬಡಾ ಛೋಕ್ರಾ
ದೊಡ್ಡ ಹುಡುಗಿ	ಬಡೀ ಛೋಕ್ರಿ
ದೊಡ್ಡ ಹುಡುಗರು	ಬಡೇ ಛೋಕ್ರೆ

ಕೇವಲ ನಾಮಪದಗಳಿಂದಲೇ ಆದ ಪೂರ್ಣ ವಾಕ್ಯಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿವೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ಇದು ಪುಸ್ತಕ, ಇವರು ಅಧ್ಯಾಪಕ ಇತ್ಯಾದಿ.
ಆದರೆ ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾರೂಪಗಳು ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕು.
ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಎ ಕಿತಾಬ್ ಹೈ, ಎ ಉಸ್ತಾದ್ ಹೈ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ, ಪುಲ್ಲಿಂಗ, ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ ಹೀಗೆ ಮೂರು ತೆರನಾಗಿದ್ದರೆ ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ, ಪುಲ್ಲಿಂಗ ಎಂದು ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಆ' ಕಾರ ಬಳಸಿ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ನೀನು ಬರುವೆಯಾ ? ಅವಳು ಬರುತ್ತಾಳಾ ? ಇತ್ಯಾದಿ.

ಆದರೆ ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಪ್ರತ್ಯಯದ ಬದಲು ಕ್ಯಾ ಎಂಬ ರೂಪವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾ : ಆತಾ ಹೈ ಕ್ಯಾ ? ಖಾತಾ ಹೈ ಕ್ಯಾ ? ಇತ್ಯಾದಿ.

5. ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ತೆಲುಗು :

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಉರ್ದುವಿನ ನಂತರ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಂದ ಬಳಸಲ್ಪಡುವ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆ ಎಂದರೆ ತೆಲುಗು. ಕರ್ನಾಕದ ಆಂಧ್ರ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡುವವರು, ತೆಲುಗು ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾಗಿ ಉಳ್ಳವರು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ಬಳಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಣಬಹುದು.

ತೆಲುಗು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಭಾಷೆಯಾದರೂ ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳು, ಕೊಡಗು, ಮಲೆಯಾಳಂ, ಬಡಗ, ತುಳು ಹೀಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಇವೆಲ್ಲ ದಕ್ಷಿಣ ದ್ರಾವಿಡ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದರೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಇದು ಮಧ್ಯ ದ್ರಾವಿಡ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ರಾಚನಿಕವಾಗಿ

ತೆಲುಗು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಮಿಳಿಗಿಂತ ದೂರ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ತೆಲುಗು ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಮ್ಯತೆ ಇದೆ.

ಧ್ವನಿ-ಧ್ವನಿಮಾ ಹಂತ :

1. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವ್ಯಂಜನಾಂತ್ಯ ಶಬ್ದಗಳಿಲ್ಲ ; ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟಿವೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ :	ಕನ್ನಡ	ತೆಲುಗು	ಕನ್ನಡ	ತೆಲುಗು
	ವನ	ವನಮ್	ಗದ್ಯ	ಗದ್ಯಮ್
	ವಾರ	ವಾರಮ್	ರಕ್ತ	ರಕ್ತಮ್
	ಬಲ	ಬಲಮ್	ಗ್ರಾಮ	ಗ್ರಾಮಮ್

2. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಧ್ವನಿಗಳು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಇವೆಯಲ್ಲದೇ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಐದು ಧ್ವನಿಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಳ, ಱ, ಚ್, ಜ್, ರ

3. ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡದಲ್ಲಿ, ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಶಬ್ದಾರಂಭದ 'ಪ್'ಕಾರ ನಂತರ 'ಹ್' ಆಗಿ ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ 'ಪ್' ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ	ಕನ್ನಡ	ತೆಲುಗು	ಕನ್ನಡ	ತೆಲುಗು
	ಹಾಲು	ಪಾಲು	ಹೂವು	ಪೂವು
	ಹಲ್ಲಿ	ಪಲ್ಲಿ	ಹೇನು	ಪೇನು
	ಹುಲಿ	ಪುಲಿ	ಹೊಲ	ಪೊಲಂ
	ಹಗೆ	ಪಗೆ		

4. ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದಾರಂಭದ ವ್ ಇದು ಬ್ ಆಗಿ ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗಿದೆ. ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ	ಕನ್ನಡ	ತೆಲುಗು	ಕನ್ನಡ	ತೆಲುಗು
	ಬಲ್ಲ	ವಲ	ಬೇಟೆ	ವೆಟೆ
	ಬೆಲೆ	ವೆಲ್ಲ	ಬೆಣ್ಣೆ	ವೇಣೆ

5. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಎ' ಕಾರಾಂತ್ಯವಾದ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ 'ಅ' ಕಾರಾಂತ್ಯವಾಗಿವೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ	ಕನ್ನಡ	ತೆಲುಗು	ಕನ್ನಡ	ತೆಲುಗು
	ಚಾಪೆ	ಚಾಪ	ಪ್ರಶ್ನೆ	ಪ್ರಶ್ನ
	ಸೀಮೆ	ಸೀಮ	ತೆರೆ	ತೆರ

ಗೋಡೆ	ಗೋಡ	ವೇಳೆ	ವೇಳ
ರೆಕ್ಕೆ	ರೆಕ್ಕ		

6. ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ತೆಲುಗು ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಲ,ಳ್,ಣ್,ನ್ ಭಿನ್ನತೆ ಇದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ	ಕನ್ನಡ	ತೆಲುಗು	ಕನ್ನಡ	ತೆಲುಗು
	ಕಲೆ	ಕಳ	ಕಲಾವಿದ	ಕಳಾವಿದ
	ಕಣ್ಣು	ಕನ್ನು	ಕಳ್ಳು	ಕಲ್ಲು
	ಮುಳ್ಳು	ಮುಲ್ಲು	ಮಣ್ಣು	ಮನ್ನು
	ಅಣ್ಣ	ಅನ್ನ		

ಆಕೃತಿಮಾ-ವಾಕ್ಯದ ಹಂತ :

1. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಹುವಚನ ಪ್ರತ್ಯಗಳು ಮೂರು, ಅವು-ಗುಳು, - ರು - ಅಂದಿರು. ಈ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಅವು ಬರುವ ಪರಿಸರದಿಂದ ನಿರ್ಭಂದಿತವಾಗಿವೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಹುವಚನ ಪ್ರತ್ಯಯ ಒಂದೇ ಒಂದು. ಅದು - ಲು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ನಾಮಪದಗಳಿಗೂ ಇದೇ ಪ್ರತ್ಯಯ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

2. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ ಬಹುವಚನದಲ್ಲಿ 'ನಾವು' ಎಂಬ ರೂಪ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆಯೇ ಅಭಿವ್ಯಾಪಕ (Inclusive) ಹಾಗೂ ವ್ಯಾವರ್ತಕ (Exlusive) ಎರಡೂ ರೂಪಗಳಿವೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ :	*ಕನ್ನಡ*	*ತೆಲುಗು*
ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ (ಬಹುವಚನ)	ನಾವು	ಮನಂ (ಅಭಿವ್ಯಾಪಕ)
		ಮೆಂ (ವ್ಯಾವರ್ತಕ)

3. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯದ ಬಳಕೆ ಕಡ್ಡಾಯವಲ್ಲ ; ಐಚ್ಛಿಕವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರತ್ಯಯದ ಬಳಕೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ - ಡು ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ:	*ಕನ್ನಡ*	*ತೆಲುಗು*
ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿ	ರಾಮ / ರಾಮನು	ರಾಮಡು

4. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯಾಪದದಿಂದ ಕರ್ತೃ ಸ್ತ್ರೀಯೋ, ಪುರುಷನೋ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಕರ್ತೃವಿನ ಲಿಂಗ, ವಚನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ :	*ತೆಲುಗು*	*ಕನ್ನಡ*
	ಅರೆ ಎಕ್ಕ ತುನ್ನದಿ	ಹತ್ತುತ್ತಾಳೆ
	ಅದಿ ಎಕ್ಕ ತುನ್ನುದಿ	ಹತ್ತುತ್ತದೆ.

5. ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡದ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳು ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ತೆಲುಗು ಎರಡರಲ್ಲೂ ಕಂಡು ಬಂದರೂ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವು ಬೆಳೆದಿವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಂಥವು ಅಪಾರವಾದ ಅರ್ಥವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ :	ಕನ್ನಡ	ತೆಲುಗು
	ಅವಸರ	ಅವಸರ (ಅವಶ್ಯಕತೆ)
	ರಾಷ್ಟ್ರ	ರಾಷ್ಟ್ರಮು (ರಾಜ್ಯ)
	ಜೀತ	ಜೀತಂ (ಸಂಬಳ)
	ನೆಲ	ನೆಲ (ತಿಂಗಳು)

ಇಂಥ ನೂರಾರು ಶಬ್ದಗಳು ನೋಡಬಹುದು.

6. ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ತಮಿಳು

ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೈಸೂರು ಬೆಂಗಳೂರು, ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ಬಳಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ತಮಿಳುಗಳೆರಡೂ ದಕ್ಷಿಣ ದ್ರಾವಿಡ ಉಪಭಾಷಾ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಭಾಷೆಗಳು ವಿಪುಲವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಭಾಷೆಗಳು ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಹಾಗೂ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮಿಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ತದನಂತರ ಸ್ಥಾನ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಾರತದ ಭಾಷೆಗಳ ಸನ್ನಿನವೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಮೊದಲಯ ಸ್ಥಾನ ಸಿಕ್ಕರೆ, ತಮಿಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವುದು ಎರಡೆನೆಯ ಸ್ಥಾನ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮೂರನೆಯದು. ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮ್ಯ ವೈಷಮ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಧ್ವನಿ ಧ್ವನಿಮಾ ಹಂತ :

ಕ್ ಕಂಠ್ಯ ಅಘೋಷ ಸ್ಪರ್ಶ ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳು ಎರಡರಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ದೃಶ್ಯ ಸಂಕೇತ ಅಂದರೆ ಲಿಪಿಯೂ ಇದೆ. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಯೂ ಲಿಪಿ ಹೊಂದಿದ ಈ 'ಕ್' ಧ್ವನಿ 'ಕ್' ವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸದೇ 'ಗ್' ಹಾಗೂ 'ಹ್' ಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ 'ಗ್' ಮತ್ತು 'ಹ್' ಗಳಿಗೆ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಲಿಪಿ ಇಲ್ಲ ಅವು 'ಕ್' ಲಿಪಿಯಿಂದಲೇ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇವೆಲ್ಲ ನಿಶ್ಚಿತ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಆ ಪರಿಸರ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ.

ಗ್ - ಶಬ್ದ ಮಧ್ಯದ ಅನುನಾಸಿಕ ಹಿಂದೆ ಮಾತ್ರ
ಹ್ - ಶಬ್ದ ಮಧ್ಯದ ಸ್ವರಗಳ ನಡುವೆ ಮಾತ್ರ
ಕ್ - ಶಬ್ದಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ದ್ವಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ

ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ 'ತಂಕಂ' ಎಂದು ಬರೆದುದನ್ನು ಓದುವುದು 'ತಂಗಂ' ಎಂದು 'ಮಕನ್' ಎಂದು ಬರೆದುದನ್ನು 'ಮಹನ್' ಎಂದು ಓದುತ್ತಾರೆ. 'ಕವಲೈ' ಎಂಬುದು 'ಕವಲೈ' ಎಂದೇ ಉಚ್ಛರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಚ್, ಜ್, ಸ್ ಗಳು ಶಬ್ದಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಲಿಪ್ಯಂಕನಗಳುಂಟು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಚರಿತ್ರೆ ವಚನ ಸಂಚು
ಜನ ಭಜನೆ ಮನುಜ
ಸರ ಅಸರ ಹಾಸು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಅದರೆ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ 'ಚ' ಅನುನಾಸಿಕದ ಹಿಂದೆ ಬಂದಾಗ ಜ್ ಆಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ 'ಜ್' ಕಾರವನ್ನು 'ಸ್' ಕಾರವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸುವರಾದರೂ ಅವುಗಳ ಬರುವಿಕೆ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿಲ್ಲ ಅನ್ಯಬಾಷೆಯಿಂದ ಎರವಲು ಪಡೆದ ಶಬ್ಧಗಳಲ್ಲಿ 'ಸ್' ದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ: 'ಮಂಚಲ್' ಇದು 'ಮಂಜಲ್' ಎಂದು ಉಚ್ಚಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಚೊಲ್ -ಸೋರ್ ಆಗಿಯೂ ಉಚ್ಚಾರಗೊಳ್ಳತ್ತವೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಟ್, ಡ್ ಎರಡು ಧ್ವನಿಗಳಿದ್ದು ಅವಕ್ಕೆ ದೃಶ್ಯ ಸಂಕೇತಗಳು ಇವೆ. ಆದರೆ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಈ ಧ್ವನಿಗಳಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲಿಪಿಗಳಿಲ್ಲ. 'ಟ' ದ ಲಿಪಿಯೇ 'ಡ್' ವನ್ನೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು 'ಗ್' 'ಜ್' ಗಳಂತೆಯೇ ಶಬ್ದ ಮಧ್ಯದ ಅನುನಾಸಿಕ ವ್ಯಂಜನ 'ಣ್' ರ ನಂತರ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ನಿಶ್ಚಿತ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬಂದರೂ ಇದು ಉಚ್ಚಾರಗೊಳ್ಳವುದು 'ಡ್' ಎಂದೇ ಅಂದರೆ 'ಅಂಟು' ಎಂದು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದರೂ ಓದುವುದು 'ಅಂಡು' ಎಂದು. ಹಾಗೆಯೇ,

'ವೇಂಟಾಂ' ಎಂಬುದು 'ವೇಂಡಾ' ಎಂದೂ
'ಕುಂಟ' ಎಂಬುದು 'ಕುಂಡ' ಎಂದೂ
'ಪೇಟ' ಎಂಬುದು 'ಪೇಡ' ಎಂದೂ
'ಓಟು' ಎಂಬುದು 'ಓಡು' ಎಂದೂ ಉಚ್ಚಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್,ಜ್,ಡ್ ಗಳಂತೆಯೇ 'ದ್' ಮತ್ತು 'ಬ್' ಗಳು ನಿಶ್ಚಿತ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು 'ತ್' ಮತ್ತು 'ಪ್' ಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ 'ದ್' ಮತ್ತು 'ಬ' ಗಳಿಗೆ ಲಿಪಿಯೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಅಂಶ,

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಘೋಷ,ಅಘೋಷ, ಸ್ಪರ್ಶ,ವ್ಯಂಜನಗಳಿಗೆ ಧ್ವನಿಮಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದ್ದರೆ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.ಹಾಗಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಗಣಪತಿ'ಎಂಬುದು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ 'ಕಣಬದಿ'ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ ಮಧ್ಯದ ಅಘೋಷಗಳು ಘೋಷವಾಗಿಯೇ ಶಬ್ದಾರಂಭದ ಘೋಷಗಳು ಅಘೋಷವಾಗಿಯೂ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡದಲ್ಲಿಮಹಾಪ್ರಾಣ ಧ್ವನಿಗಳಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಈ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಕನ್ನಡ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು.ಆದರೆ ತಮಿಳುನಲ್ಲಿ ಈ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ.ಹಾಗಾಗಿ ತಮಿಳುನಲ್ಲಿ ಮಹಾಪ್ರಾಣ ಧ್ವನಿಗಳಿಲ್ಲ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯ ಮಹಾಪ್ರಾಣ ಧ್ವನಿಗಳು ಫ್,ಭ್, ಥ್,ಧ್,ಠ್,ಢ್,ಛ್,ಝ್,ಖ್,ಘ್ ಇವು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅವುಗಳ ಸಮೀಪದ ಧ್ವನಿಗಳಾದ ಪ್,ಬ್,ತ್,ದ್,ಟ್,ಡ್,ಜ್,ಕ್ ಹಾಗೂ ಗ್ ಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಘರ್ಷಗಳಾದ ಸ್,ಶ್,ಷ್ಈ ಮೂರು ಧ್ವನಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿದ್ದು ಧ್ವನಿಮಾ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿವೆ.ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಇವು ಇಲ್ಲ.'ಸ್'ಮಾತ್ರ ಆಡುಮಾತಿನ ಕೆಲವು ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡದ 'ಳ' ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿದ್ದು (ಕುಳ-ಳ), ಈಗ 'ಳ್'ದೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾಗಿದೆ. ತಮಿಳು ಇದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಇಂದು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ 'ಳ' ಹಾಗೂ 'ಳ್'ಗಳೆರಡನ್ನೂ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಹಾಗೇಯೇ ಮೂಲದ್ರಾವಿಡದ ರ (ರಳ) ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿದ್ದು ಈಗ 'ರ್'ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಆದರೆ ತಮಿಳನಲ್ಲಿ (ರ) ಮೂರ್ಧನ್ಯ ಕಂಪಿತ, 'ರ್' ವರ್ತ್ಸ್ಯ ಕಂಪಿತ ಎರಡೂ ಇವೆ. ಸಂಯುಕ್ತಸ್ವರಗಳಾದ 'ಐ,ಔ' ಕನ್ನಡ ತಮಿಳು ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಇವೆ 'ಐ' ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿಯಾದರೋ 'ಐ' ಕಾರಾಂತ್ಯ ಶಬ್ದಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅವು 'ಎ'ಕಾರಾಂತ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ:	ತಮಿಳು	ಕನ್ನಡ	ತಮಿಳು	ಕನ್ನಡ
	ಕುಲೈ	ಕೊಲೆ	ಪುಣೈ	ಹೊಣೆ
	ನಗೈ	ನಗೆ	ವಿಲೈ	ಬೆಲೆ

ತಮಿಳಿನ ಪ್ರಥಮಾಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಬರುವ 'ಉ' ಕಾರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಒ'ಆಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ:	ತಮಿಳು	ಕನ್ನಡ	ತಮಿಳು	ಕನ್ನಡ
	ಕುಡ್	ಕೊಡು	ಪುಣೈ	ಹೊಣೆ
	ಪುಗರ್	ಪೊಗರು	ತುಡೈ	ತೊಡೆ
	ಮುದಲ್	ಮೊದಲು		

ಆಕೃತಿಮಾ -ವಾಕ್ಯದ ಹಂತ :

ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ ಬಹುವಚನದ ಕನ್ನಡ ರೂಪವಾದ 'ನಾವು 'ರೂಪಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೂಪಗಳಿವೆ. ಅವು 'ನಾಮ್' ಮತ್ತು 'ನಾಂಗ್'. ಮೊದಲಿನದು ಅಭಿವ್ಯಾಪಕ ರೂಪ. ಎಂಡನೆಯದು ವ್ಯಾವರ್ತಕ ಕೇಳುಗನನ್ನು ಸೇರುಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳುವುದು ಅಭಿವ್ಯಾಪಕ (inclusive) , ಕೇಳುಗನನ್ನು ಹೊರುತು ಪಡಿಸಿ ಹೇಳುವುದು ವ್ಯಾವರ್ತಕ (Exclusive) ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ,

ಉದಾಹರಣೆ:	ಕನ್ನಡ	ತಮಿಳು
ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ (ಬಹುವಚನ)	ನಾವು	ನಾಮ್(inclusive)
		ನಾಂಗ್ (Exclusive)

7. ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮ್ಯತೆ ಸ್ವೀಕರಣದಿಂದ ಉಂಟಾದದ್ದು, ಅಂದರೆ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಿಂದ. ತೀರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಒದಗಿದ್ದು ಹದಿನೇಳನೆ ಶತಮಾನದ ನಂತರ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದಾಗಿನಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನಜೀವನದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿತು. ಇಂದು ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗೂ ಇದು ಹಬ್ಬಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಳಕೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ಇಂಗಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನವರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಆಚಾರವಿಚಾರಗಳು ಅನುಸರಿಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ ಇಂದು ಕನ್ನಡದ ಶಬ್ದಗಳೇ ಎನ್ನುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಸ್ಸು, ಆಫೀಸು ,ಬ್ಯಾಂಕು, ಬೆಂಚು ,ಫಾಕ್ಟರಿ, ಕಾಲೇಜು, ಪೆನ್ನು, ಲಾರಿ, ಲಾಟರಿ, ಗ್ಲಾಸು, ಮೇಸ್ತ್ರು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳು ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತ ಕನ್ನಡದ ವ್ಯಂಜನಾಂತ್ಯ ಶಬ್ದಗಳು ಸ್ವರಾಂತ್ಯವಾಗಿವೆ. ಸ್ವರಾಂತ್ಯ ಶಬ್ದಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿವೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಬ್ದಗಳಿಂದಾಗಿ ಕೆಳಗಿನ ಧ್ವನಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಧ್ವನಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸೇರಿವೆ.

ವಾಕ್ಯ ಸಂರಚನಾ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಮಟ್ಟಿನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತಂದಿದೆ. ಸಂಯೋಜಕ ರೂಪ 'ಮತು'ವಿನ ಉಪಯೋಗ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೇ 'ರಾಮನೂ, ಸೀತೆಯೂ' ಎಂಬಂಥ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಕನ್ನಡ ಜಾಯಮಾನಕ್ಕೆ ಇಂಥ ರಚನೆ ಹೊಸದು.

ನಾಗರೀಕತೆ, ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬೆಳೆದಂತೆ ಶಬ್ದಕೋಶವು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ, ಭಾಷೆಯು ಶ್ರೀಮಂತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಆಯಾ ಭಾಷೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹಾಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸ್ವೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮಿತಿಇಲ್ಲ, ವಾಚ್, ಟೆನಿಸ್, ಕ್ರಿಕೇಟ್, ಲಾಯರ್, ನಂಬರ್, ಥರ್ಮಾ ಮೀಟರ್,

ಪೆನ್ಷನ್(ಪಿಂಚಣಿ), ಪೊಲೀಸ್, ಬ್ರೆಡ್, ಬ್ಯಾಂಕ್, ಸಿಮೆಂಟ್, ಹಾಸ್ಟೆಲ್, ಕಾಲೇಜ್, ಸ್ಕೂಲ್ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಂತಗೊಳಿಸಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಅಕ್ಷರಸ್ಥರು, ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು ಎಂಬ ಬೇಧವಿಲ್ಲದೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಬ್ದಗಳು ಬಳಕೆಯಾದಾಗ ಕೆಲವೊಂದು ಉಚ್ಚಾರಣಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ , ಮೇಸ್ಟ್ರು- ಮಾಸ್ತರ, ಕಟಾಪು-ಕಟಾವು, ಟೇಮು-ಟೇಸನ್ನು, ಬಿಸ್ಕತ್ತು, ಬುರೂಸು, ಕಪ್ತಾನ, ಬಾಟ್ಲ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಪಿಸ್ತೂಲು, ಗಿಲೀಟು, ಪಿಟೀಲು, ತಿಕೀಟು.

ಭಾಷಾಂತರಿಕವಾಗಿಯೂ ಸಹ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಬ್ದಗಳು ರೂಢಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಮುನ್ನುಡಿ, ಸಣ್ಣಕಥೆ, ಒತ್ತುಕಾಗದ (blotting paper), ಸೂತ್ರೋಲೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ವರ್ಣಕ ಶಬ್ದಗಳು : ಆಯಾ ಅರ್ಥ ಸೂಚಿಸುವ ಶಬ್ದವಿಲ್ಲದಾಗ ಅರ್ಥ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವಂತೆ ವರ್ಣಿಸುವ ಶಬ್ಧಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಇರುವ ಶಬ್ದಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಶಬ್ದ ಸೇರಿ ಹೊಸ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವುದುಂಟು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸೂಚಿ-ಸೂಜಿ ಶಬ್ಧಕ್ಕೆ ಪಿನ್ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಗುಂಡುಸೂಚಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

ಕೆಲವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಬ್ದಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ರೈಲು ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸುವ ಶಬ್ಧ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಹಳಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದುದು. 'ರೈಲುರಸ್ತೆ' ಎನ್ನುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಾಗುವ ಟ್ರೈನ್‌ಗೂ ರೈಲು ಶಬ್ದವೇ ರೂಢಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಚೀಟ ಬಟ್ಟೆ ಕೆಲವು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶಬ್ಧವೇ ರೂಢಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಳೆಯುವ ಬೊಟ್ಟು ಬೊಟ್ಟುಳ್ಳ, ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಎಂದರ್ಥವಿತ್ತು, ಮಹಾಭಾರತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಮಿಳುವಿನಲ್ಲಿ ಚಿಟ್ಟೆ ಎಂದರೆ ಬೊಟ್ಟು, ಚುಕ್ಕಿ ಎಂದರ್ಥ. ಕನ್ನಡದ ಚಿಟ್ಟೆ = btterfly ಸಹ ಇದೇ ಮೂಲದ್ದಿರಬೇಕು. ಚೀಟ - ಚೀಟಾ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಾಯಿತು, ಛೀಂಟ್ ಎಂದೂ ಬದಲಾದ ಶಬ್ದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಚಿಂಟ್ಸ್ ಎಂದಾಯಿತು. ಚಿತ್ರಮಯ, ಚಿತ್ರಪಟ ವಸ್ತ್ರದ ಹೆಸರು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ. ಅದೇ ಚೀಟ ಬಟ್ಟೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿತು. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ mile ಕನ್ನಡದ ಮೈಲಿ, ಮೈಲುಗಳು ಮೂಲತಃ ಲ್ಯಾಟನ್ನಿನ ಸಾವಿರ ಹೆಜ್ಜೆ ಅರ್ಥದ ಮೈಲ್‌ನಿಂದ ಬಂದಿವೆ. ಬಾಯ್ಕಾಟ್ ಶಬ್ದ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನವನಾದ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಬಾಯ್ಕಾಟ್‌ನಿಂದ ಬಂದದ್ದು. ಅವನು ನಿರ್ದಯವಾಗಿ ಗೇಣಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದ್ದರಿಂದ ಗೇಣಿದಾರರು ಅವನಿಗೆ ಅನ್ನ ನೀರು ಕೊಡದೆ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದರು. ಸಂಘಟಿತ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಬಾಯ್ಕಾಟ್ ಆಯಿತು. ಬನಿಯನ್ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಿಂದ ಬಂದದ್ದು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಣಿಜ-ವಣಿಕ ಬನಿಯಾ ಆಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಹೋಯಿತು ಗುಜರಾಥಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಂದ. ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಸಡಿಲ ಜುಬ್ಬಾಕ್ಕೆ ಅದೇ ಹೆಸರು ಬಂದು, ಬಿಗಿ ಒಳ ಅಂಗಿಗೂ ಬನಿಯನ್ ಎಂದಾಯಿತು. ಅಲ್ಮೈರಾ ಶಬ್ದ ಮೂಲ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಯ ಶಬ್ಧ arma-

rium, arma= ಆಯುಧ, arium ಆಗಾರ ಎಂದರ್ಥ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಮಾರಿಯೋ ಆಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

8. ಕನ್ನಡ, ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ರೋಮನ್

ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಗ್ರೀಸ್, ರೋಮ್‌ನ್‌ಗಳ ಸಂಬಂಧ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 2ನೇ ಶತಮಾನದಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ್ದು, ಆಕ್ಸಿರಿಂಕಸ್ ಪ್ಯಾಪಿರೈದಿಂದ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳು - ಗ್ರೀಕ್ ಮೂಲದವು ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ದೀನಾರ ಗ್ರೀಕ್ ಡಿನೇರಿಯಸ್ ಶಬ್ದದ ರೂಪಾಂತರವಾಗಿದೆ. ಡ್ರಾಕ್ಮಾದ ರೂಪಾಂತರ ದ್ರಮ್ಮ, ದೀನಾರ, ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯ. ದ್ರುಮ್ಮ ಬಹುಶಃ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯವಿರಬೇಕು. ದ್ರಮ್ಮ-ದಮ್ಮ-ದಮ್ಮಡಿ. ಇವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳು. ಈ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಶಕಗಳವರೆಗೂ ದಮ್ಮಡಿ ಶಬ್ದ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ದಮ್ಮಡಿ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ - ಎಂಬುದು ಒಂದು ಬಯ್ಗುಳ ಬಹುಶಃ ನಾಲ್ಕು ಕಾಸು ಪ್ರಯಾಣದಿಂದ ಬಂದದ್ದು ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯ. ಕಾಸು ಕನಿಷ್ಟ ಹಣವಾಯಿತು. ಸಿರಿಂಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ಸುರಂಗ, ಸೇವೊದಿಂದ ಸೇವೆಗೆ, ಶ್ಯಾವಗೆ ಆಗಿವೆ. ಗ್ರೀಕನಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಬಂದ ಈ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮೂಲಕವೂ ಬಂದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಉದಾ: ಹೋರಾ, ಜ್ಯಾಮಿತಿ, ಕೇಂದ್ರ, ದ್ರೇಖಾನಾ, ರಾಶಿಚಿನ್ಹೆಯ ಹೆಸರುಗಳು ನಿಷ್ಕ, ಯವನಿಕಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದುವಾಗಿದೆ.

9. ಕನ್ನಡ ಪಾರಸಿ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೇಲೆ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಪ್ರಭಾವ ನೇರವಾದದ್ದು, ಪಾರಸಿ ಶಬ್ದ ಸ್ವೀಕರಣ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕ ಕಾರಣದಿಂದ ಆದದ್ದು, ಪಾರಸಿ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಪರ್ಕದ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ದಾಖಲೆ ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಿಕೇಶಿ ಮತ್ತು ಇಮ್ಮಡಿ ಖುಸ್ರೂ ನಡುವೆ ನಡೆದ ರಾಜದೂತರ ವಿನಿಮಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿದೆ. ಏಳನೇ ಶತಮಾನದ ವೇಳೆಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅರಬ್ಬರು ಬಂದಿಳಿದಿದ್ದರು. ಅರಬ್ಬರು ಮುಂಬಯಿ ಬಳಿಯ ಠಾಣ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದರು. ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು ಸಿಂಧ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ಖಲೀಫರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೊಡನೆ ಸ್ನೇಹ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರೊಡನೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಮುಮ್ಮಡಿ ವೀರಬಲ್ಲಾಳನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಕಾಫರ್ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ದಂಡಯಾತ್ರೆ ನಡೆಸಿದ್ದನು. ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು ಬಿಜಾಪುರದ ಸುಲ್ತಾನರೊಡನೆ, ಬಹಮನಿ ಸುಲ್ತಾನರೊಡನೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಮತ್ತು ಅರಬ್ಬೀ ಭಾಷೆಗಳ ಶಬ್ದಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸೇರಲು ಕಾರಣವಾದುವು. ಸೈನ್ಯ, ಆಡಳಿತಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಬ್ದಗಳ ಹೈದರ್-ಟಿಪ್ಪೂಸುಲ್ತಾನರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಸೇರಿದುವು. ಆಗ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಪಾರಸಿಯಾಗಿತ್ತು, ಲಿಪಿ ಅರಬ್ಬಿ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ

ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರವಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಪಾರಸಿ, ಅರಬ್ಬಿ, ಹಿಂದೂಸ್ತಾನೀ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭಾವ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಆದಷ್ಟು ಇತರ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಹೀಗೂ ಹೇಳಬಹುದು : ಸ್ವೀಕರಣ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳವರು ಪ್ರತಿರೋಧ ತೋರಿದಷ್ಟು ಕನ್ನಡಿಗರು ತೋರಲಿಲ್ಲ. 'ರಫು' ಪರ್ಷಿಯನ್ ಮೂಲದ ಶಬ್ದ ರೂಪಾಂತರ ಹೊಂದಿ 'ರಬ್ಬು'ವಾಗಿ (ಹೊಲಿಗೆ) ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. 13ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ರಾವುತ ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಫಾರಸಿ - ಪಾರಸಿಯಾಗಿದೆ. ಗೋರಿ, ಗುಲಾಲು (ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ), ಕಮಾನು, ಖೂನಿ, ಚಬಕ ಶಬ್ದ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ಮೂಲಕ ಚಬೌಕೊ ಆಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಚಾಬೂಕು ಆದ ಪಾರಸಿ ಶಬ್ದ, ತುಪಾಕಿ, ತೋಪು, ಸಿಪಾಯಿ, ಹವಾಲ್ದಾರ್, ನಾಮರ್ದ (ಹೇಡಿ), ದಿವಾನ, ಮಂತ್ರಿ ಎಂದರ್ಥ, ರಾಜರ ಪತ್ರ ಬರೆದುಕೊಡುವವನು, ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಿಸುವವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥಗಳಲ್ಲೂ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಿ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿದೆ. ಮೈಸೂರಿನ ದಿವಾನರು, ಅಮಲ್ದಾರ, ಜಮೀನು, ಜಾಗೀರು, ಶಹರು, ಅಮೀನು (ರೆವೆನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿ), ಮುನ್ಷಿ, ವಕೀಲ, ಕಾರಕೂನ, ಕೊತ್ತವಾಲ (ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ), ಖಚಾಂಚಿ, ಚಪ್ರಾಸಿ, ದಫೇದಾರ, ಜವಾನ, ಪೇಶ್ವೆ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ), ಭಕ್ಷಿ (ಬಕ್ಷಿ ವೇತನ ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರಿ), ಮಾಮಲದಾರ (ತಾಲ್ಲೂಕ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿ), ಗಸ್ತಿ, ಬಂದೋಬಸ್ತು (ಮೂಲಾರ್ಥ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ), ರಸೀದ್ - ರಶೀದಿ, ವರದಿ, ವಾರಸುದಾರ, ಶಿಸ್ತು, ಸಜಾ, ಹಂಗಾಮಿ, ಲಕೋಟೆ, ಶಾಯಿ, ತಂಬೂರಾ, ಪರದೆ, ಕುಸ್ತಿ, ಪೈಲ್ವಾನ, ಷರ್ಬತ್-ಶರಬತ್ತು, ಅಂಬಾರಿ, ಮಾವುತ, ಅಂದಾಜು, ಆಮದು, ಕಮ್ಮಿ (ಕೊರತೆ ಎಂದರ್ಥ), ಚೌಕಾಸಿ, ದಲ್ಲಾಲಿ -ದಲ್ಲಾಳಿ, ನಗದಿ, ನಮೂನೆ, ಸೇರು, ತೌಲೀಯ-ಟುವಾಲು (ಕರವಸ್ತ್ರ ಎಂದು ಮೂಲಾರ್ಥ), ರೂಮಾಲ (ಪೇಟ ಎಂದು ಮೂಲಾರ್ಥ, ರೇಶ್ಮೆ (ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚೀನಾಂಬರ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ರೇಷ್ಮೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ), ಲುಂಗಿ, ಶಾಲು, ಚಮಚಾ, ಕಲಾಪತ್ತು, ಪಿಂಗಾಣಿ, ಚಪಾತಿ, ಚಟ್ನಿ, ನಾಪ್ಟಾ, ಮಸಾಲೆ, ಚಾಯ್-ಚಹಾ, ಸೇಬು, ಮೇಜು, ಬೇವರ್ಸಿ, ಖರ್ಚು, ಜರಿ, ಜಿಯಾದತಿ-ಜಾಸ್ತಿ (ಅ.ಜಿಯಾದಾ), ದರ್ದ್-ದರ್ದು (ಮೂಲಾರ್ಥ ರೋಗ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ need ಎಂದು ಇದೆ.) ದುಬಾರಹ್- ದುಬಾರಿ (ಮಾಲಾರ್ಥ ಎರಡೆಯ ಬಾರಿ), ನಾಜೂಕ್-ನಾಜೂಕು, ಫರಂಗಿ - ಪರಂಗಿ (ಫ್ರೆಂಚ್ ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಇದರಿಂದ ಪರಂಗಿ ಹಣ್ಣು, ಪರಂಗಿ ರೋಗ ಬಂದಿವೆ). ಪಾಯಖಾನಾಹ್ - ಪಾಯಖಾನೆ (ಕಾಲಕೆಳಗಿನ ಮನೆ, ಮೂಲಾರ್ಥ), ಪೇಚಾಟ-ಪೇಚ್‌ನಿಂದ ಬಂದದ್ದು (turning round ಎಂದು ಮೂಲಾರ್ಥ) ಬಂದರು, ಬೂಂದ್-ಬೂದಿ (ಮೂಲಾರ್ಥ ಮಳೆಹನಿ, ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವ ಬೂಂದಿ ಅರ್ಥ), ಮಿಸ್ತ್ ಅರಿ-ಮೇಸ್ತ್ರಿ, ಮೊಂಬತ್ತಿ, ರಾಯಿಯ್ಯತ್ - ರೈತ (ಮೂಲರ್ಥ tenant ಎಂದು,

ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯಗಾರ ಆಯಿತು, ಅ.ನಲ್ಲಿ ರತಿ), ರಾಜೀನಾ-ರಾಜೀನಾಮೆ (ಮೂಲಾರ್ಥ ಒಪ್ಪಂದ ಪತ್ರ), ಬೀಮಾ - ವಿಮೆ, ಸರಕಾರ, ಸಾಮಾನು - ಸಾಮಾನ (ಪೀಠೋಪಕರಣ ಮೂಲಾರ್ಥ) ಹವಾಸ್-ಹವ್ಯಾಸ (ಮೂಲಾರ್ಥ lust), ಸುಮಾರು, ನಕ್ಷೆ ನಮಾಜು, ಕಾಗದ, ಖಾಸಗಿ, ಮುಲ್ಕಿ (ಸ್ಥಳೀಯ), ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬಾದಾಮಿ, ಗುಲಾಬಿ, ಖಾಕಿ, ಗಂಜೀಫು, ಕಾಹಿಲೆ, ಪಸಲು, ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಕುಲಾವಿ, ಗಸಗಸೆ, ಬೇಜಾರು (ಬೇಜಾರ್‌ನಿಂದ ಬಂದದ್ದು, ಅಚ್ಚ ಕನ್ನಡ ಬೇಸರ. ಎರಡಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚೂ ಕಡಿಮೆ ಒಂದೇ ಅರ್ಥ), ಅರ್ಜಿ (ಅರ್ಜಿ ಮೂಲಾರ್ಥ ದೂರು), ಕೋಮುವಾರು (ಖಾಮ್‌ವಾರ್, ಬುಡಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರದವನು ಮೂಲಾರ್ಥ), ಚಾಕರಿ (ಸೇವೆ) ಇತ್ಯಾದಿ. ಇಂತಹ ನೂರಾರು ಶಬ್ದಗಳಿವೆ.

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಅರಬ್ಬಿಕ್ :

ಅಫೀಮು - ಅಫೂನ್, ಇಸ್ವಿ (ಈಸ್ Christ), ಊದುಬತ್ತಿ (ಉರ್ದು = ಅಗರು ಸುಗಂಧ, ವರ್ತಿ ಸಂಸ್ಕೃತದ ತದ್ಭವ ಬತ್ತಿ) ಕಸಬು-ಕಸಬ್ (ಮೂಲಾರ್ಥ ಸಂಪಾದಿಸು, ಹಿಂ.ವೃತ್ತಿ), ಕಾಜಗ್ವ ಕಾಗದ = ಕಾಗಜ್, ಗಲೀಜು (ಘಲೀಜ್, ಒರಟು, ದಪ್ಪ ಮೂಲಾರ್ಥ. ಉ.ಹಿಂ. ಕೊಳಕು) ಜಿನಸಿ x ದಿನಸಿ (ಜಿನಸ್ ಮೂಲಾರ್ಥ commondity, genus ಗ್ರೀಕ್ ಶಬ್ದದಿಂದ ಬಂದದ್ದು, ವೈವಿಧ್ಯ ಎಂದು ಅರ್ಥ), ತಾಯಿತ (ತಾವೀಜ್), ದಾವಾ - ದಾವೆ (ಮೂಲಾರ್ಥ claim ಉ. ದೂರು), ನಖ್ಷ್-ನಕ್ಷೆ (ಮೂಲಾರ್ಥ figure ಹಿಂ map), ಪಾವತಿ (ಫೌತ್-ಮರಣ ಮೂಲಾರ್ಥ), ಮಣ (ಮನ್), ಮೊಕದ್ದಮೆ, ಯುನಾನಿ (ಯುನಾನ್ Greece), ರುಜು (ಮೂಲಾರ್ಥ ಹಿಂದಿರುಗಿಸು), ರೊಕ್ಕ (ರುಖಾ chit ಎಂದು ಮೂಲಾರ್ಥ), ಸಹಿ (ಸಹೀಹ್ right, ಉ. correct true) ಶಿಲುಬೆ (ಸಾಲಿಬ್), ಹಜಾಮ (ಹಜ್ಜಾಮ, ರಕ್ತದ ಒತ್ತಡ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ರಕ್ತ ಹೊರತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದವನು ಮೂಲಾರ್ಥ, ಉ. ಹಿಂ.ಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷೌರಿಕ ಅರ್ಥ, ಗರೀಬ (ಮೂಲಾರ್ಥ ಅಪರಿಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಡವ), ಇಲಾಖೆ (ಇಲಾಖಾ, territory, division of land ಮೂಲಾರ್ಥ), ಕದೀಮ (ಖಾದಿಮ್, ಮೂಲಾರ್ಥ ಸೇವಕ), ಕುರ್ಚಿ (ಕುರ್ಸಿ), ಖಜಾನೆ (ಖಜಾನಾ, ಖಜಾನೆ-ಬಹುವಚನ-ವಸ್ತುಸಾಮಗ್ರಿ ಇಡುವ ಸ್ಥಳ, ಮೂಲಾರ್ಥ), ಖಯಾಲು (ಖ್ಯಾಲ್, ಮೂಲಾರ್ಥ, ವಿಚಾರ), ಜಮನೆ, ಜಾಮೀನು, ಜೇಬು, ತಕರಾರು (ಮೂಲಾರ್ಥ, ಪುನರುಕ್ತಿ) ತಬಲ, ತಾರೀಖು, ದಿಮಾಕು (ದಿಮಾಘ್, ಮೂಲಾರ್ಥ ಮನಸ್ಸು ಉ.haughtiness), ಪಿತೂರಿ (ಫುತೂರ್ ಉ. ಫಿತುರ್, ಮೂಲಾರ್ಥ ದೋಷ ಎಂದು), ಬದಲು, ಬಂದೂಕು, ಬಾಕಿ, ಮುತ್ಸದ್ದಿ (ಮೂಲಾರ್ಥ writen), ಮುದ್ದಾಂ (ಮುದಾಂ, ಮೂಲಾರ್ಥ ಶಾಶ್ವತ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಖಚಿತ, ತಪ್ಪದೆ, ಬೇಗ ತಲುಪಿಸುವುದು hand delivery), ಶುರು (ಸುರೂ) , ಸಲಕರಣೆ (ಸಲಾಹ್, ಮೂಲಾರ್ಥ ಆಯುಧ), ಸಾಬೂನು (ಶಾಬೂನ್), ಹಾಜರಿ, ಹಿಸ್ಸೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಅರಬ್ಬಿ, ಪಾರಸಿ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನೀ ಉರ್ದೂ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. , ಮೂಲಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮೂಲಾರ್ಥ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಅರ್ಥ ಇರುವುದುಂಟು . ಆಗ ಅಂತಹ ಶಬ್ದಗಳು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಬಂದುವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಬೇಜಾರು - ಬೇಸರ ಒಂದೇ ಅರ್ಥ ಬೇಸರ ಅಚ್ಚಕನ್ನಡ. ಆದರೆ ಮೊಂಬತ್ತಿಯ 'ಬತ್ತಿ' ಕನ್ನಡ (ವರ್ತಿಯತದ್ಭವ) 'ಮೊಂ' ಮಾತ್ರ ಪಾರಸಿ. ಅನೇಕ ಗುಣವಾಚಕಗಳನ್ನೂ ಪಾರಸಿ ಅರಬ್ಬಿ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಪಡೆದು ಕನ್ನಡದೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಖಾತ್ರಿ ತಾಜಾ , ಸಾದಾ ಇತ್ಯಾದಿ . 'ಬದಲು' ಶಬ್ದವನ್ನು ನಾಮಪದವಾಗಿ ಧಾತುವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳೊಡನೆ ಬಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬದಲಾಗು , ಬದಲಿಸು, ಶುರುವಾಯಿತು ಇತ್ಯಾದಿ. ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳು ಮೂಲ ತುರ್ಕಿ ಭಾಷೆಯವು ಉರ್ದು, ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಮೂಲಕ ಬಂದು ರೂಢಿಯಾಗಿವೆ'' ಎಂದು ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತುರುಕರು , ತುರುಕ ಶಬ್ದ ಮುಸಲ್ಮಾನರನ್ನು ಕುರಿತುದ್ದಾದರೂ Turkishಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರೇ ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಮುಸನ್ಮಾನರಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಿತು. ತೋಪು (ಫಿರಂಗಿ), ತುಪಾಕಿ ತೋಪ್- ತುಪಕ್ ನಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಬಾಕು (ಚೂರಿ) ಕೂಲಿ, ಗುಲಾಮ ಅರ್ಥದ ಕುಲಿ ಶಬ್ದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಖಾನ್ ತುರ್ಕಿಯ ಪ್ರಭು , ಒಡೆಯ ಅರ್ಥದ್ದು : ಬಕ್ಷಿ ಬಕ್ ಶ್ರೀ ಹಣ ಹಂಚುವ ಅಧಿಕಾರಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥದ ಶಬ್ದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ.

ಖಜಾಂಚಿಯಲ್ಲಿ ಖಜಾನೆ ಪಾರಸಿಯಾದಾದರೆ ಚೀ ಪ್ರತ್ಯಯ ತುರ್ಕಿ ಭಾಷೆಯದಾಗಿದೆ. ಚಕಮಕಿ ಚಕ್‌ಮಕ್ ನಿಂದ ಬಂದದ್ದು ಬಿರುಸುಕಲ್ಲು ಎಂದು ಮೂಲಾರ್ಥ , ಚಕಮಕಿ ಕಲ್ಲನ್ನು ಉಜ್ಜಿ ಬೆಂಕಿ ಕಿಡಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಘರ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಮಾತಿನ ಚಕಮಕಿ, ಕುರ್ಮಾ ಮಾಂಸಾದಹಾರದ ಹೆಸರು , ತುರ್ಕಿ ಕವುರ್ಮದಿಂದ ಬಂದಿವೆ. ಕಲಾಪತ್ತು ಕಲಾಬತ್ತು ಜರಿಬಟ್ಟೆ , ಜರಿ ಎಂದರೆ ಪಾರಸಿಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ , ತುರ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಾಬತ್ ಜುಲಾಬು ಮೂಲತಃ ಮೆಕ್ಸಿಕೋ ದೇಶದ 'ಜಲಾಪ' ಎಂಬ ಊರಿನ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದ ಬೇರನ್ನು ಭೇದಿಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಯುನಾನಿ ವೈದ್ಯರು 'ಅರಬ್ಬಿ ಜುಲ್ಲಾಬ್' ಎಂದೂ ಇತ್ತು, ಈಗ ಜುಲಾಬು ಮಾತ್ರ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಅಂಚೆ- ಟಪಾಲುಗಳಲ್ಲಿನ ಅಂಚೆ ಹಂಸದ ತದ್ಭವ ಅಲ್ಲ, ತಮಿಳು ಮಲೆಯಾಳಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಜಲು ಮಜಲಾಗಿ ಕಾಲಾಳು ಪತ್ರ ತಲುಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಟಪಾಲು ಮರಾಠಿಯಿಂದ ಬಂದದ್ದು, ಅದಕ್ಕೂ ಮಜಲು ಎಂದರ್ಥ. ಪೇಚು ಶಬ್ದ ಮೂಲತಃ ಪಾರಸಿಯಾದಾಗಿದೆ.

ಹಿಂದಿ,ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಕು , ಭ್ರಮಣೆ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಪಾರಸಿ ಮೂಲ ಪೇಚ್‌ಕಶ್ ತಿರುಗಣೆ , ತಿರುಪು ಮೊಳೆಯ ಉಪಕರಣ. ಮೈಸೂರು ಪಾಕು ಯಾರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ . ಮೈ ಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿ ಸಿಹಿಯೂ

ಹೌದು.ಆದರೆ ಮೈ ಸೂರಿಗೂ ಅದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ . ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಲೆಬೇಳೆಗೆ ಮಸೂರ್‌ದಾಲ್ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕಡಲೆಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದ ಪಾಕ ಅದು, ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ.

ಅರಬ್ಬಿ , ಪಾರಸಿ ತದ್ಧಿತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿ, ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ. ಕಾರ, ಗಾರ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲಕ ಹಿಂದೆಯೇ ಬಂದಿದ್ದರೂ , ನೇರವಾಗೂ ಬಂದಿವೆ. ದಾನಿ: ಹೂ ದಾನಿ , ಪನ್ನೀರು ದಾನಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ದಾರ:ಜೋಡಿದಾರ, ಪಟ್ಟೆದಾರ (lease holder) , ಕಂತ್ರಾಟುದಾರ (ಇಲ್ಲಿ contract ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪಾರಸಿ ತದ್ಧಿತ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರಿದೆ). ಎ. ಶಂಕರ ಕೆದಿಲಾಯ ಅವರು ಧ್ವನಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಅರ್ಥವ್ಯತ್ಯಾಸ , ವಾಕರಣಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

11.ಕನ್ನಡ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ :

ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿಯಿಂದ ಬಂದುವೆಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳು ಅರಬ್ಬಿ, ಪಾರಸಿ, ಶಬ್ದಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಆದರೆ , ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ ಮಾತ್ರ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ರಾ.ಯ. ಧಾರವಾಡಕರ್ , ಆರ್ . ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಮೊದಲಾದವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಶಬ್ದಗಳಿವೆ. ಅಂತಸ್ತು, ಇನಾಮು ಕಂತು, ಕಾಮಗಾರಿ , ಕಂದಾಯ , ಕಾರ್ಖಾನೆ , ಕಿಚ್ಚಡಿ, ಕಿಟಕಿ , ಕುಲಾವಿ ಕೊಠಡಿ , ಖಾಲಿ ಗಡಿಯಾರ , ಗಾಡಿ, ಗಾಬರಿ , ಚಿಕ್ಕುಬಂದಿ, ಚುನಾವಣೆ, ಜಮಖಾನೆ , ಟಪಾಲು , ತರಕಾರಿ, ಬಂಗಲೆ, ಮಹಡಿ,ರಜಾ , ರೂಪಾಯಿ, ಹುಂಡಿ , ಟೋಪಿ , ಡಬ್ಬಿ , ಪಲ್ಲಕಿ, ಚರಂಡಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

12.ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್:

ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ವಸಾಹತು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ವಿಜಯನಗರದ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿಜಾಪುರ ಸುಲ್ತಾನನ ವಿರುದ್ಧ ಅವರಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಿದರು . ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ತಳವೂರಿದ್ದ ಅವರು ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ರಾಜರೊಡನೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಯುದ್ಧಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರ ಸಂಪರ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಇತ್ತು . ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಬಂಧವೂ ಇತ್ತು . ಫಾದರ್ ಹೆರಾಸ್ ಅವರು ವಿಜಯನಗರದ ವಿಜಯವಿಠ್ಠಲಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅನೇಕ ಕೆತ್ತನೆಗಳನ್ನು ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನೆ ಇಲ್ಲ.

ಆಯುಧ, ಆಹಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳು, ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಬ್ದಗಳು ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಬಂದುವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಪಗಾರ (ಸಂಬಳ), ಜಾವಿ, ಬಿಸ್ಕತ್ತು , ಫಿರಂಗಿ , ಪಾದ್ರಿ, ಲಿಲಾವ (ಹರಾಜು , ಬಂಬು, ಇಸ್ತ್ರಿ ಪ್ರೊ. ಮರಿಯಪ್ಪಭಟ್ಟರು ಮೇಜು;ಮೇಸ ಎಂಬುದರಿಂದ ಬಂದಿತು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಬಟಾಟೆ (BATATA= potato) ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿತು ಎಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಪ್ರೊ. ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ಟರು ತಂಬಾಕು ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್‌ನಿಂದ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ., ಮರಾಠಿ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪಪಾಯಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಶಬ್ದ, ಅದರ ಪರ್ಯಾಯ ಶಬ್ದ ಫರಂಗಿ ಹಣ್ಣು 'ಶಾಲು'ವಿನ ಮೂಲ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್‌ನ chale ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಟವೆಲ್ಲು - toaltha ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಶಬ್ದದಿಂದ ಬಂದಿತೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಪಾರಸಿ ತೌಲೀಯದಿಂದ ಬಂದುದು ಎಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅನಾನಸ್ ananas ನಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಅದರ ಮೂಲ ಫ್ರೆಂಚ್ ಶಬ್ದ. ವಾಸ್ತವನಾಗಿ ಈ ಶಬ್ದ ಬ್ರೆಜಿಲ್ ಭಾಷೆಯದು, ಮಲೆಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಫರಂಗಿ ಚಕ್ಕೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಚಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ ಹಲಸಿನಕಾಯಿ.

ಚಾಬೂಕು chabuco ದಿಂದ ಬಂದದ್ದು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದರ ಮೂಲ ಪಾರಸಿ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಹಾಗೇ ಸಬ್ಬ, ಸಾಬಾಣ ಸಾಬೂನು. ಇದು ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ನಿಂದ ಬಂದದ್ದೆಂದು ಎಂ.ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ಟರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. sabao. ಸಬ್ಬ ಆಗಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಣ, ನ, ಗಳು ಹೇಗೆ ಬಂದುವು? ವಾತ್ಸಾಯನ 'ಫೇನಕ' ಶಬ್ದ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೈ ತೊಳೆಯಲು ಬಳಸುವ ವಸ್ತು ಎಂದೇ ಅರ್ಥ. ಪಾರಸಿಯಲ್ಲಿ 'ಶಾಬೂನ್' ಇದೆ. ಅರಬ್ಬಿ 'ಶಬೋನ್' ನಾನಕರ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 'ಸಬೂನೀ' ಎಂಬುದನ್ನು ಬಟ್ಟೆ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಲು ಬಳಸಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮರಾಠಿ 'ನವನಾಥ ಭಕ್ತಿಸಾರ'ದಲ್ಲಿ 'ಸಾಬಣೀ' 'ಮುಕ್ತೇಶ್ವರ' ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 'ಸಾಬಣ' ಶಬ್ದಗಳಿವೆ. ಅಂದರೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ sabao ದಿಂದ ಸಬ್ಬ, ಸಬ್ಬಕಾರ, ಪಾರಸಿಯ ಶಾಬೂನ್, ಸಾಬೂನು ಆಗಿರಬೇಕು. ಮರಾಠಿ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸಾಬಾಣ ಆಗಿರಬೇಕು. ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ 'ಣ' ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚು. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೂಲ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಯ sapo. ಗಾಲ್ ಜನರು ಇದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು.

ಟೋಪಿ ಶಬ್ದ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ topo(ಮೇಲ್ಭಾಗ, ತುದಿ) ಎಂಬ ಶಬ್ದದಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿಯ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಲಾಟರಿ ಇಟಾಲಿಯನ್ ಶಬ್ದ, ಆದರೆ ಮೂಲತಃ ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಯದು. ಲಾಟ್ ಎಂದರೆ ಕಡ್ಡಿ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಅಥವಾ ರಾಶಿಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆಳೆಯುವುದು. ಈಗ ಕಾಗರದವನ್ನು ಎತ್ತುವುದು, ರಾಶಿಯಿಂದ, Espada ದಿಂದ ಇಸ್ಪೀಟು ಬಂದಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ spade ಸಹ ಅಲ್ಲಿಯದೇ.ಅಂದರೆ ಸಲಿಕೆ, ಗುದ್ದಲಿ. ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಗುರುತು, ಚಿಹ್ನೆ ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಅದು ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್, ಫ್ರೆಂಚರ ಆಟ, ನೇರವಾಗಿ ಅವರಿಂದಲೇ ಬಂದಿರಬೇಕು, ಇಂಗ್ಲೀಷರಿಂದಲ್ಲ ಇಸ್ಪೀಟಾಟದ ತುರುಪು ಸಹ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಬಂದಿರಬೇಕು, trump ಕಾರ್ಡ್ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ. ಎದೆಯ ಹತ್ತಿರ ಮರೆಮಾಚಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಚಿಕ್ಕಬೆಲೆಯ ತುರುಪು ಎಲೆಯಿಂದ ಹೊಡ್ಡ ಬೆಲೆಯದನ್ನೂ ಗೆಲ್ಲುವುದು, ಟ್ರಯಂಫ್ ಎಂದರೆ ಗೆಲ್ಲುವುದು, ವಿಜಯ. ಎಕ್ಕಾ ಸಹ ace ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಎಕ್ಕಾ=ಒಂದು ಎಂದರ್ಥ, ಏಕ (ಸಂ), ಏಕ್ (ಹಿಂದಿ) ಗಮುಮನಿಸಿ damaasco ದಿಂದ ದಮಾಸು, Estirar ನಿಂದ

ಇಸ್ತ್ರಿ. Jogar ನಿಂದ ಜುಗಾರಿ, Ripaದಿಂದ ರಿಪೀಸು , ವರಾಂಡ, pipaದಿಂದ ಪಿಪಾಯಿ, sorte ಯಿಂದ ಸೋಡ್ತಿ , ಸೋಡಿ ಬಂದಿವೆ. ಕೆಫೆ, ರೆಸ್ಟೋರಾಂ, ಡೀಲಕ್ಸ್ ಮೊದಲಾದವು ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಬಂದವು.

ಫ್ರೆಂಚರ ಪ್ರಭಾವ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೇಲೆ ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಷ್ಟು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಹೊಸ ಹೊಸ ನೀರನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡ ಕನ್ನಡಕೋಶದ ದಾರಿ ಅಷ್ಟು ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸಾರಾಂಶರೂಪವಾಗಿ ನಾವು ಈ ವರೆಗೆ ನೋಡಿದ ಮಾತುಗಳೆಂದರೆ - ಜೀವಂತ ಭಾಷೆ ಬೆಳೆಯುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ ; ಅವಶ್ಯಕ ; ಈ ರೀತಿ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯೂ ಕೂಡ ಕೇವಲ ಮಡುಗಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಿಂತ ನೀರಿನ ಹಾಗಿರದೆ, ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಭಾಷೆಯು ಹೊರಗಿನ ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಒಡಲ ನೂಲಿನಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಜಾಲವನ್ನು ನೇಯುವ ಜೇಡನ ಹಾಗೆ, ಹೊರಗಿನ ಸ್ವೀಕರಣಕ್ಕೂ ಒಳಗಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ಸದೈವ ಸಿದ್ಧವಿದೆ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ನಾವು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅಂತರ-ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ವರಾದಿ ವರ್ಣವ್ಯತ್ಯಯ, ಸಾದೃಶ್ಯ, ಸಾಹಚರ್ಯ, ದ್ವಿರುಕ್ತಿ, ಭಾಷಾಗೌರವ, ಅಪಕರ್ಷ, ಉತ್ಕರ್ಷ - ಮೊದಲಾದ ಅಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೂ, ಶತಶತಮಾನಗಳ ಇತಿಹಾಸ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಸಂಪರ್ಕ- ಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನೂ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈ ರೀತಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮಂದ ಬೆಳಕಿನ ಕಾಲದಿಂದ, ಇಂದಿನ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪದ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಆರ್ಯರು, ಗ್ರೀಕ್-ರೋಮೀಯರು, ಪಾರಸಿಕ-ಅರಬರು, 'ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ' ಜನರು, ಫ್ರೆಂಚ್-ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು, ಆಂಗ್ಲರು ; ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾಸ್ಕಂಧದ ಜನ ಮತ್ತು ಮರಾಠಿಗರು - ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಗೈದಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಕೋಶದ ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೇ 'ವೀರಭಾಷಾಶುದ್ಧಿ' ಯೆಂಬುದು ಭಾಷೆಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಎತ್ತಿಸಾರುತ್ತಿದೆ.

■

ಉಪಸಂಹಾರ

ಭಾರತದ ಭಾಷಾ ಪರಿವಾರಗಳಾದ ಆರ್ಯನ್ ಮತ್ತು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರಾಚೀನತೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನವಿರುವುದು ಒಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸತ್ಯ. ಬಹುತೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಸಂಶೋಧಕರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಹಲವಾರು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿದರ್ಶನಗಳಿಂದ ಇದು ಖಚಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯಷ್ಟೇ ಅದಕ್ಕಿರುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಸ್ವ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಸಂಗತಿಗಳು ಕೂಡ ಗಮನಾರ್ಹ ವಿಚಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುವ ಶಿಷ್ಟ ಪರಂಪರೆಯ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು, ಗದ್ಯಕೃತಿಗಳು, ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳು, ವಚನವಾಙ್ಮಯ, ಕೀರ್ತನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ನಾಟಕಗಳು, ರಗಳೆಗಳು, ಶತಕಗಳು, ತ್ರಿಪದಿಗಳು, ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಭಾವಗೀತೆ, ಕಥನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪ್ರಬಂಧ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಮುಂತಾಗಿ ರೂಪು ಪಡೆದಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಾಶಿಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅಂತಃಸತ್ವದ ವಿರಾಟ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿವೆ.

ಆದರೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಸತತವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಭಾವವು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮಿತಿಯಿಂದಾಗಿಯೇ ಆಗುವಂತಹುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಗುರುತಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುತ್ತೇನೆ. ಈ ನಿಬಂಧಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಿತಿಗಳಿರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಲು ಇಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಿಬಂಧದ ಮಿತಿಯೇ ಹೊರತು ವಿಷಯದ, ವಿವರಗಳ ಮಿತಿಯಲ್ಲ. ಮೊದಲ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಎರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯನದಲ್ಲಿ ಜೀವಂತ ಭಾಷೆಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಭಾರತದ ಭಾಷಾ ಪರಿವಾರಗಳ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದು, ಕನ್ನಡವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂದ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ ಎಂಬ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಗತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುತ್ತೇನೆ.

ಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕಿರುವ ದೇಶಿಯತೆಯ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಮನಗಾಣಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಿತಿ, ವ್ಯಾಕರಣ ಸ್ವರೂಪ, ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು, ಪ್ರಾಂತ ಭೇದಗಳು, ಅವಸ್ಥಾಂತರಗಳನ್ನು ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಾಲ್ಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಬಂಧಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಒದಗಿಬಂದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರುವೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ತಾನಾಗಿಯೇ ಅನ್ಯ ಭಾಷಾ ಸಂಸರ್ಗಕ್ಕೆ ಒಳಪಡದೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೋ, ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿಯೋ ಏರ್ಪಟ್ಟ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಪದಸಂಪತ್ತನ್ನು, ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಐದನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ, ತನ್ನ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಹೇಗೆ ಸಮೃದ್ಧಗೊಂಡಿದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡ - ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ-ಪ್ರಾಕೃತ, ಕನ್ನಡ -ಮರಾಠಿ, ಕನ್ನಡ- ಉರ್ದು, ಕನ್ನಡ-ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ-ತಮಿಳು, ಕನ್ನಡ-ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕನ್ನಡ- ಗ್ರೀಕ್, ರೋಮನ್, ಕನ್ನಡ-ಪಾರಸಿ, ಕನ್ನಡ- ಅರಬ್ಬಿ, ಕನ್ನಡ- ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ, ಕನ್ನಡ-ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಈ ಮೊದಲಾದ ಭಾಷಾ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ, ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಪದ ಸಂಪತ್ತು ಪೋಷಿತವಾದ ಬಹುಮುಖಿಯಾದ ಚಿತ್ರಣ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಬೆಳೆಯುವ ಭಾಷೆ ಹೇಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತನಗೆ ಒದಗಿ ಬಂದ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಬಹುದೊಡ್ಡ ನಿದರ್ಶನ ಎಂದು ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಈ ನಿಬಂಧದ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶವಾದ 'ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ'ವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಲವು ಮಿತಿಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಯಶಸ್ಸು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ ಎನಿಸಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕನ್ನಡ ಪದಸಂಪತ್ತು, ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಲನಗೊಂಡಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಪತ್ತು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುವುದಾದರೆ ಕನ್ನಡವು ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಪಡೆದಿರುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು ಎಂಬ ಅನುಭವ ನಮಗಾಗದಿರದು. ಅಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಜೊತೆ ಕನ್ನಡದ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಕೇವಲ ಭಾಷಾ ನಿಯಮಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರ ಆಚೆಗೂ ಈ ಪ್ರಭಾವದ ಬಾಹು ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ ಎಂಬ ನಿಲುವು ನನ್ನದು. ಈ ವಸ್ತು ಸತ್ಯವನ್ನು ಮನಗಾಣಿಸುವುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಯಶಸ್ಸು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ.

■

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ಮೂಲತತ್ವಗಳು – ಡಾ. ಎಂ. ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ
2. ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ – ಡಾ. ಕೆ. ಕೆಂಪೇಗೌಡ
3. ಭಾಷಾ ವರ್ಗೀಕರಣ – ಡಾ. ಕೆ. ಕೆಂಪೇಗೌಡ
4. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರ – ಡಾ.ರಾ.ಯ. ಧಾರವಾಡಕರ
5. ಕನ್ನಡ ಕೈಪಿಡಿ – ಸಂಪುಟ 1
6. ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ – ಎಂ. ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ಟರು
7. ಶಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣ – ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್
8. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಚರಿತ್ರೆ – ಎಂ. ಹೆಚ್. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ
9. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ವ್ಯಾಸಂಗ – ಡಾ. ಸಂಗಮೇಶ ಸವದತ್ತಿ ಮಠ
10. ಕನ್ನಡ ಮಧ್ಯಮ ವ್ಯಾಕರಣ – ತೀ.ನಂ.ಶ್ರೀ
11. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ – ಸಂಪುಟ 1, ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು
12. ಶಂಬಾ ಜೋಶಿಯವರ ಆಯ್ದ ಲೇಖನಗಳು – ಸಂಪಾದಕರು, ಮಲ್ಲೇಪುರ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಶ
13. ಕನ್ನಡ ಉಪಭಾಷೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ – ಡಾ. ಕೆ. ಕೆಂಪೇಗೌಡ
14. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಲೋಕ – ಎನ್.ಎಂ. ಗಿರಿಜಾಪತಿ
15. ಭಾಷೆಯ ಬೆಳಕು – ಡಾ. ಕೆ.ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಯ್ಯ
16. ಎರವಲು ಪದಕೋಶ – ಪ್ರೊ. ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ
17. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸ್ವರೂಪ – ಡಾ. ಸಂಗಮೇಶ ಸವದತ್ತಿ ಮಠ
18. ಮತ್ತೆ ಭಾಷೆಯ ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತ – ಕೆ.ವಿ. ನಾರಾಯಣ